Feliciter aūt his ⁊ alijs ſecretis iſtructus ānis duobꝰ de viginti athenis conualui: qcq̄d mali exꝑtus ad boni tn̄ veſtigia ſemper fui anhelans. Non enim eſt dignus dulcoris acumīe q amaritudinis nequit inuiſcari grauamine. Herodiani Ariſtotelisqꝫ diſcipline ſp̄ adherens: aliorūqꝫ ſcintillulas diligenter mēti mee commendaui. Ne paupertatis facultati preſentis opis deroget ſimplicitas: ꝯfundat d̄ſperatio: affligat deſolatio: quoddam cūctoꝝ nature commune dignū duximus examini cōmittendū. Cum autē ſcholaris egeſtas diuerſo procedat intuitu: tuꝫ propter affinium tenacitatem: tum propter eorum inundantis procelle penuriam: tum propter vitrici iuuaminis iconſtantiā: tū ꝓpter germane nubilitatis iſtātiam: tuꝫ propter ipſius primogeniti militie nimiam incuriā: tū propter familiaris aduſtiōis verſuriam: generali ſtemate peruſi dignum duximus conſulenduꝫ.

que in modeſtia ⁊ tēperātia ꝯſiſtit: cōmonet amplectēdā Cōſilio cathonis q his verſibꝰ q̄ſi idē ꝑcipit. Ne tibi q̄d deſit q̄ſitis vtere parce. Atqꝫ qd eſt ſerues ſemꝑ tibi deeſſe putato. ¶ Nōndū circa hanc partē vbi dicit ꝑus diligēter iſpicerē ⁊c. Libros euoluere ſeu legere ꝑ ſtudio nō ſufficit: ſed doctores ydoneos audire cōgruit. Si qs ergo doctꝰ fieri cupiat doctū virum eligat: cū doctoꝝ iſufficiētia viā diſcipline claudat doctū in quā illū varrone ꝯſule elige quē magis mireris i ſuis q̄ꝫ i aliēis. nil .n. magnificū docebit qui a ſeipſo nil didicerit: qd etiā Boe. ipſe i iferioribus atteſtans ait. Miſerrimi q̄ppe ingeniȷ eſt vti iuentis ⁊ nō iueniēdis. ¶ Nota circa h qd dicit. Malo ſiqdem balbutiētis ⁊c. Nemo ſcd̄m exteriorem apparentiā quā nā ſibi indidit aſpernendus eſt quādo ignorat virtus itranea auctoritate eccleſiaſtes .ii. Nō laudes viruꝫ in ſpecie ſua neqꝫ ſpernas hoīeꝫ in viſu ſuo. ⁊ catho moralis. Corporis exigui vires ꝯtēnere noli. Cōſilio polet cui vim natura negauit. Interdū .n. ꝑcioſiora ſūt parui corpuſculi vaſcula vti gēme lapilliqꝫ teſtātur. Sic etiā qd ſagax natura balbutiēti lingue vicio ſubtraxerat quādoqꝫ conſilio atqꝫ itelligentia vberiore reſartit. Jnde vulgare hoc. Meliora ſunt vulnera diligētis q̄ꝫ fraudulenta verba blandiētis. ¶ Nota balbutiētis in ſupioribus expoſitum eſt .c.z. in ea parte cū de violētia agebatur. Simulacrum imago vel effigies dr̄. ⁊ dr̄ a ſimulo .as. quaſi rem aliter oſtendens q̄ꝫ ſit.

¶ Feliciter aūt his ⁊ aliȷs ſecretis.) Jn hac parte Boetiꝰ oſtēdit quāto tēpore poſt ſuperiorē iſtructionem fauoniȷ athenis in cōtinuo ſtudio permanſerat doctrinis phoꝝ inſiſtendo dicens. ego Boetius iſtructus. ideſt iformatꝰ his ſupple predictis ⁊ aliȷs ſecretis. ſubaudi ab ipſo fauonio conualui .i. permanſi athenis annis duobus de viginti elegantia eſt .i. annis .18. qui ſunt viginti deptis duobꝰ. anhelans .i. intendens ſemꝑ ad faſtigia .ſ. ſūmitates boni .i. virtutis ⁊ ſcientiaruꝫ. quicq̄d etiā mali .ſ. aut egeſtatis aut penurie aut etiaꝫ opprobriȷ expertus fui .i. paſſus fui. Et inde qdā ſubdēs ꝓuerbiū inquit ex his. Jlle .n. nō eſt dignꝰ acumīe dulcoris q nequit inuiſcari .i. irretiri grauamine amaritudinis. iuxta illud. Dulcia non meruit q non guſtauit amara. ⁊ ſeqtur. quoꝝ phoꝝ documentis atqꝫ inſtitutis tanto tempore inuigilauit dicens. ⁊ ego Boe. adherēs ſemꝑ iſtitutis atqꝫ traditiōibꝰ herodiani illius phi atqꝫ ariſtotelis illius phi cōmendaui menti mee ſcintillulas .i. documēta ⁊ traditiōes alioꝝ phoꝝ ⁊c. ¶ Notāduꝫ q herodianus ſummus fuit ille grāmaticus athenienſis vti qbuſdam viſum eſt quē ⁊ appolloniū ꝑſcianus inſecutus eſt. fuerūt .n. illi duo vt ꝑſcianus ipſe i maiori teſtatur excellētiſſimi apud grecos grammatici. ſed de Ariſtotele atqꝫ eius laude ſatis in ſuperioribus dicta ſunt cū de logicis inſtitutis pertractatum eſt: ſil'r quid faſtigiū ſit ibidē dictum eſt quare ibi videas.

¶ Ne paupertatis facultati ꝑſentis operis.) Hec eſt ſcd̄a pars ꝑncipalis huius capl'i in qua poſtq̄ꝫ Boe. determinauit de ſagaci ſcholariū ꝓuiſiōe. ⁊ hoc quo ad eos q rerum copiȷs ꝑſtāt atqꝫ neceſſariȷs oībus pleno cornu abūdant: nūc vero facit hoc idem de his q pauꝑtate grauati quotidianū victū labore atqꝫ iduſtria ꝓcurare cogūtur. Et diuidit hec ps ſcd̄a in q̄tuor partes. nā primo promittit pauꝑtati ipſi cōſulere atqꝫ documentis quo ad poſſibile fuerit obuiare. zꝰ plurima enarrat q̄ vtplurimum ſcholaribꝰ penuriam atqꝫ egeſtatē iducūt. ⁊ h iō vt facilius remedia in ꝯtrariū ſubminiſtret. tertio contra quodlibet ꝑdictorū cōſilium adminiſtrat. quarto ex his oībus qua manerie perferēda paupertas exiſtat ꝯcludit. ſcd̄a ibi. (Cū etiā) tertia ibi. (Jdeſt parētū deteſtabilis) q̄rta ibi (Sit ergo tuta paupertatis.) Et primo dicit. nos Boetius dignū duximus cōmittendū examini .i. declarationi illud qd cōmune eſt nature cūctoꝝ. ⁊ hoc ne ſimplicitas paupertatis deroget facultati p̄ntis operis atqꝫ deſperatio confundat atqꝫ ne deſolatio affligat. q̄ſi diceret. Sunt plurimi q forte ob iopiaꝫ atqꝫ expenſaꝝ carentiaꝫ ſtudio vacare deſpiciūt atqꝫ ſic qd natura donauerat egeſtate atqꝫ reꝝ penuria deprauatur; ne quēquā paupertas hec ab hoc ſcō ꝓpoſito ſubtrahat nos Boetius duximus dignū ⁊ rōni ꝯſonū pauꝑtati ſcholariū quoad poſſumꝰ remediȷs obuiare. Jteꝫ duco plura ſignificat vt hoc metro notat. Duco deſponſat reputat trahit ⁊ ꝓpriū dat. Jn lr̄a vero ideꝫ qd reputare ſignificat ſicut in lr̄is ſcribitur. dignum duximus vobis intimandū ⁊c.

¶ Cum aūt ſcholaris egeſtas.) Jn hac pte Bo. enumerat ea q̄ vtplurimū ſcholares in penuriā atqꝫ egeſtatē pertrahunt. ⁊ diuidit ſcd̄m q ponit partes coꝝ q̄ egeſtateꝫ cauſant. Et dicit aūt ꝑ ſed cū egeſtas .i. penuria ſcholaris procedat .i. cauſet diuerſo intuitu h eſt ex diuerſis cāis. tū .ſ. ꝑmo ꝓpter tenacitatem .i. parcitatē affiniū .i. tam parētū q̄ꝫ amicorum. tum ſupple ſecūdo ꝓpter penuriā iundātis ꝓcelle .i. fluctuantis ⁊ periclitātis miſerie eorūdem. tum ſupple tertio ꝓpter inconſtantiam iuuaminis .i. adiutoriȷ vitrici .i. patrini vel patriaſtri. tum ſupple quarto ꝓpter iſtantiaꝫ germane nubilitatis hoc eſt ꝓpter deſponſationem ſororis. tum .i. quinto ꝓpter icuriā .i. negligētiā militie .i. dominationis ꝑmogeniti. tuꝫ .i. ſexto ꝓpter verſutiā .i. prauitatem atqꝫ deceptiōes aduſtionis familiaris. Cuꝫ ergo ſupradicta oīa ſint que plerūqꝫ penuriā ſcholarium ꝓcurent: nos Boetius dignū duximus .i. reputauimꝰ conſulendū ſupple ſcholariū iopie generali ſtemate .i. diſcēdi ordine. ¶ Nota vitricus patrinus vel patriaſter eſt .ſ. q vxoreꝫ ex alio viro filiū vel filiā hn̄tē duxit ⁊ corripit penultimā. Unde Ouidiꝰ de remediȷs. Uitricis ⁊ gladiȷs ⁊ acuta dimicet haſta. Nouerca aūt ē q̄ maritū ex alia vxore filiū vel filiā hn̄tē duxit quas vtpl'im iniuſtas dicimꝰ. vn̄ qdā. Gaudet in afflictos ſeuire nouerca poteſtas.

Parentū deteſtabilis adūca tenacitas pcū iſtantia pmollitur: tedioſiſqꝫ affatib⁹ plerūqꝫ diſſoluitur: fletibuſqꝫ tēpeſtiuis delinit: pmiſſis fallacib⁹ plerūqꝫ excitat: munuſcul' affectuoſis diſſoluitur: adulatione ſi tēpeſtiua fuerit pforatur: ſi minus ſolidatur: adamantina licet fuerit exēplari cōmonitu deſtituitur: aliorūqꝫ rogatib⁹ excitatur. Inundātis pcelle penurie p laboris icrementa ꝓpꝛij obtēperandum eſt ſcriptitando: trituras colligēdo: areas mūdando: ad tēp⁹ ſeruiēdo. Si tamē ingenioſa ſcribendi facultas motum coegerit voluntariuꝫ: neceſſitatis ſtimulum dignum duximus ibibere. Cauenduꝫ eſt tamen ne delicioſus mētez excitet appetitus: lucrumqꝫ eneruet ſirenoſuꝫ: communiter ſcribentium pꝛodiga raroqꝫ fidelis defraudet adulatio: familiariſqꝫ ſiniſtra viſu vel auditu ebibat qcqd ſcribētis dextra p mol

¶ Parentū deteſtabilis ⁊c.) In hac pte Boe. poſt enarrationē coꝝ qb⁹ ſcholarib⁹ ipſis vtplimū pauptas imittit. nūc remedia ad q̄libet opoꝛtuna ſubiūgit. Et diuidit i ſex ptes ꝫ ſex remedia ſex cauſis pauptatē iducētib⁹ appropriata. 2ª ibi. (Inundātis) 3ª ibi. (Obſecro.) Quarta ibi. (Germanici feſtiuantis) qnta ibi. (Germane nubilib⁹.) ſexta ibi. (Tenacitatis induſtrie.) ponit ꝑ pꝛio remediū cōtra pmū qd eſt parētū tenacitas q̄ qn̄ꝫ tāta exiſtit vt etiaꝫ niſi arte ⁊ obſequio flecteret filios i extremā labi pmitteret egeſtatē. Cui⁹ tenacitatis moderamē Bo. ſcholarib⁹ miniſtrās his inquit vbis. Deteſtabilis.i.odioſa atqꝫ adūca.i.auara tenacitas ⁊ bn̄ adūca ex ſimilitudine dictū eſt. adūcū eni curuū ſonat. vnde Curuū ſe pbet qd aduncū creſcere dꝫ. Auaritia quoqꝫ nimia ſua iflexibilitate ⁊ tenacitate merito curua dici dꝫ. vnde adunca tenacitas.i.auara parcitas parētū pmollit.i.dulceſcit ⁊ flectit iſtantia ſubaudi multa pcuꝫ.i.ſupplicationum. qꝫ pꝛo ⁊ dulceſcit ⁊ permollit tedioſis vbis ſubaudi depcatiuis frequēter geminatis: ⁊ ex 2ti nimia replicatione tedium igerentibus. ⁊ plerūqꝫ.i.ſepe ſupple tenacitas ipſa parentū diſſoluit affatib⁹.i.oꝛnatis ⁊ politis pſuaſionib⁹ filioꝝ. qꝫ p ⁊ delinit.i.pmollit fletib⁹ tēpeſtiuis ſupple p loco ⁊ tpe atqꝫ qn̄qꝫ tenacitas ipſa excitat fallacibus.i.falſis pmiſſis. ſilr diſſoluit iterdū munuſculis.i.donis affectuoſis.i.affectatis. etiā pforat.i.ingredit ſepius adulatione.i.blādimentis. ⁊ hoc ſi tēpeſtiua fuerit ſupple loco ⁊ tpe atqꝫ congrua manerie. qꝫ ſi minus.i.non fuerit ſubaudi tēpeſtiua ipſa adulatio. certe tenacitas ipa 2ſolidat i penis. ⁊ iſup tenacitas ipſa parētū penit⁹ deſtituit monitu.i.pſuaſione exēplari.i.exēpla adducēte. licet p q̄uis etiā fuerit adamātina.i.auariſſima p ſilitudineꝫ dcm̄ eſt. ſicut.n.adamas ferꝝ attrahit. ſic quoqꝫ parcus ⁊ auar⁹ 2tinuo reb⁹ nō habitis iſiſtit. ſilr q̄qꝫ tenacitas parētū etiā excitat.i.2mouet ſepi⁹ rogatib⁹.i.iterceſſionib⁹ alioꝝ.ſ.amicoꝝ. ¶ Nōndū ſcholares ipi circa parētes ⁊ amicos tenaces ⁊ parcos q difficile flecti qunt ſicuti gutta circa lapides duriſſimos ſe hr̄e debēt. reſpiciāt.n. nō vi caſus atqꝫ pōderis guttā cauare lapidem ꝫ aſſiduitate ⁊ iſtātia. ſic etiā parētū parcitas licet nō vna ſola iſtātia flecti atqꝫ deliniri poſſit ipſa ſaltim nūc decies: imo pluries geminata valeat deliniri. qꝫ ſi huic aſſiduitati et iſtantie ars affuerit certe in meli⁹ opus pſperabit. nam vt inquit Pamphilus. Ars animos frangit ⁊ foꝛtes diruit vrbes. Arte cadūt turres arte leuat onus. ⁊ itē Ouidi⁹ de arte. Arte cite veloqꝫ rates remoqꝫ regunt. Arte leuis curr⁹ arte regendus amoꝛ. ¶ Notandū ſcd̄ꝫ thomā ſcd̄a ſcd̄e q.iis. Inter placidū adulatoꝛeꝫ ⁊ blāditoꝛeꝫ hoc intereſt. Placidus.n. ille eſt qui ſola itentiōe delectādi loquitur. Sed blāditoꝛ itentiōe lucri 2ſequēdi. Adulatoꝛ vero cōiter vtriſqꝫ attribui ſolet. verūtn̄ eſt qꝫ vnum pꝛo reliquo apud auctoꝛes ſepius repertū eſt.

¶ Inundantis pcelle penurie.) In hac parte Boe. ponit 2ᵐ remediū 2 2ᵐ qd eſt parētū iopia atqꝫ paupertas. ⁊ duo facit. naꝫ pmo remediuꝫ ponit. ſcd̄o qdā circa hoc notanduꝫ cōmodi⁹ ſubnectit. ibi. (Cauēdū eſt.n.) Et dic qꝫ ſi parētū toꝛqueat egeſtas obtēperādū.i.2ſulendū eſt penurie.i.miſerie iundātis.i.abundātis vel pclitātis ⁊ fluctuātis pcelle p icremēta.i.augmēta laboꝛis videlicet ſcripturādo.i.ſcribēdo. alia lr̄a hꝫ ſcriptitādo trituras.i.meſſes colligendo. et dr̄ tritura a tero. qꝛ teritur i area. Areas.i.domoꝝ ⁊ aliorū locoꝝ planicies mūdādo: ſilr ſeruiēdo ad tp̄s. ſed tamen inter oia hec nos duximus.i.reputauim⁹ dignum ibibere.i.cobibere et refuare ſtimulū.i.pūcturā neceſſitatis.i.idigentie ſubaudi ſcriptura. ħ ſi facultas .i.ars igenioſa coegerit.i.ipulerit motū volūtariū.i.ipſaꝫ volūtatē ſupple ad ħ faciēdū. ¶ Notādū pauptas hꝫ de q̄ in ħ ſcd̄o remedio itēdit et ſi ſupra vires itēdat patiēter tn̄ ſufferēda ē. Exēplo maioꝝ nr̄oꝝ q pauptatē placidā atqꝫ acceptā ob amoꝛē phie i dies excoluerūt. ſic diogenes phs: vt refert Seneca paupertate gaudere voluit. paupertateqꝫ potētias ſcl'i ſuperare. Erat nēpe alexādro oia poſſidente potentioꝛ cū plus eēt qd iſte nollet accipe q̄ qd alexāder dare poſſet. Uſus eniꝫ ſolus erat: vt hieronym⁹ 2 iouinianū refert. duplici pallio ꝑpter frig⁹. Perā p cellario hūit atqꝫ clauā ob frigiditatē ſenectutis ſuſtētandā. verūtamen qm̄ nā ipſa aliqbus indiget qbus ad philoſophandū validius ſuſtentet 2gruū ē vt qd foꝛtuna ex rebus exterioꝛibus aſſūpſerat laboꝛe atqꝫ induſtria 2grat vt ſic ſicuti i ſupfluis nā nō abūdat ſic quoqꝫ i neceſſarijs haud quaq̄ deficere dinoſcat. laboꝛes vero ⁊ iduſtrie qbus hec neceſſitas repmit ſūt qs lr̄a 2numerat qbuſqꝫ i remedianda egeſtate ſi peruſus fueris nullo tibi tpe nature cōmoda deeſſe videbis. Itē area loc⁹ eſt ad excutiēdū frumēta aptus vel dr̄ tabularū equalitas. vel domoꝝ latitudo. inde areola diminutiuꝫ. quocunqꝫ tn̄ mō capiat bene in ꝓpoſito applicatū puta.

¶ Cauēdū ē tn̄ ne delicioſus.) Hic Bo. circa pximo dcm̄ remediū qdā notabile obſerādū ſubnectit. ⁊ diuiditur in duo. nam pmo facit qd dcm̄ eſt. ſcd̄o exemplo dicta explanat. ibi. (Plebeonis nequitia.) Et dicit Boetius qꝫ in his ſupꝛadictis ⁊ pꝛecipue in ſcribendo ſummopere cauēdum eſt ne appetitus delicioſus.i.voluptuoſus ⁊ luxurioſus taꝫ ea luxuria que in oꝛnatibus eſt q̄ ea que in cōmeſſationibus atqꝫ coitu conſiſtit iuxta ſatiricoꝝ partitiones quecūqꝫ tandē ſit cauendū eſt ne mentē ſcolaris excitet.i.cōmoueat ſupple ad aliqd turpe pagendum atqꝫ ſic eneruet.i.extrahat funditus ⁊ eradicet lucrum ſirenoſuꝫ.i.attractiuuꝫ ⁊ deceptoꝛiuꝫ. cauendū quoqꝫ eſt ne adulatio.i.blāditie pdiga.i.larga quo ad exceſſū. qꝫ p ⁊ raro fidelis defraudet ſupple mētē ſcolar|. q.d. cauēdū ē ne adulatiōe ⁊ fictis oblectamētis ſcriptoꝝ tāto iuiſcet vt ſic ſtudio ſe poſterioꝛē cōſtituat. qꝫ p ⁊ ſūmope caueat ne ſiniſtra ſup. man⁹ ħ ē ifidelitas familiar| ibibat.i.ſubtrahat viſu vel auditu qcqd.i.oē illud qd pmollit.i.lucratur dextra: ideſt

litur. Glebeonis nequitia: nō obſtāte parentele gratia: quantū diſcendi icōmodū virtutūqꝫ ꝺcremētū mihi ꝯtulit ſub herodiano militāti. Deficiēte plerūqꝫ p̄rni cenſus igniculo more p̄taxato merorē cautius duximꝰ mitigare aliqd ip̄rimēdo: arbitrātes tutiꝰ egere velle q̄ꝫ lōgi laboris itinera repatriādo inuitꝰ arripere. Affinibꝰ itimauit glebeonis neqtia me peſtiferis ſcriptoꝝ ſedibꝰ ibui: lucroqꝫ ſeducēti diutiꝰ gloriari. Ad malū plerūqꝫ parentis ꝓmptior itētio igne euaporauit itrinſeco: ſolitoqꝫ priuauit ſubſidio: ⁊ priuſq̄ꝫ exitꝰ acta ꝓbaſſet: nō ꝺclinauit amētia: p̄cūqꝫ i nullo ꝓfecit iſtantia. poſt bimatum delatoris notoria traditio remāſit: ſed non inulta receſſit. Obſequio vitrici ſi nequeat ꝯſolari facltas: minis ꝺrogeᵗ: tractuqꝫ tēpeſtino ꝯminuaᵗ: vt iocoſa ꝓculi docet tranſactio. Germani feſtiuantis icuria exēplari mitigetur eulogio: ipſiuſqꝫ ꝓpinqtatis ammōitu corrigaᵗ verſutia vel amētia reprimaᵗ. Germāe nubilibꝰ annis affini quātotiꝰ obtēperā

labor ⁊ fidelitas ſcribētis. ¶ Notādū circa lr̄aꝝ tria ſunt mala q̄ p̄ncipal'r ſcholares ſicuti ⁊ quēlibꝫ ab abuſu ꝯqueſtoꝝ terrere ꝺbēt. Primū ē ſpūaliū bonoꝝ cōtēptꝰ q abuſuꝫ hūc ꝯſeqtur vti pꝫ de eſau. geneſis. 25. q ꝓ lētibꝰ p̄mogenita vēdidit oīa. Scd̄ꝫ eſt paup̄tas vſqꝫ ad mēdicitatē. hoc pꝫ in filio ꝓdigo. luce. 15. q poſt diſſipatā ſubſtātiā ad tātā penuriā deuenit ꝙ cupiebat replere vētrem de porcoꝝ ſiliqs ſed nemo illi dabat. Tertiū eſt rapine petīn ⁊ hoc tāgit catho cum dicit. Utere q̄ſitis ſed ne videaris abuti. Qui ſua cōſumunt cū deeſt aliena ſequuntur. ¶ Notādūꝫ circa h̄ ꝙ dicit ſirenoſū lucrum. Sirena vel ſiren monſtrum marinuꝫ eſt qd̄ dulcedine ſui cātus nautas ad ſe trahit ⁊ ſubmergi facit. hinc a ſiren. i. tractu dictuꝫ eſt. Sic quoqꝫ lucruꝫ dulcedine ſua hoīes ad ſe attrahit atqꝫ tandem attractos in gehēnā perducit. quare dictum eſt. Pecunia tua tecum ſit in perditionē. bn̄ ergo lucrū ſirenoſum dr̄. i. attractiuum ⁊ doloſum.

¶ Glebeonis negcia nō obſtāte. Hic Boe. exēplū p̄dictis ſubnectit dicens. q̄ꝫtūcūqꝫ ⁊ icōmodum diſcendi ⁊ ꝟtutis decremētū negcia glebeonis. illius ſcholaris nō obſtāte gr̄a. i. fauore. parentele. i. parētis mei q ſibi gratioſus extitit contulit ſupple vt ſtatim ſubiungeᵗ mihi Boetio militanti. i. ſtudenti ſub herodiano. i. ſub ipſo magr̄o. nihilominus nos. Boe. deficiente nobis plerūqꝫ. i. iterdum ignículo. i. adiutorio paterni cenſus dignū duximus mitigare more. i. remedio p̄taxato. i. p̄miſſo merorē. i. triſtitiā paupertatis aliqd ip̄rimendo. i. ſcribendo arbitrantes tutiꝰ. i. ſecurius degere nos iuituꝫ. ſ. in labore ⁊ paupertate q̄ꝫ arripere itimera longi laboris repatriādo. Deide Boe. icōmoda ſibi a p̄fato glebeone illata enumerans dicit. ſꝫ qd cū nos Boe. vitā nr̄am labore manuū ſic vt p̄ferᵗ lucraremur. negtia ⁊ ſiniſtra prauitas glebeonis itimauit. i. notificauit affinibus. i. parentibus. atqꝫ amicis. ſupple meis ibui. i. iſtrui me Boetiū peſtiferis ſedibus. i. in cathedris peſtē iferētibꝰ ſcriptoꝝ. ſ. cathedrātium. atqꝫ itimauit me gl'iari. i. ꝙ gl'iarer diutius lucro. i. in lucro ſeducēti ſupple quēadmodū ſuperiꝰ oſtenſuꝫ eſt. qd vltra intētio. i. amor parētis ex̄ńs plerūqꝫ. i. ſepius ꝓmptior ad malum ſupple opinandū de filio q̄ꝫ ad bonū euaporauit. i. euanuit ⁊ exalauit. igne. i. ab igne itrinſeco. i. ab ira icenſa ſubordināte glebeone ſupradicto. qꝫ ꝓ ⁊ ſupple itentio parentis ſic vt p̄ferᵗ euaporata atqꝫ q̄ſi exalata p̄uauit me ſubſidio ſolito. i. cōſueto. ⁊ hoc p̄us q̄ꝫ exitus. i. finis ⁊ rei ꝟitas ꝓbaſſꝫ. i. manifeſtaſſet acta per me ꝑpetrata. et item amentia. ſ. parētū nō declinauit imo i dies iualuit. qꝫ ꝓ ⁊. iſtātia p̄cū penitus ꝓfecit i nullo. qd ampliꝰ traditio delatoris. i. accuſatoris. ſ. glebeonis remanſit notoria. i. manifeſta poſt bimatū. i. poſt annos duos. ſed traditio ip̄a nō receſſit. ideſt euaſit iulta. i. ipunita. ¶ Notādū ꝙ iter vicia cetera detractiōis viciū maxime odibile cēſendū eſt qm̄ ꝓximū la

cerat atqꝫ ꝯfundit. aut. n. bona diminuit aut occulta dénegat. aut falſa crimina iponit. quas obres ſapiēs admonet eccl'iaſtici. 22. ne hoc vicio iuiſcatis ꝯſortes nos exhibeamus ne forte aſſiduitate ſua iſamati iproperiū perpetiamur. Cauēdū ergo ſūmope ſcholaribꝰ eſt ne talibꝰ ſe aſſociēt: vt ſic qd̄ Boetio glebeone ſubordināte ꝯtigit ſe a ſimilibꝰ penite ant non cauiſſe. Itē bimatꝰ. i. ſpaciū duorū ānoꝝ. ſ. biēniū. Et dr̄ a bimus. ma. mū. qd̄ cōponiᵗ a bis ⁊ ānus q̄ſi duoruꝫ annorum ⁊c̄. Item ꝺlator. i. accuſator. ⁊ diciᵗ a defero. i. accuſo. vnde. 2. machabeorū. 4. Simon auteꝫ p̄dictus pecuniaꝝ ⁊ patrie delator ⁊c̄.

¶ Obſego vitrici ſi nequeat cōſolari facultas.) In hac parte ipſe Boetius ponit tertium remediū ꝯ̄ tertiuꝫ qd̄ eſt vp̄lı̄mū egeſtatis ſcholariuꝫ procuratiuum. ſ. vitricum atqꝫ auoꝝ tenacitas. Et dicit ꝙ ſi facultas ſupple ſcholaris neq̄at conſolari. i. iuuari auxilio. i. ſubſidio vitrici. ſ. ⁊ auoꝝ qd agendum. dico ꝙ tenacitas hoꝝ derogeᵗ. i. diminueᵗ minis. i. cōminatiōibus. qꝫ ꝓ ⁊ cōminueᵗ ſup. quēadmoduꝫ p̄miſſum eſt. tractu. i. motu tēpeſtino. vt. i. quēadmodū iocoſa tranſactio. i. operatio ꝓculi illius magr̄i docet. Itē derogo. as. re. maledicere detrahere vel diminuere pro parte nō in toto eſt. ff. de. ꝟ. obli. l. derogator.

¶ Germani feſtiuātis icuria.) In hac p̄te Boe. ponit tertium remediū ꝯ̄ tertiū ipedimētū: qd̄ ēt vt frequēter penurias ſcholaribꝰ imittit di. Incuria. n. negligētia germani. i. fratris: feſtiuātis. i. feſta quotidiana ꝓdigal'r celebrātis mitigeᵗ. i. caſtigeᵗ eulogio. i. ſmone perſuaſiuo blādo atqꝫ dulci. ſmone inqꝫ exēplari. i. exēploꝝ pleno. qꝫ pro ⁊. verſutia. i. aſtuta negtia ſubaudi germani p̄fati. corrigaᵗ āmonitu. i. āmonitiōe ꝓpinqtatis. vel deprimaᵗ amentia. i. ſtultitia. icurie. hoc eſt negligentie. ¶ Notādū qm̄ pater filio eſſendi cā eſt nutriendi atqꝫ diſcipline inter oīa q̄ correctioni atqꝫ eruditioni filioꝝ magis ꝓficere atqꝫ prodeſſe videnᵗ ſola eſt paternalis a tenera etate filioꝝ correctio atqꝫ eruditio. nā q bene erudiunᵗ i etate tenera qn̄ ꝓfecti ſunt de facili ad bona iclinanᵗ. nō eſt tn̄ ſue correctionis regule nimia feritas iſerenda. qm̄ licꝫ filios corripere bonum ſit: exterminare tamē ipſos non licꝫ: qꝛ tunc paternalis diſciplina prodeſt qn̄ clemētia adeſt. ſed proh dolor in hoc iſtāti tp̄e neqꝫ diſciplina neqꝫ clementia ſtudij corriguntᵗ. q̄ fit vt qn̄ ſperāt ex coꝝ letari opibꝰ qūolibet deſolātur. ꝙ ſi tarda atqꝫ ſera tūc adhibeaᵗ correctio hec nō arduo ſed blādo ſolū eulogio miniſtreᵗ. Item germani ꝓp̄rie dicūtur q habēt eādē matrē ſed diuerſos patres quaſi ab eadē genitrice manātes. dicūtur tamē etiā q eundē patrē ⁊ matrē habēt. Itē eulogium expoſitū eſt ſupra vbi de ſophiſtria agebatur.

¶ Germane nubilibus ānis affini.) In hac parte Boetiꝰ ponit aliud remediū ꝯtra qrtū ipedimentū paupertatis ſcholariū iductiuū: qd̄ ē ſororis nubilitas. ⁊ diuiditᵗ in tres

dum eſt: ne per icurie viciū roſa
primula pollice carpatᷣ idigno.
O quā ſororis ɔmēdāda pudo-
ris ꝓfeſſio: dolēdaqꝫ ɔrīj cōmiſ
ſio veluti vultū ɔ̄turpātis pudo
re plena pulpe reſecatio. O btē-
perāde germanitatis inſignia ſe
cundi theofraſti ſimacū ycono-
mū nō ſub ſilētio ɔmittendū ē: q
vtroqꝫ parentū viā vniuerſe car
nis igreſſo iminentis iſamie ger
mane ɔſtātiā dotis bñficio mari
tauit: ſeqꝫ fortune meatibꝰ obni
xe ɔmēdauit. Eliſie marito nau
fragijs ſurrepto ſimacū fratrem
ſoror inſequebatᷣ eliſia in multis
ſeruiendo: meritorū ſimulacro
cūcta ſimaco miniſtrabat. Naz
proprie carnis illecebris dū de-
eſſet facultas ſecretius florē ex-
ponebat. Maluit enim incurie
vicio clam eliſia ſuccumbere ꝙ̄
frīne fedus cōſtantie ſe viua dirū
pere. Nec ab inceptis retrogra-
da ꝑmanſit quouſqꝫ icboata fi-
ne terminauit ydoneo. Tenacita
tis iduſtrie rudimēto aduſtioni
domeſtice ſuccurrēdū ē ne mu-
tuate pecunie diligētia bilē iſun-
dat: alteriꝰ cauſa ve rei afflictꝰ ca
ſuz ɔferat. Quicqd ſub his fiat
caute conferenduz eſt ne puſilla
rex tenacitas vultū ruboris iu-
dicio in poſtex obſtiper. Tabu
lata eniz plerūqꝫ fortia vniꝰ ſcin
tillule leſione ruere dinoſcūtur.

partes. nā ꝑmo remediū ponit cum cauſe ſubnectōe. ſcōo
ɔ eos inuebitᷣ q ob icuriā pudori. caſtitatis nō idulgēt. ibi.
(O quā) 3ᵒ. qddā exēplū circa ꝑdicta ſubiūgit. ibi (Obtē
perāde.) Et dicit ꝑ. Oꝫ ſi ſcholaris in penuria exiſtat atqꝫ
tꝑs nubilitatꝫ germane. i. ſororis ꝓpiquū ſit dꝫ ſupſedere
ꝑ ea vice vt ſorori de mrīmonio prouideatᷣ. qm̄ germane
.i. ſorori affini
.i. exiſtēti ꝓxi
me nubilibꝰ
annis. i. annis
pubertatꝫ qui
āni ad nubē-
dum habiles
ſūt obtēperā-
dum eſt. i. ſuc
currendū eſt
quātotius. i.
valde cito. et
rōnē ſubdens
dicit. ⁊ hoc iō
ne ꝑmula ro-
ſa hoc eſt vgi-
nitas ipſa car
patᷣ. i. auſera-
tur et proprie
fructuū ē. in-
digno pollice.
trāſūptiue po
ſitum eſt. i. idi
gna manu ⁊ i-
digno amato
re ꝑ viciū incurie. i. negligentie. ¶ Notāduz circa hoc ꝙ
dicit ꝑmula roſa. Virginitas ipſa nomen honorabile eſt:
ꝗre nō imerito roſe ɔparatᷣ nō qdem ſimplr̄ ſed honora-
biliꝰ. ſ. ſi bonis opibꝰ illuſtretᷣ. nā in euāgelio vgines qnqꝫ
fatue leguntᷣ ꝗre ex ſua virginitate itroitū ad ianuā cele-
ſtez meruiſſe nō creduntᷣ. pulchrū ergo eſt eſſe vginē. ſed
pulchrius multo ſi cuz virginitate operibꝰ floreant ſacris
nūc oꝛoni nūc meditatiōi ſedulo mentē exponēdo. his. n.
hiero. ad cuſtochiū teſte vgines debēt eē occupate.
¶ O quā ſororis cōmendāda eſt pudoris ⁊c.) In hac pte
iuebitᷣ ɔtra eos q ob negligentiā caſtitati non prouident
⁊ dicit. O ꝙ̄ cōmēdāda eſt ꝓfeſſio. i. obſeruantia pudoris
ſororis. qꝫ ꝑ ⁊. ꝙ̄ dolēda eſt cōmiſſio. ɔrīj. ſ. ipudicitie do
lenda inqꝫ veluti reſecatio. i. ꝑciſio pulpe illius carnis ſu
perflue deturpantis vultū pudore. ¶ Notandū deꝰ natu
raliter in mulieribus verecūdiā poſuit vt ipſe ad pcm̄ et
impudicitiā ꝓuocate formidēt. qđ attēdentes antiquoꝝ
plurime itantuz ſcōm carnem viuere cupiētes ꝑus mori
maluerūt ꝙ̄ virginitatis florez fedo cōmaculare acceſſu:
nec ſoluz xp̄ianoꝝ glīa exemplis haꝝ referta eſt ſed ⁊ pa
ganoꝝ xp̄m prorſus ignorātiū. ſic apud valeriū maximū
greca ꝗdā hippo vitam perdere maluit ꝙ̄ pudicitiā detur
pare: ſic ⁊ pelagia que vt refert Ambroſius. c. 3. de virgini
tate cū eſſet annoꝝ. 15. ⁊ ꝑdonibus circūſeptaz ſe videret
mr̄e abſente ſuiſqꝫ ſociabꝰ in aquā ſe ꝓiecit malens mori
ꝙ̄ violari. ſic quoqꝫ romanoꝝ Lucretia: quā in epitaphio
ouidius his verſibꝰ cōmendat. Cū foderet gladio caſtum
lucretia pectꝰ: Sanguinis ⁊ torrēs egrederetᷣ ait. Teſtes
ꝓcedāt n̄ me fauiſſe tyrāno Añ vix ſāguis: ſpūs añ deos.
Quā bn̄ ꝓducti ꝑ me poſt fata loquentᷣ. Alter apud ma-
nes alter apud ſuperos. Et licz hec viro nupta fuerit. ma-
luit tamē gladio occumbere ꝙ̄ pudicitiā alteriꝰ cōmacu
lare thoro. Eſt ꝗ ſūme cōmēdanda ſororis pudicitia atqꝫ
ipudicitia quomodolibet cōdolenda.
¶ Obtēperāde germanitatis iſignia.) In hac pte exēplo
ꝗdam ſupiora corroborat. exēplo inqꝫ a ſimaco yconomo
accepto q ꝑ maritāda ſorore oīa bona tradidit. q. d. ſic ⁊ a
ſcholari vt ſororis ɔualeſcat pudicitia atqꝫ iuſto mrīmo-
nio cōbinetᷣ patiēda atqꝫ ſupportāda ꝑ tꝑe eſt penuria ne
forte vt ſupra dixerat vginitas aliēo atqꝫ idigno viro ma
culetᷣ. dicit ꝗ nō eſt cōmittēdū ſilētio. i. nō ē tacēdū ſima-
cū hyconomū
filiū ſcōi theo
fraſti illiꝰ ho-
mis ſup. ꝙ̄to
amore atqꝫ fi
delitate ſe ha-
buerit erga ſo
rorē ſuaz Eli-
ſiā mrīmonio
collocandā. ⁊
ħ ob inſignia
tēperāde ger-
manitatꝫ. q. ſ.
ſimacꝰ vtroqꝫ
parēte igreſſo
viaz vniuerſe
carnis hoc eſt
mortuo vtro-
qꝫ parēte. ⁊ eſt
elegans ſatis
locutio. mari-
tauit cōſtātiā
qm̄ vt ſeqtur
iaz pro maxia
infamia exti-
tit germane. i. ſororis iminentis. i. iam machinate iſamie
beneficio dotis. qꝫ pro ⁊. ſupple idē ſimacus cōmendauit
ſe meatibus fortune in totū. q. d. totaz facultatē ſimacus
ipſe ſorori dotem cōſtituit nihilqꝫ plus retinēs meatibus
ſe fortune cōmendauit. ſed qd vltra. Marito ſororis. ſ. he
liſie ſurrepto a naufragio heliſia inſequitᷣ. i. vndiqꝫ ſequi
tur fratrez ſuū ſimacū in multis ſeruiendo. qꝫ ꝑ ⁊. heliſia
ipſa miniſtrabat fratri ſimaco ꝗſi ad inopiā deuēto cūcta
neceſſaria ſimulacro. i. ſilitudine meritoꝝ hoc eſt in recō
penſam miniſtrate dotis. nāqꝫ ꝑ qꝛ cū deeſſet facultas vt
ampliꝰ fratri nil miniſtrare poſſet exponebat. ſ. heliſia ſe-
cretius florē ꝓprie carnis illecebris. i. luxibꝰ atqꝫ delecta
tionibus venereis. ſ. vt vitā fratri lucraretᷣ. Ipſa nēpe ma
luit. i. magis voluit ſuccūbere vicio icurie. i. luxurie ꝙ̄ diſ
rumpere fedus. i. amorē fraterne cōſtātie ſe. ſ. heliſia viua
ꝑmanēte. neqꝫ ēt ipſa heliſia ꝑmanſit retrograda ab ince
ptis. ſ. premiſſis donec ⁊ quouſqꝫ terminauit ichoata fine
ydoneo. i. decenti. q. d. heliſia hec ⁊ ſilia intātū exegit atqꝫ
his oībus iſtitit quouſqꝫ frēm a ſuis miſerijs prorſus libe
rauit. ¶ Notādū circa ħ qđ dicᷣ ſimacū yconomuz. ħ. n.
forte ſibi nomē fuit. vł qm̄ diſpēſator extitit. ycononomꝰ
.n. vel economꝰ ⁊ veriꝰ q pecunie frugū ⁊ oīum que poſſi-
dentᷣ eſt diſpēſator. inde economꝰ. ma. mū. Xenophontis
pulcher liber eſt q nobis gubernationē ville vel diſpenſa
tiōez vniuerſe domꝰ Tullio iterpretāte deſignat.
¶ Tenacitatis iduſtrie.) In hac pte Boe. ſextū ⁊ vltimū
remediū ɔ ſextū ipedimētū paupꝛtatꝫ ſcholariū iductiuū
ponit. Et diuiditᷣ i duas ptes ꝫ duo remedia. 2ᵒ ibi (Nū-
quid ſub his ⁊c.) Pꝛio dicᷣ ꝙ ſi domeſtica fuerit cōſūptio
facultatis atqꝫ pēuria iminēs qd agēdū. ſuccurrēdū inqꝫ
⁊ huic domeſtice aduſtioni. i. paupꝛtati rudimēto. i. docu-
mēto iduſtrie. i. aſtutie ⁊ cautela tenacitatis. i. parcitatis
ſubaudi: ne. ſ. cuiqꝫ pecunia mutuetᷣ. Et ħ iō ne diligentia
pecunie mutuate. i. ꝑſtite iſundat. i. imittat bilē. i. irā. bilis
.n. ꝑ ira ſepe poſita ē vt hec ēt ſupiꝰ expoſita ſūt: ve ꝑ vel

Quid de caluo milite luce ſapie ꝑdito ſenſerit cãicies cognoſcatur: q primeuo militie floꝛe trãſitũ faciẽdo latẽter ſub birro amphoꝛã q̄dã ſecũ ↄ̄tulit: mãcipiȷ̃q3 gr̄e ꝯmẽdauit: ſtatuq3 leui ꝑmutato alteriꝰ vicẽ elegit cohoꝛtis: de ollaq3 fictili cocũ ꝯuenit. Rixe rãcoꝛiſq3 frẽo diſſoluto idigne cocꝰ rancoꝛẽ ꝑferẽs caniciē fictili percuſſit: que licz poſtmodũ hedera decoꝛata eẽt: nulliꝰ tñ decetero ſucci ꝯnexui priſtinũ ſtatũ potuit reuocare leſionẽ: ex incurſu fictil' ꝓbꝛa ſibi ſil'q3 ſtirpi ꝯtrahendo. Sit ĝ tuta pauptatis facultas mũda: paruoq3 contenta: icurſus viriliter perferẽs: ad ſumma ſemꝑ anhelãs: omnibus obediens. Et ſit ꝓmpta famulatui: ⁊ ad loq̄ndũ tarda: fidelis i obſeq̄o: integra amoꝛe: dl'ciſq3 colloq̄o: coꝛdis tumoꝛoſitate carẽſ: qm̄ eiꝰ oppoſitũ cũ eo ꝯmorari nõ appciat. Licet eni a multis ↄ̄ſtituit laboꝛis retributio: tamẽ ab aliquo ꝓmerebit fauoꝛis adoptio. Nonne in modico plerũq3 lapſu cõtingit: qđ ãnuo nequit ꝓduci circ'lo: adulatoꝛis officio delatoꝛiſq3 cõſoꝛtio ꝓ loco negocioq3 tp̄is exterminatis.

ſupple ne diligẽtia ꝯferat cãz ꝯflictꝰ.i.tribulatiõis pugne vl' diſſenſiõis alteriꝰ rei. Deide zm remediũ ſubdẽs dic̄.ꝙ ſi ſcholaris h agere mīme poſſit qn opoꝛteat ipz pecũias ſuas mutuo dare.qcqd tũc fiat: cũ ſupple h neciuz fuerit caute ꝯſiderãdũ eſt ſub his.i. i his ꝑſtatiõibꝰ ne puſilla.i. pauca ⁊ modica tenacitas rez i poſtez obſtipet.i.inclinet vultũ iudicio .i.ſigno ruboris.i.verecundie. ⁊ dico ruboris qm̄ ſic moꝛs palloꝛis ſic verecũdia ruboꝛis ẽ cauſatiua. Uult dr̄e hoe. cum ipſe ſcholaris nec̄io pecunias ſuas ꝑſtare cogat: caueat tñ rebus ſuis vt aut fideiuſſoꝛe aut pignore ſecurus exiſtat. Et nõ obſtante quanto modica fuerit mutui copia. qm̄ plerũq3.i. ſepius foꝛtioꝛa tabulata.i.edificia dinoſcunt̄ ruere leſione vnius ſcintillule.nimirũ ergo ſi parua. ❡ Notandum Boetius in hac parte ſũmopere diſſuadet pecuniaꝝ ꝑſtationẽ atq3 mutui dationẽ licz ad hoc tam diuina q̄ etiam humana obligamur lege: q̄ꝓꝑ ẽt a cathone iaz lege cõſultum eſt. Mutuũ da.ſed Boe.ꝫ.quid tandẽ rñdemus Rñdet̄ lz ea ita ſint vt ꝓximo idigẽti ad mutui ꝑſtationẽ legibꝰ taz diuinis q̄ nãlibꝰ teneamur vt neceſſitatibꝰ ſuis charitatiue his mediantibꝰ conſulamus. Boe.tñ reſpiciens plerũq3 ex hꝰ ꝑſtatione lites ⁊ diſcoꝛdias exoꝛiri iuxta vulgare illud. Si rez ꝯcedas non rehabebis. Si rehabebis nõ taz cito. Si tam cito nõ taz carũ. Si tã caruz vere ꝑdes amicũ. hic Boe.ãmonet hãc mutui ꝑſtationez ſũmopere denegãdã. ne occaſione bñficiȷ maleficiũ ingerat̄ vt in exẽplo ꝓxime ſequẽti clare vr̄.

❡ Quid de caluo milite luce ſapie ⁊c̄.) In hac parte Bo. circa hoc vltimũ remediũ ipſiꝰ paupertatis que aliq̄n ex mutui datione contingit exẽplũ ad ſuũ documẽtũ coꝛroboꝛandũ de Caluo milite ſubiũgit dicẽs.cognoſcatur ſupple exẽplo qd canicies.i.antiquitas ſenſerit de caluo milite.ꝑdito.i.nobilitato luce ſapie.hic nẽpe caluus miles faciẽdo trãſitũ ſup.i expeditionẽ quãdã i ꝑmeuo floꝛe militie.i.cũ adhuc militia floꝛeret.ↄ̄tulit ſecũ latẽter.i.clam ſub birro.i.clamide amphoꝛã quãdã ſubaudi argẽteã vt qdã auctumãt. aliȷ luteã ⁊ veriꝰ ꝓut ſeqtur. de ollaq3 fictili ⁊c̄.vl' caſu iuẽtã foꝛtuito vel foꝛte ſi q̄ nec̄itas igrueret ea mediãte cõmoditati ꝯſuleret: quã.ſ.amphoꝛã ꝯmẽdauit.i.tradidit gr̄e.i.benignitati mãcipiȷ.i.famuli. ſz qd ꝑmutato leui ſtatu.i.modico tp̄e tranſacto caluꝰ ipſe elegit vicẽ.i.locũ alteriꝰ cohoꝛt'.i.ſocietatis. atq3 ꝯuenit ſup. v'bis amicabilibꝰ cocũ de olla fictili vt eã reſtitueret: ſed diſſoluto frẽo rãcoꝛis ⁊ rixe.i.iurgiȷ ſup. iter militẽ caluũ atq3 cocũ.cocꝰ ipe ꝑferẽs.i.patiẽs rancoꝛẽ ꝑcuſſit caniciẽ ſup.militis fictili.i.cũ fictili olla ſic ꝙ oppꝛobꝛioſe caput militis offẽdit.q̄ canicies licz poſtmodũ eẽt decoꝛata.i.oꝛnata ob triũphal' militie gl'az.hedera hac herba ſꝑvirẽti. tñ decetero miles ipe nõ potuit reuocare h ẽ reducere leſionẽ.i.ꝑcuſſionẽ ſibi fc̄az i ꝑſtinũ ſtatũ.ſ. ꝓut ꝑus fuerat vt.ſ.nulla cicatrix ꝑmaneret.reuocare inq̄ꝫ ꝯnexu.i.ꝯiũctiõe vl' medicamīe vlliꝰ ſucci.i.herbaꝝ. ꝯhẽdo nihilominus ex icurſu.i.iactu atq3 ꝑcuſſiõe fictilis amphoꝛe ꝓbꝛa .i.oppꝛobꝛia ſibi ſimulq3 ſtirpi.i. ꝓgeniei. ❡ Nõdũ circa h vbi dr̄.hedera eẽt decoꝛata ⁊c̄. Mos apud antiq̄s extitit vt poete clarioꝛes ob dignitat' meritũ atq3 ingeniȷ acumẽ i ſignũ virẽt' memoꝛie atq3 intellectꝰ hedera coꝛonarẽt̄. vl' vti ꝑdc̄m ẽ ob dignitatis meritũ. vl' ſaltiz vt vapoꝛes caput aſcẽdere impediret. hec eni herbe hꝰ nãẽ vt humoꝛes fumoſos a ſtomaco ebulientes neq̄q̄ caput aſcẽdere permittat. Sic apð Uirgiliũ legit̄. Paſtoꝛes hedera creſcẽtẽ oꝛnate poetã. Et apud ꝑſiũ. Quoꝝ imagines lãbũt hedere ſeq̄ces. h aũt nõ ſolũ erga poetas obſ'uatũ extitit. ſed ẽt apud milites cũ qd gl'ia dignũ bello geſſerũt. ex q̄ coꝛonã vl' hedere vel lauri meruerũt. ❡ Nõ birrũ ẽ groſſũ veſtimentũ. Et dr̄ a greco birros. Itẽ Cohoꝛs in ſupioꝛibꝰ expoſitũ eſt.

❡ Sit ergo ⁊c̄.) In hac pte Boe. poſt oĩa ſupꝛadicta q̄ de egeſtate ſcholariũ ꝑmiſerat.nũc dm̄ũ ex his oĩbꝰ q̄ manerie atq3 noꝛma paupertas ipſa ꝑferẽda ſit ꝯcludit.d.q̄.i. ꝑp ea q̄ dicta ſunt.ſ.tuta facultas pauptatis ſit munda.i. nullo malo liuoꝛe ifecta.anhelans.i.itendẽs ſꝑ ad ſũmũ. ſitq3 cõtenta paruo.i.modico.ſ.q̄tum nãe ſufficit.atq3 ſit ꝑferens.i.patiẽs viril'r.i.equo aio ad modũ ſapientũ q ſe hñt ſic tetragonũ ſine vituperio icurſus.i. iſultꝰ foꝛtune. ſitq3 oĩbꝰ obediẽs.ſ.in nullo rebellis. atq3 ſit ꝓ̃mpta.i.parata famulatui.i.ſ'uitio.ſit ad loquẽdũ tarda.qm̄ in multilogo raro mẽdaciũ deeſt.ſitq3 fidelis i obſeq̄o.i. ſ'uitio. ſitq3 itegra.i.nõ leſa ſz plena amoꝛe.dulcis.i.affabil' colloq̄o.atq3 ſit carẽs tumoꝛoſitate.i.ſupbia atq3 iflatione coꝛdis: qm̄ eiꝰ oppoſitũ ⁊ oĩuz ꝑdcõꝝ nõ appciat̄.i.laudat̄ cũ eo.ſ.paupe. Deide apoſtrophãdo cuidã tacite rñdet q̄õni. Poſſz.n.qs dr̄e.ſz cũ hec oĩa paup ipe i ſe hũerit q̄ laboꝝ ſibi retributio expectãda ẽ. Ad qđ rñdẽs igt. Quãuis retributio.i.ꝯpẽſatio labor' ↄ̄ſtituat̄ a mlt' tñ adoptio amoris ⁊ fauoꝛis ꝓmerebit̄.ſ.v'tute laboꝝ pauptat' ab aliq̄: qđ ꝯfirmãs ꝑ ſile ingt. Nõne.i.nũqd ꝯtigit.i. euenit plerũq3 aliqđ i modico lapſu tp̄is qđ nequit ꝓduci.i. fieri circulo ãnuo.i.ãni ſpacio.⁊ h dico extermiat'.i.ꝓpl'ſatis ꝓ loco ⁊ negocio tp̄is tã adulatoꝛis offõ q̄ delatoꝛis.i. accuſatoꝛis ꝯſoꝛtio.i.ſocietate.hi.n.tales ꝓut ẽt ꝑraxatũ ẽ oĩs mali ꝓcuratoꝛes exiſtũt. ❡ Nõnm circa h qđ dic̄ pauptas ſit mũda.i.ñ ifecta cupiditatibꝰ terrenoꝝ.qm̄ huic cupiditati nihil ſatis ẽ.d ꝯſolatõe.z.li.qm̄ vt igt Seneca ep'la.73. hec nihil ſuũ eẽ credit qz ſꝑ diffidit.q̄ d re ñ ad bona foꝛtune: ſz ad ſũmũ bom ſꝑ anhelet pauptas. i eo nẽpe oĩs ſatietas ẽ atq3 appetitꝰ nr̄i ꝯplemẽtũ. ſit ĝ ꝑuo ꝯtẽta.qm̄ nõ reruz cumulꝰ ſz ſufficiẽtia ditat. Si tibi ſufficiãt paucula diues

eris vt refert Mathe⁹ in thobia. Et itē ī alexādro Galte rus libro quarto. Animū nulli⁹ egētē nō res efficiunt ſed ſufficiētia. Quis ſit modicū ſi ſufficiat nullius egebit. Ōr ſi aduerſū quid euenerit in his fortis anim⁹ ꝓbeaꝛ. Obediatur ſingulis. qm̄ plus obediētia ꝙ victima valere dinoſcitꝛ. Sit ligue ſūma modeſtia: cuꝫ ſmone ꝓꝑtiſſimo citius delinq̄tur. Et ſi nihil difficili⁹ a qntiliano lib. de cauſis credatur ꝙ ſilentiū virtutem habere. maxie tamē curādū eſt vt ī ſermone verecundia conſeruetur q̄ nil aliō ē ꝙ verba ſuperflua vl̄ reprimere vl̄ reſpuere. Hēat hec oīa tuta paupertas cū fideli obſego amore integro nō fatuo dulci collogo atꝙ cordis humilitate: qua homo ſolū exaltatur vti in cātico marie dcm̄ ē. ꝛ exaltauit humiles. Faſtus autēꝫ cū fundamēto careat in nullo roboraꝛ: quare ipſi iuſto dei iudicio caſus ꝯgruit. 3°. reguꝫ. 18. Itē ſuccus a ſacco dꝛ eo ꝙ ex ſacco exprimaꝛ vt ptiſana apozima zoma. ꝛ ſunt greca hec noīa vel a ſugo dꝛ. qꝛ ſugitꝛ. ꝛ ꝓducit ꝑmā eius ſillabam. vn̄ in aurora. In petra carnes poni ſuccuſꝙ iubentur. ꝛ quidam putāt ipſum aſcribi per duo. c. alij per vnum ꝛc.

ℭ Capitulum. V.

Cum ad magiſtrat⁹ excellētiā bone idolꝭ adoleſcēs velit aſcēdeꝛ necē riū ē vt tria genera ſtatuū que in aſſignatōe ꝓbabilitatis inuit ariſtoteles diligēter itelligat. Sūt āt qdā vehemēter obtuſi: alij mediocres: tertij excellenter acuti. Nullū vo vehemēter obtuſoꝝ vidimus vnq̄ꝫ philoſophico nectare vehemēter iebriari. Iſtis āt mechanica gaudet maritari: mediocribus politica. Excellenter vero acutorum tres inuenimus partitiones: quoruꝫ quidā ſunt excellēter acuti: alij mediocres: tertij excellentiſſime acuti. excellenter acutis gaudet Economica: mediocribus vero ſub lunari globo phyſica: apotecarioꝝꝙ practica. Excellentiſſime acutis quos maxime ariſtoteles notos ſm̄ phiam vocat vniuerſalium per experimenta ſingulariuꝫ arridet cognitio: hec triuialium domina eſt: quadriuialiuꝫ potentia: o ꝙ eſt felix exhibitio.

ℭ Capitulum. V.

Cum ad magiſtratus excellentiam.) Hoc eſt capituluꝫ quintū huius totalis tractatus de diſciplina ſcholariū. In quo poſtꝙ Boetius in precedentib⁹ capitulis pertractauit de primis ſcholarium rudimentis ꝛ quō ſcholares ipſi magr̄atui diſciplineꝙ ſubyciantꝛ. Silr̄ quoꝙ de coꝝ elatiōe repmenda. Et rurſuꝫ de ſcholariū ſagaci ꝓuiſiōe. nūc ꝯſiter in hoc qnto caplō pertractat Boeti⁹ quō ſcholariū ſincera deuotio ad magiſteriū ꝓferēda eſt. Et rōnē ordinis cōgrue ex ꝑcedētib⁹ capere poſſum⁹ ꝛ ſignanter ex eo qō dixerat qm̄ idignum ſe noſcat fore magiſterio q ſe non nouit diſcipulum extitiſſe. Uel hoc modo. In ꝑcedentibus Boe. determinauit de his que ſcholares aptos reddunt ad vlterioris gradus. ſ. magiſterij cōſecutioneꝫ. nunc vero oſtendit quomodo ad magiſteriū prouehantꝛ. Et non obſtante quorundā libri huius alia partitione: q̄ hoc caplm̄ librum tertiuꝫ eſſe volunt. nos tn̄ opinionem noſtraꝫ declinare nō volentes quouſꝙ apparētior rō innoteſcat: Caplm̄ hoc qntuꝫ in duas partes ꝑncipales diuidimus. nam ꝑmo ponit q̄dā ꝑambula ad magiſtratum facientia. in ſcd̄a vero de his q̄ ad magiſteriū acquirēdū neceſſario requiruntꝛ ibi (Iſtis ſiquideꝫ.) Pria adhuc in duas. nam primo quādā diuerſitatē ſcholariuꝫ vt ex his eligat valentiores ꝛ aptiores ipſi magiſterio premittit. ſecundo ex hac diuerſitate eligit ibi. (Nullū aūt vehementer) Et dicit ꝑmo. cum iuuenis bone idolis. i. cōditiōis velit aſcendere ad excellentiā magr̄atus neciuꝫ eſt vt itelligat diligenter tria genera. ideſt tres maneries ſtatuuꝫ: q̄ ſupple genera Ariſtoteles ille peripatetic⁹ in aſſignatiōe ꝓbabilitatis. ideſt in libris thopicoruꝫ vbi de ſillogiſmo probabili docet: ꝛ inde diuiſioneꝫ atꝙ hec genera tria ponens inquit. autem pro certe quidam ſcilicet ex ſcholaribus ſunt vehemēter obtuſi. ideſt ebetes ingenio. alij aūt ſcholares ſunt mediocres ſcilicet inter ebetudinē ꝛ acuitatem. tertij vero ſunt excellentes. ideſt valde acuti ꝛ igenio ſubtiles. ℭ Notādum Boeti⁹ in littera thopicas ariſtotelis ꝓbabilitates vocat ꝛ bene quidem. ſunt eni thopice loci atꝙ metodi probabiles: a qbus d̄ omni probleumate ſillogizare ꝓbabiliter poſſumus. primo thopicorum. In his enim thopicis Ariſto. iſeruit hāc triplicem ſtatuum ſcholariuꝫ manerie͂. vt in littera.

ℭ Nullum aūt vehementer obtuſoruꝫ.) In hac pte Boetius poſt premiſſam diuiſioneꝫ oſtendit ad quas ſciētias quilibet ſuperiorum ſtatuū aptior fore noſcatur cū vnius membrorum ſubdiuiſione. ꝛ duo facit. nam ꝑmo facit qō dictum eſt. ſecundo cuidam tacite queſtioni circa hoc reſpondet ibi (Mediocritatis ꝛc.) Et dicit. nos aūt Boeti⁹ non vidimus vllum vehementer obtuſorum: qō ſcilicet erat primū diuiſionis genus iebriari. ideſt repleri vnq̄ꝫ. i. aliquotiens nectare philoſophico. ideſt dulcedie philoſophie. vero pro ſed. mechanica ſupple ars gaudet maritari. i. ſociari iſtis ſcilicet obtuſis. mediocribus vero politica ſupple coniungi gaudet que de regimine ciuitatum eſt atꝙ cōmunitatum prout in libro politicoruꝫ Ariſtotelis hoc clarius edocetur. deinde tertium membrum prefate partitionis ſubdiuidens dicit. vero pro ſed. nos iuenim⁹ tres partitiones. ideſt tres partes exxcellenter acutoruꝫ ſupple qō erat tertium diuiſionis prefate membruꝫ: quorum quidam ſunt excellenter acuti. alij. ideſt ſecundi mediocriter acuti. alij. ideſt tertij excellentiſſime acuti. Economica que de regimine familie eſt gaudet excellenter acutis. vero pro ſed phyſica. i. medicina ſub lunari globo. ideſt lune ſubiecta. ꝙ ꝓ ꝛ. apotecarie practica gaudet mediocribus. autē pro ſed. cognitio. ſ. vniuerſalium per experimenta ipſaruꝫ ſingulariū ſupple gaudet ſociari excellētiſſime acutis: quoniam altioris quidē inquiſitionis hoc negocium eſt. vti Porphirius in ꝑncipio ait yſagogaruꝫ. Acutis inquam excellentiſſime. quos Ariſtoteles vocat maxime notos. ideſt ſapientes ſcd̄m philoſophiam. Et rationeꝫ huius tertij quaſi ſubdens ait. Et hec ideo talibus gaudet quoniam ſupple cognitio vniuerſalium per ſingularia eſt triuialium artium domina. ꝙ pro et. potentia quadriuialium. qō expone quemadmodum in ſuperioribus cum de logice commendationibus edoctū eſt clari⁹ demonſtratur. ℭ Notandum circa hoc qō dicit nectare philoſophico. dulcis equidem philoſophie ſpeculatio eſt. nam vt refert Seneca libro quarto naturalium queſtionum. Dulce ſpectaculum eſt ſingula nature ſcrutari. Eſt enim animorum ingenioruꝫꝙ naturale quaſi pabuluꝫ. vt inquit tullius ad hortenſiuꝫ cōtemplatio nature q̄ philoſophia eſt. ipſa eni celū videmus pulchre formatū: ꝛ vt.

didimi ad Alexādꝝ vbis vtar. Uidem⁹ ſignoꝝ varietatē ſtellaꝝ fulgoreꝫ rutilare. videmuſqꝫ ipſa pelag⁹ purpureo colore venuſtū germanā terrā amplecti. ipſa ēt cāpoꝝ vi⸗rentiū ſpēs miramur. volucrūqꝫ dulce melos ipſa diſcer⸗nimus. aliaqꝫ nāe ſpectacula ipſa magiſtra cōtemplamur. q̄ q̄deꝫ refutare culpabile ē atqꝫ difficile imitari. Hec ille

¶ Notandū artes mechanice i ſola manuū exercitatione cōſiſtūt oī operatione itellectus penit⁹ aū ꝓ maiori pte ſecluſa. Intellect⁹ .n. i ſuis operationibus get⁹ eſt: ipe autem artes plebeie

Mediocritatis tamen extrema partitio bonos ꝑfectoſqꝫ lꝫ ſibi q̄n̄qꝫ ꝯpauit cū ſudore: magiſtratus tamē dotati ſunt honore conſūpto flore iuuente. Iſtis ſiq̄deꝫ predictis hoc modo eſt ordinandum. Primo vt ſciat quiſqꝫ que ad tanti nominis pertineāt reuerentiā: vt que ſcita ſunt exprimere noſcat: ⁊ ne ſcriptorum commiſſioni ſe totaliter committat vt lucretius: qui cuiuſlibet q̄ſtionis nodū ꝓpoſite ingrēdo: dimiſſo comitatu cedulis confluebat. Secūdo vt librorū copiā ſue acquirat exercitatiōi vt cum opus fuerit eos cōſulat. Nec oīno eis credat vt Iugo qui Mōtani ſui

intellectū mechari cogunt. q̄re non imerito obtuſioribus qui ſolū ſingularia cōprehendere valēt aſcribēde ſūt. Politica vero q̄m ipſa ſcientia eſt vt innuit Augu. de ciui. dei. li. xix. qua vrbes regunt̄ ſeu reſpublica dirigit̄. vt pace reſpublica fruat̄: ⁊ ſic maioris iduſtrie atqꝫ prudētie viꝝ exigit q̄ꝫ mechanica. ideoqꝫ bene mediocrib⁹ politica ſociat̄. acutis autē excellēter economica: q̄ domeſticaꝝ reꝝ ſapienter ordo diſponit̄: quaqꝫ q̄libet paterfamilias idiget vt domū regat cū nō dn̄s ex domo: ſed domus ex dn̄o honeſtetur. vt refert Tullius. li. p̄mo de officijs. ⁊ Seneca ideꝫ de q̄tuor virtutibus cardinalibus. Medicina vero q̄ corporum tuet̄ vel reſtaurat ſalutē mediocriter acutis cōuenit veluti que philoſophie fimbrijs adheret penitus cum ſuperiora obſeruat inferioraqꝫ conſiderat: ⁊ q̄ teſte hypocrate in ꝑnoſticis eo loco quo dicit. Eſt q̄ddaꝫ celeſte in q̄o ꝫ medicū ꝓuidere ⁊c̄. aſtrologie cōiunctiſſima ē. hinc hn̄ i lr̄a dr̄. Phiſica ſbiecta lunari globo ⁊c̄. Ipſa .n. luna oīuꝫ humoꝝ motrix eſt: q̄re ⁊ oīuꝫ egritudinū vel ad bonū vel ad malū ſcd̄m. 16. loca circuli q̄ indicatiuos periodos atqꝫ creticos dicimus q̄uolibet directiua. Excellentiſſime q̄qꝫ acutis vl̄ium cognitio cōuenit q̄m hec intellectuꝫ illuminatū req̄rit atqꝫ ab oībus exterioribus impedimentis denudatū. atqꝫ liberū vt eo facili⁹ ⁊ liberi⁹ ſpeculatio ſubaꝝ ꝯpoſitiōi diuiſiōi ac diſcurſui valeat ibiare.

¶ Mediocritatis tamē extrema partitio ⁊c̄.) In hac parte Bo. cuidā tacite rn̄det q̄ōni. Poſſet .n. q̄s dicere. Uidemus ſepe vicibus mediocriter acutos ad magnū ſapiētie apicē defacto ſblimari atqꝫ vt ſic doctiſſimos euadere. q̄d ergo hoc vult quod dictuꝫ eſt excellentiſſime acutos ſolū hanc ſublimitateꝫ ſcientiaꝝ attingere. Ad q̄ꝺ reſpōdens Boetius inquit. lꝫ extrema partitio. i. illa q̄ eſt excellēter acutorū quā economice aſcripſeram. ſimiliter quoqꝫ mediocritatis. i. illa quā medicina cōdonauimus cōparauit ſibi q̄n̄qꝫ. i. interduꝫ perfectos. i. doctiſſimos ſcientiarū. tn̄ ipſi ſunt dotati honore magiſtratus cum ſudore. i. labore. atqꝫ magna ſollicitudine ⁊ hoc flore iuuente. i. iuuentutis ꝯſumpto. ¶ Notandū ꝓ vlteriori hui⁹ dilucidatōe ꝙ dicit̄ in lr̄a cū ſudore. i. labore atqꝫ diligētia. recurre ad ſuperius dicta cū dicebat̄ i ca. p̄. q̄ſi circa mediuꝫ. diligētia cuiuſlibet operis obtuſitas ꝑmollit̄. Itē iter iuuentutē atqꝫ iuuentā h̄ itereſt. q̄m iuuētus collectio iuuenum eſt atqꝫ etas iuuenum plurimorū. Iuuenta vero etas vnius. ⁊ eſt a. 28. anno vſqꝫ ad q̄nquageſimū ꝑtenſa etas ⁊c̄.

¶ Iſtis ſiq̄dē p̄dictis ⁊c̄) In hac pte Bo. p⁹ p̄miſſa p̄ambula ad magiſteriū faciētia: nūc ꝯn̄r tractat d̄ his q̄ nec̄io ad magr̄atū req̄rūt̄ atqꝫ ꝯcurrere debēt. Et ē p̄s iſta plēa documētis. Diuiditurqꝫ i ptes ſex ſcd̄m documēta ſex q̄ pōit 2ª ibi. (Scd̄o vt libroꝝ.) 3ª ibi. (Tertio vt q̄ſdā.) 4ª ibi. (Quarto ordinādū.) 5ª ibi. (Quinto vt.) 6ª ibi. (Cū āt.) Primo ergo Boe. p̄mū ponēs documētū dicit. Expeditis ſiq̄dē iſtis. ſupple ſuꝑioribꝫ. ordinādū. i. determinādū eſt poſtea hoc modo vt. ſ. q̄ſqꝫ ſup. q̄ ad magiſtratum anhelauerit ſciat oīa hec q̄ ꝑtineāt ad reuerētiaꝫ tāti noīs. ſ. magiſterij: quoꝝ vnum ē vt noſcat exp̄mere ſupple v̄bo q̄ ſcita ſūt. i. que ſcit ipa mente ⁊ ne cōmittat ſe totaliter cōmiſſioni. i. traditiōi ſcriptorū. ſ. libroꝝ vt lucretius ille faciebat q̄ ingrendo. i. inueſtigando noduꝫ. i. difficultatē ſoluendi cuiuſlibet q̄ōnis ſibi ꝓpoſite cōfluebat. i. accelerabat cedulis. i. libris: ⁊ hoc dimiſſo comitatu. i. ſocioꝝ conſortio. q. diceret. nō faciēdū ē vti lucretius fecerat qui cū ſibi q̄ꝺ aliq̄ ſoluēda ꝓponebatur ilico ad libros recurrebat q̄b⁹ doctrinā ſuā nō memorie imp̄ſſerat vt ſibi ꝯpetēter dr̄e licuit. In ſacco ſedeo ſedet ac ſapia mecū ⁊c̄. ¶ Notādū ꝙ docēti atqꝫ magiſtrāti ꝯgruit ſūmopere eloquentē eſſe. Eloquētē inq̄ꝫ vt q̄ mēte ꝯceperit v̄bo q̄at explicare. Uerboꝝ .n. honeſta abūdātia itētiōeꝫ declarat loq̄ntis: q̄ teſte Sene. ep̄la. 40. Inopia v̄boꝝ ⁊ exilitas min⁹ itētū auditorē facit: ⁊ plerūqꝫ cōtingit tn̄ vt v̄boꝝ iopiā ignorantia cauſet. vn̄ Ouidi⁹ ſcd̄o triſtiuꝫ. Q̄ꝺ minime nouerit dr̄e nemo pōt. Ne q̄s igit̄ docere ꝓ̄ſumat q̄ꝺ neſcit attendat ꝙ turpe ſit ꝓpriaꝫ ignorātiam ſermone atteſtari. Legere diſcentibus prodeſt: ſꝫ viua vox magis. q̄re de voce ſimachus aiens iquit. Aptius eſt negocijs itimandis viue vocis indicium.

¶ Scd̄o vt libroꝝ ⁊c̄.) In hac pte Bo. pōit ſcd̄ꝫ documētū ad magiſtrādos ſcholares nec̄iuꝫ: q̄ꝺ ē circa libroꝝ copiā. Et duo fac̄. nā p̄ m̄ltitudinē libroꝝ ꝯgrēdo ſcholarib⁹ cōmonet. ſcd̄o ne tn̄ i his total̄ fiducia ꝯſtituat̄ exemplo diſſuadet. ibi. (Nec oīno.) Et dic̄ p̄. ſcd̄o ſup. nec̄iū ē ſcholari ad apicē magiſtrat⁹ tēdēti vt acq̄rat. i. ꝯparet ſue exercitationi. i. ſuo ſtudio libroꝝ copiā: ⁊ hoc iō vt. ſ. cū opus fuerit cōſulat eos ſupple ꝓ q̄ſtionibus exoluendis. Et deide nimiā in eis confidentiā diſſuadēs exēplo dicit. nec tn̄ ſcholaris ipſe credat oīno. i. totaliter eis ſupple libris: vt. ſ. penitus nulla memorie cōmendet: queādmodū iugo ille ſcholaris qui confiſus eſt intantuꝫ monitis. i. documentis ſui Magiſtri montani ſic dicti: ſic ꝙ omne verbum prolatū ab ore eius. i. magiſtri exarabat. i. inſcribebat quaternis. i. libris ſup. nulla penitus memorie tradendo. ⁊ hoc ipſū ſic ab ore magiſtri receptum extimabat. i. appreciabat tanq̄ꝫ ſacrū q̄ꝺdam atqꝫ ipſe iugo obtinens tandeꝫ vicē. i. locuꝫ magiſtri nil aliud i ſcholis p̄dicabat q̄ꝫ illud q̄ꝺ i q̄ternio⸗lis ſuis magr̄o ſuo docente ꝯſcripſerat. vn̄. i. ꝓpter quod ⁊ ipſe abibat multotiens confuſus pudore: ideſt verecūdia quoniam nil aliud q̄ꝫ liber continuit ſcholaribus predicabat. Exinde notabile quoddam circa hoc ſubiungit: q̄ꝺ ē. q̄ppe ꝓ certe vti ſemꝑ iuētis ⁊ non iueniēdis ē miſerrimi igenij. ſtultiuſqꝫ eſt confidere oīno oratiōibus. i. documētis magiſtratus. i. magiſtri. ſed tn̄ credendum eſt p̄mo donec. i. quouſqꝫ videat̄ q̄d ſentiat. ſ. magiſter. poſtea fingendū ē illū. ſ. ſcholarē. magiſtrū erraſſe. i. ꝙ errauerit i docēdo. Et h̄ ideo vt ſi forte diſcipul⁹ queat. i. poſſit reꝑire q̄d

magr̃i monitis in tãtuʒ ꝯfiſus eſt
ꝙ oẽ verbũ ab ipiꝰ ore ꝓgreſſum
quaternulis exarabat: ⁊ tanq̃ ſa
crũ exiſtimabat: nil aliꝰ q̃ magr̃i
vicẽ in ſcholis obtinẽs p̃dicabat.
vñ multotiẽs pudore cõfuſus in/
cluſus abibat. Quippe miſerri/
mi ẽ igenij ſp iuentis ⁊ non inue/
niẽdis vti: ſtultiꝰ eſt magr̃atꝰ ozo/
nibus oĩno confidere: ſed primo
credendũ ẽ donec videatur quid
ſentiat: poſtea fingendum eſt eũ
dem in docendo erraſſe: vt ſi for
te repire queat quid ꝯmiſſe obij/
ciat ſedulitati. Tertio vt quoſdã
hẽat quos ſecrete doceat: libroſ/
qꝫ legat: alijſqꝫ rudimentis infor
met: vt ſic intellecta ſciat: ſcitaqꝫ
exprimere diſcat: ⁊ exp̃ſſiõe ſeq̃n
ti vſũ ꝯparet: vſus magiſteriũ ꝓ/
pinat: alios nãqꝫ docere eſt pro/
p̃ie facultati idulgere. Quarto
ordinandũ ẽ vt hos alioſqꝫ ſibi al
liciat: vt cũ oportunitas magr̃an
di affuerit: eoꝝ itriſeco gaudeat
aſpectu. Quid turpiꝰ q̃ primo i/
ceptiõis tẽpore ſolus deſtitui vt
flauus: q ob ſui generis imperiũ
gazeqꝫ dominãtis opulẽtiã cun/
ctos ſibi credidit ſubiugari. Tẽ/
pore vero cõcurſus elapſo raro
reperit ſodaleʒ qui lege ꝯductio/
nis adheſit lʒ inuitus: minas oi/
genas regaliter addẽdo. Genero
ſitati tamẽ ꝯſentaneũ eſt ſecũduʒ
duplicem partitioneʒ affinitatis
magr̃antis ſaltem ad tẽpus foue
re p̃ñtiã. Quinto vt quorum gra
tia coronãdꝰ ẽ: i fauore illoꝝ ſcho
las ſp pipatetice obãbulet: curia
literqꝫ opponat: ꝓteruienteſqꝫ
acriter remordeat: diligentiuſqꝫ

ideſt aliqd qꝺ obyciat ꝯmiſſe.i.tradite ſedulitati.i.doctri/
ne.ariſtotelis nãqꝫ ſnĩa oꝫ adiſcenteꝫ credere q̃uiſqꝫ meliꝰ
ſentiat ⁊c. ¶ Nõdũ q̃uis libroꝝ copia multũ diſtrahat
vt refert Seneca epl̃a ſcõa ad lucillũ. Cũ ipoꝝ copia ſolũ
honoret atqꝫ nõ iſtruat. Non.n.finis eſt faciẽdi libros.ec/
cleſiaſtici.iz.q̃ q̃uis ita ſint nõ tñ refert q̃tos libros quis
habeat ſi bõi
ſint atqꝫ bõis
iſtitutis refer
ti.qꝺqꝫ ſolum
veteres atten
dentes admo
dũ eos ĩ libriſ
theſaurizaſſe
legimꝰ ſic apꝺ
egyptũ biblio
tecam vnã q̃/
dragita milia
librorũ volu/
mina legimuſ
habuiſſe.q̃ tñ
oĩa ãniſ ab ini
tio mũdi trãſ
actl quiqꝫ mi/
lia centuʒ tri/
gintaquatuor
Añ vꝺ xp̃i na/
tiuitatem.95.
vnico igne cõ
ſũpta ſũt. H ẽ
eo tp̃e q̃ v̓gili/
us oratius: ſa
luſtiꝰ hiſtori/
cꝰ: plotinꝰ: poſ
ſidonius ſtoi/
cus: atqꝫ alij viri memoria digni apud romaʒ claruerunt.
Imitanda ſunt ergo in his maioꝝ exẽpla q nõ honoris cã
libros ſibi coemerant: ſed inſtructiõis gratia cõpararunt.
¶ Nota q̃ternus dr̃ a quatuor. Codex eñi ẽ ex q̃tuor car
thaꝝ folijs colligatus. q̃nternus ex q̃nqꝫ. ſexternus ex ſex
triternus ex tribus. Itẽ iter eſtimo ⁊ extimo. H itereſt.nã
eſtimare putare ẽ. extimare v̓o.i.taxare vel p̃ciare ⁊c.
¶ Tertio vt q̃ſdaʒ hẽat quos ſecrete doceat.) In hac par/
te Boe. ponit tertiũ documẽtũ magiſtrãdis ſũme neceſſa
riũ. Et diuidit̃ ĩ duas ptes. nã p̃mo facit qꝺ dictũ eſt. ſcꝺo
cãm ſui dicti ſubiũgit. ibi. (Alios nãqꝫ ⁊c.) Et dicit tertio
.ſ.neceſſariũ eſt magiſtrando vt hẽat quoſdã.ſ. ſcholares
quos doceat ſecrete eiſqꝫ libros legat atqꝫ alijs documen
tis iformet vt ſic ſciat itellecta.ſ.firmius radicãdo. qꝫ p ⁊
diſcat exprimere v̓bo ſcita. ſupple queãdmodũ in p̊ docu/
mẽto expoſitũ eſt. ⁊ ſic cõparet ſibi vſum ſupple artis ſue
freq̃nti exp̃ſſione. q vſus vt ẽt ſuperiꝰ cũ de triplici recor/
datiõe dictũ ẽ ꝓpinat.i.miniſtrat magiſteriũ. Et rõnẽ ho/
rũ ſubiũgens dicit. q̃m docere alios eſt idulgere.i. operaʒ
dare ꝓp̃e facultati.i.ſcie. iuxta illud. Qui aliuʒ docet ſeipꝫ
inſtruit. ¶ Notãdũ in lr̃a ꝯmittit̃ gradatio q color ẽ rhe
toricus. ⁊ fit cũ de p̃cedenti voce ſubſequẽs format̃ q̃ſi p
gradũ vocũ vti ĩ hoc metro. Quid leuiꝰ fumo flamẽ. quid
flamine vẽtus. qd vento mulier. qd muliere nihil.
¶ Quarto ordinãdũ eſt.) Hic Boe. ponit q̃rtũ documẽtũ
magiſtrandis neceſſariũ. Et duo facit. nã p̃mo facit quod
dictũ ẽ: ſcꝺo exemplo dicta cõfirmat. ibi. (Ut flauus ⁊c.)
Et dicit. q̃rto ordinandũ.i. ꝓuidendum eſt ipſi magiſtrã/
do vt alliciat.i. bonis ſuis moribus atqꝫ beniuolẽtia attra
hat non precio comeat vt flauus ipſe fecerat. alliciat dico
hos. ſupple de qbꝰ in ꝓximo documẽto p̃dictũ ẽ, ⁊ alios q̃/
plurimos. ⁊ hoc ideo vt cuʒ oportunitas ſupple temporis
magiſtrandi affuerit gaudeat eorum.ſ.predictoruʒ intrin
ſeco aſpectu: ideſt preſentia. quoniam quid eſt turpius q̃
deſtitui. ideſt derelinqui ſolus ſupple ſine auditorum con
ſortio primo tempore inceptiõis ſupple honoris magiſtra
lis. Et exemplum ponens de flauo dicit. Relinqui inquã
vti flauus ille
ſcholaris qui
tempore exor
dij. atqꝫ noue
inceptõis ſue
credidit ſub/
iugari ſibi cũ/
ctos ob impe
rium: ideſt po
teſtateʒ gene/
ris ſui atque
opulentiaʒ. i.
abundãtiam
dominãtis ga
ze. i. theſauri
ſed quid ela/
pſo tẽpore cõ/
curſuſ.i.diſpu
tationis ma/
giſtrandoruʒ
atqꝫ examine
raro repit ſo/
daleʒ. qua de
re adheſit le/
gi.i.norme cõ
ductionis q̃/
uis iuitus ad/
dendo regali/
ter minas oi/
genas: ideſt omnium generum q̃ſi dicat cũ ſe flauus ille
inceptionis tempore totaliter derelictum videret vt qua
ſi nullus ipſum preſentia honoraret. quid fecit. quos non
primo beniuolentia allexerat tandem precio atqꝫ minis
ſibi coemit. Et ſubdens quoddam notandum inquit. ta/
men conſentaneum: ideſt rationi conſonum eſt generoſi/
tati: ideſt nobilitati propter duplicem partitionem affini/
tatis cõfouere p̃ſentiã magiſtrãdis ſaltẽ ad tẽpus. ¶ No
ta gaze lingua perſaꝝ dicunt̃ diuitie vel theſaurus. Inde
gazetũ gazarũ repoſitoriũ. quare ⁊ quedã ciuitas paleſti/
ne gaza dicta ẽ eo ꝙ cambiſes perſaꝝ rex theſauros ſuos
illic poſuerit cum egyptijs bella intuliſſet.
¶ Quinto vt quoruʒ gratia ⁊c.) In hac parte Boetius po
nit quintum documentum nouiter magiſtrandis oportu
num. Et duo facit. nam primo facit quod dictum eſt. ſecũ
do circa documentum ipſum notabile quoddam ſubiun/
git. ibi. (Nec licet ſumma.) Prima in duas. nam primo
documentum ipſum ponit. ſecundo proteruitatem circa
documentum eſſe fugiendam oſtendit. ibi. (Multos ſi/
quidem.) Et dicit primo quinto loco ſupple proſpiciendũ
eſt vt magiſtrandus ipſe ſi honorem in promotione ſua cõ
ſequi deſideret vt obambulet: ideſt circũambulet peripa
tetice.i. peripateticorum more ſcholas illorum magiſtro/
rum quorum gratia coronandus.i. titulo magiſterij iſigni
endus eſt in honore. qꝫ pro ⁊. opponat.ſ. dubia mouendo
atqꝫ reſpõſiõibus replicando curialiter. ideſt curioſe. atqꝫ
remordeat.i. arguat acriter proteruientes.i. proterue re/
ſpondentes. atqꝫ reſpondeat pro tempore.i. cum tempus
reſpondendi ipꝫ tetigerit diligẽtius. ⁊ hoc ne ſi voluntas
ſupple ſcholaris promouẽdi muta fuerit imputetur igno
rantie cecitati. vel aſcribat̃ temeritati arrogãtie.i. ſupbie.

pro tẽpore reſpõdeat ne ſi muta fuerit volũtas: ignorantie impu tetur cecitati vel arrogãtie teme ritati. Multos ſiquidẽ ob reſpõ ſionis ꝓteruitatẽ ſpeculantiũ li- cet inuite vidimus ꝑcipicio frui. non eniʒ diſcentis intereſt ꝓbris affatibus ⁊ contumelioſis regẽ- tem incitare. Nec licet ſumma fa miliaritate cõiunctus fuerit ipſi- us docẽtis ſecretis niſi iuſſus dʒ inbiare: iuſſus vero inuite. Nõ- ne fontini proteruitas zenocra- tis ſcrutinia apuit edocta publi- ce prius inſpexit: ſeqꝫ magiſtrari credidit ſi omneʒ zenocratis ab- ſtuliſſet mineruam: qua ablata zenocrates ſtudere deſijt: abla- tiſque Fontinus vti neſciẽs fre- neſi laborabat grandiori. pro- prio ergo diſcipulus labori con- fiſus alieno nũquã inuidebit ho- nori. Cum autem dies ſumme promotionis affuerit: breui ſte- mate compẽdioſoque affatu ve- neranda commendetur ſociorũ collectio: ſicque ad honoris ini- tialis incrementa intrepide pro- cedendum eſt decenti ornatu fe- ſtiuo apparatu ſi facultas ſuppe tat: cunctis vel ad libitum eiuſ- dem ſaltem profeſſionis ſplendi-

℄ Notandũ pħoꝝ varias fuiſſe ſectas. Alia qdẽ ſtoicoꝝ qꝝ pnceps zeno fuit ⁊ criſippus vt ait Au. gellius: ⁊ recitat Auguſtin⁹.9.ď ciui.dei.ca.4. Et ſene. dicit ad albiã ꝙ a ze- none icepit rigida ſtoicoꝝ ſapĩa. Alia fuit ſecta achademi coꝝ ab achademica villa: quoꝝ pnceps erat Plato. hi de ſingulis dubitãtes nil affirmabãt certũ: quoꝝ opinionẽ et Eraclit⁹ vide- tur ꝯfirmare. Alia epicureo rum fuit ſe- cta ab epicu ro atheniẽſe dicta q volu- ptatẽ ſũmum bonum poſu- it vt inqt Au. gellius lib.4. Ponit ẽt duo bona. ſ. corp⁹ ſine dolore. et aiaʒ ſine ꝑtur batiõe referẽ te ſene. epiſto la.67. ad lucil lũ. que ſi i vo- luptate carniſ fundata ẽ re- probanda eſt: ſi in voluptate mentis ſupportanda: ⁊ ita poſuiſſe epicurũ ſeneca atteſtatur in li. de conſtantia ſapiẽtis. Eſt etiã alia philoſophorum ſecta que peripateticoruʒ eſt: quã Ariſto- teles condidit: ſic dicta a peri quod eſt circum ⁊ patos cal cans quaſi circum calcans vel obambulans. huius enim ſecte philoſophi ⁊ horum precipue Ariſtoteles deambu- lando diſputabãt vel ẽt de ſchola ad ſcholã ambulãdo di ſputabãt: ⁊ ingrebãt qd melius ſue ſnĩe poſſent acgrere ⁊ adiungere. ⁊ ad tale ꝓpoſitum littera loquit̃ cũ inquit ad illorũ ſcholas peripatetice obambulet ⁊c̃.

℄ Multos ſiquidẽ ob reſponſionis.) In hac pte Bo. mo- net ꝓteruitatẽ atqꝫ temeritatẽ i ſupiorib⁹ ſũmope ꝑcauen dã fore. Et ꝑ̇ facit hoc. ſcđo cãʒ ſubiũgit. ibi. (Non.n.⁊c̃.) Et dicit nos Bo. vidimus multos ſpeculantiũ frui ꝑcipi- tio. i. cadentia a gradu dignitatis magiſtralis ob ꝓteruita teʒ rñſionis. non.n. intereſt diſcentis incitare. i. cõmouere regentẽ. i. magiſtrũ cõtumelioſis. ⁊ꝑ ⁊. ꝓbroſis. i. oppro- briũ igerẽtib⁹ affatib⁹: qm̃ ſicuti deus atqꝫ parens ſic quo qꝫ magiſter i honore ⁊ reuerẽtia retinẽdus ẽ. qm̃ ipſis nul lũ ꝓ acceptis equalens recõpẽſari põt. iuxta illud. Dijs pa rentibus ⁊ magiſtris nullum redditur equiualẽs. ℄ No- tanduʒ proteruitas proprie eſt tam verbo qꝫ̃ facto crude- litas ⁊ terribilitas. Inde proteruus hoc vicio notatus. vn de Greciſmus. Improbus eſt aliquis verbis factiſqꝫ pro- teruus. Et dicitur a pro vel pros ⁊ toruus. ſicuti ergo non factis in magiſtrum inſurgere licet. vti i ſcđo capitulo de violentia eſt dictũ. Sic neqꝫ etiã in ipʒ verbis ꝓpteruire qm̃ nõ ẽ dignus ſcĩa q ſcie iſurgit ꝑceptori. ibidẽ. q̃re ⁊c̃.

℄ Nec licet ſũma fami.) Hic Bo. poſt declaratũ ſupi⁹ do- cumẽtũ qđdã notabile ſubiũgit dicens. ſcholaris ipſe nõ dʒ inbiare ſecretis h̃ ẽ libris capſe ⁊ cubiculo. lʒ pro qꝫ̃uis fuerit cõiunctus ſupple magiſtro ſuo ſũma familiaritate ⁊ hoc niſi iuſſus. ⁊ ſi iuſſus tñ iuit⁹. Et iducẽs quẽdã fonti num zenocratis diſcipulum qui magiſtri ſui ſecreta ꝑſpi- ciẽs ex his zenocrat] totalẽ doctrinã adeptã arbitrabat̃. dicit. Nõne. i. nũqd proteruitas fontiui ſcholaris aperuit ſcrutinia: ideſt ſecreta monimentorum ſuorum zenocra- tis illius magiſtri, atqꝫ inſpexit ꝑus edocta publice. ſ. i ſcho lis. ⁊ꝑ ⁊. credidit ſe magiſtrari ex hac furtiua atqꝫ proter ua iſpectiõe ſecretoꝝ ſui magiſtri ⁊ neduʒ iſpectiõe: ſʒ tũc cum abſtuliſſet ſupple furto oẽm mineruã. i. ſapĩaʒ libris ſuis cõmiſſam zenocratis. qđ ⁊ factum ẽ: quoniam omnes codices ſuos abſtulit. quid vltra ablatis ſingulis zenocra tis libris zenocrates ipſe ſtudere deſijt. ſupple librorũ ca- rẽtia. fontin⁹ ãt neſciẽs. i. ñ valẽs vti ab- lat]. i. furto ſb̃ tractis libris zenocratis la borabat po- ſtea freni. i. ra bie mẽtis grã diori qꝫ̃ añ. Et ex his qđdaʒ nõ. dignũ con cludẽs. ingt. q̃. i. ꝑꝑ ſupra- dicta diſcipu- lus qcũqꝫ fue rit cõfiſus ꝓ- prio labore. ſ. ſtudij nũqꝫ̃ i- uidebit hono ri alieno.

℄ Notandũ prout latina tradit auctoritas minerua dea eſt multarum inuentrix artium ſicuti lanificij oliue ⁊ fabrice. ⁊ ideo eaʒ non incongrue pro ſapientia poni libet. hec etiam pallas dicta eſt a pallone tracie inſula vbi nutrita fuit. vel quia pallantem gigantem occidit. Item ſcrutinium eſt quic- quid interius de aliqua ſcrutatur re. ſic propheta. Defece runt ſcrutantes ſcrutinio. ⁊c̃. Item freneſis rabies eſt. et dicitur a fren quod ẽ furoris exagitatio a cerebro deſcen dens vel ab impedimento mentis freneſis dicitur: quia greci frenas mentem dicunt ⁊c̃.

℄ Cum autem dies ſumme promotionis.) Hoc eſt ſextuʒ documentũ circa magiſtrandos attendendũ. Et docẽtur ꝑ eũ ꝑparatoria dignitatis magiſtralis. Et duo facit Bo. in hoc documẽto. nam ꝑ̇mo documentũ ponit. ſcđo caute- lã circa hoc ſubiungit. tertio exemplũ a cautela ſuſceptuʒ ſubnectit. quarto quoddam notabile circa oĩa ipſa ponit. ſcđa. ibi. (Caute.) tertia ibi. (Strictonius.) q̃rta ibi. (O qꝫ̃ felicis.) Et dicit primo. cum autem dies ſumme ꝓmo- tionis ſupple ad gradum magiſtralem affuerit atqꝫ ꝓmo uendus ipſe iam in cathedra magiſterij ſe ꝓmotionis cau ſa receperit tunc veneranda collectio. ideſt cõgregatio ſo ciorum ſuorum ſupple ipſum preſentia ſua honorantium commendetur. ideſt laudetur ab ipſo promouendo breui ſtemate. ideſt breui arenga. atqꝫ affatu. ideſt oratione cõ- pendioſa. atqꝫ procedendum: ideſt accedendum eſt intre- pide ⁊ audacter ad incremẽta initialis honoris ſupple ma giſtri ſic: ſcilicet ornatu. ideſt veſtimento decenti ſupple ſue facultati. apparatu. ideſt preparatione conuiuali. feſti uo. ideſt celebri apparatu inquã procurato. ideſt compa- rato ſplendide. ideſt honorifice cunctis ſupple tam ſue qꝫ̃ alterius ſecte magiſtris ⁊ ſcholarib⁹. ⁊ hoc ſi facultas ſup- petit. vel ſubaudi ſi non ſufficiat dumtaxat ad libitum. i. voluntatem ſuam ſaltem magiſtris ⁊ ſcholaribus vel ſo- lum magiſtris eiuſdem ſue profeſſiõis: ideſt ſecte. ℄ No tandum circa hoc ꝙ dicit breui ſermone collectionem ſo ciorũ laudari: tũc.n. vere laudam⁹ cũ pauco ſermone ma- gnitudinem rei extollimus. quoniam in multo ſermone raro mendaciũ raroqꝫ adulatio deeſt, hinc igitur cathο.

de procurato. Caute tamen con
ſiderandum eſt: cautiuſqꝫ inue
ſtigandū ante magiſterij elatio
nem: vt primi anni decurſu pro
pria poſſit ſuſtentari ſi opus fue
rit facultate. Turpe eſt enim ob
reuerētiam tāti nōis prima frōte
mendicare: vt ſtrictoni⁹ q oībus
ad magiſteriū ptinētibus venera
biliter executus: luce cepit tertia
mēdicare tantiqꝫ auſus mox eū
penituit. Quid mirū q̄ſi inſtan
taneus deluſus abſceſſit tāti ho
noris faſtigia nunq̄ꝫ decetero cō
feſſus. O q̄ꝫ felicis exitus vene
randa eſt cōmendatio.

Parce laudato. bene parce: qm̄ nulla tā excelſa virt⁹ eſt q̄ dulcedīe glorie nō tāgat. vt refert Sene. ⁊ Ouidi⁹ de triſtibus. Deniqꝫ nō paruas aīo dat gloria vires. Et fecūda fac̄ pectora laudis amor. Qua ex re hieronym⁹ ad ſabinianū ſic ingt. Naturali ducimur malo ⁊ adulatorib⁹ noſtris libēter fauem⁹. Et quāqꝫ nos rn̄deamus idignos: ⁊ calid⁹ rubor ora pfū dat: tn̄ ad laudez ſui anima itriſec⁹ letat̄. Inde claudian⁹. gaudet. n. virtus teſtes ſibi iungere muſaſ. Carmē amat qſqſ carmie digna gerit. Parce igr̄ laudādū eſt ⁊ laude inqꝫ ſuffulta laudantis dignitate. Laudati merito atqꝫ rei q̄ laudatur magnitudine. Or ſi iſta n̄ affuerint: nō la⁹: ſꝫ adulatio fore manifeſtū ē.

Capitulū ſextū.

Item ſtema quid ſit in ſuperioribus capitulis iam monſtratum eſt. quare ibi videas.

(Caute tn̄ cōſiderandū ⁊c̄.) Hec ps a multis cautela circa precedēs documētū aſſignari ſolet. meo tn̄ videre conueniētius ſeptimū aſſignaret̄ documētū. Sed qd de hoc fuerit ſolertie cuiuſlibet recōmitto. hoc tn̄ dicendum eſt cū cautela ſuperioris documēti fuerit: lr̄a hꝫ. Caute tamē Si v̄o documētū lr̄a hꝫ. Caute etiā. Et ſcd̄m primā lr̄am ħ dicit. conſiderādum tamē eſt caute. i. ſapiēter. ſubaudi in his ⁊ circa ea q̄ in ſuperiori documēto edocta ſūt. cautiuſqꝫ. inueſtigandū eſt ante elationē. i. promotionē magiſterij vt decurſu. i. curriculo primi anni. ſubaudi gradum magiſtralē ꝓxime ſequētis. nouellus ipſe magiſter poſſit ſuſtentari facultate propria ſi opus fuerit. enīꝫ ꝓ qꝛ turpe mēdicare. i. egere prima fronte ideſt incontinenti ob. i. ꝓꝑ reuerentiā tanti nōis. ſ. magiſterij. q. d. turpe nimiū eſt ꝙ ſcholaris ꝓmouendus in adeptiōe magiſtralis dignitatis tanta expendat ꝙ q̄ꝫcito gradum adeptus fuerit mēdicare cogat̄. Et exēplum ſubdens de quodam ſtrictonio qui expletis ⁊ executis venerabiliter ſplendide ⁊ honorifice oībus ad magiſterium pertinentibus incepit mendicare. i. egere tertia luce. i. tertia die proxime ſequenti. qꝫ ꝓ ⁊. penituit eū ipſonale ē. mox. i. ſtatī tāti auſus. i. tāte audacie q̄ ſupra vires facultatꝭ aggrediebat̄ dignitatē magiſtralē qd mirū. i. q̄r eū nō penituiſſet. Ipſe. n. ſtrictoni⁹ deluſus. i. deriſus receſſit q̄ſi iſtātane⁹. i. icontinēti. qꝫ ꝓ ⁊. nūq̄ꝫ cōfeſſus ē d̄ cetero faſtigia. i. ſūmitates tāti honoris. Et ide notādū qd̄dā ponēs exclamat dicēs. O q̄ꝫ. i. q̄ꝫtū eſt venerāda. i. reuerēda commendatio felicis exitus. i. felicis finis. Ipſe. n. eſt i quē oīa ordinādā ſūt. ſi ergo finis bon⁹ ē totū laudabile pbās eſt. qua de re non inepte dictū eſt. Exitus acta ꝓbat. Et itē finis coronat. ⁊ iſup a fine oīa denoīari.

Capitulū ſextū ⁊ vltimū.

Expeditis q̄ ad ſcholariū eruditionē ⁊c̄.) Hoc eſt capitulū ſextū ⁊ vltimum huius totalis tractatus q de ſcholariū diſciplina ē. In quo poſt ea que in ſuperiorib⁹ capitulis edocuit. Et ſignāter poſtq̄ꝫ in ꝓxime p̄cedenti capitulo determinauit de qbuſdā documentis ad dignitatem magiſtralē tū facientibus tum quoqꝫ neceſſario reqſitis. Nūc ꝯſequēter i hoc vltīo capitulo p̄ncipalr̄ de dignitate ipſa magiſtrali: ⁊ q̄ ipm̄ circūſtant ⁊ cōcomitātur ꝓſequit̄. Et diuidit̄ hoc totū capitulū i tres ptes p̄ncipales ſcd̄m tres magroꝝ manerieſ. In p̄ma pte nempe determīat de p̄ma magiſtroꝝ ſpecie: ⁊ de his q̄ ipſos regulāt: ⁊ n̄ ſolū eos p̄mos: ſꝫ ēt alios cuiuſcūqꝫ maneriei exiſtāt. in ſcd̄a. de 2ª ibi. (Extrēa pn̄tis voluminis) In tertia de tertia ibi (Cū ob dulcoris. ⁊c̄.) Pria ps adhuc diuiditur i duas partes. nā p̊ continuat dicta dicendis. ſcd̄o de ſtatu norma atqꝫ regula magiſtrātiū determinat. ibi. (Magiſtroꝝ talis ⁊c̄.) Item p̊ ponit itentionē ſuā reſpectu p̄cedētiū. ſcd̄o reſpectu ſequētiū ibi. (Nūc ad) p̊ facit qd̄ dictū ē. Scd̄o modū p̄cedēdi obſeruādū oñdit. ibi (Nec arguere) tertio rōnē ſui ꝓceſſus ſubiūgit. ibi. (Qm̄ nō ſolū.) Dicit g̊ p̊. expeditis illis q̄ ſe digeſta. i. diuiſā i ſupiorib⁹ tradita. ad eruditōē. i. informatiōē ſcholariū. ⁊ ħ obſeruata moderatiōe. i. modeſtia dilucidādi. i. determinādi. ⁊ qꝛ nos Bo. n̄ curam⁹ angariare. i. ꝯſtrīgere lectōē breuitate ſup. nr̄e editōis: nec ēt ꝯfūdere dilatōe. i. ꝓlixitate. nōnūq̄ꝫ puſi leuiori ſtilo. i. mā atqꝫ lucidiori ſtemate. i. verboꝝ ornatu. ⁊ ħ qm̄ ſtil⁹ ſubaudi toti⁹ nr̄i tractat⁹ cōmēdat̄. i. tradit̄ n̄ ſolū diſcretꝭ. i. eruditꝭ: veꝝ ꝓ ſꝫ ēt rudib⁹. i. idoctis ⁊ ħ poſtpoſita. i. derelicta ſerie enigmatis. i. obſcuritatꝭ. Qm̄ aūt hec ita ſūt ꝓperandū. i. accelerādū ē nūc. ſ. ħ i loco ad venerabilē maieſtatē magroꝝ ſubaudi determinādo de ſtatu eoꝝ atqꝫ norma ipos tā erga ſe q̄ꝫ erga alios regulāte. Itē enigma enigmatis ſmo ē figuratiu⁹ vl̄ obſcura locutio ſiue ſilitudo vl̄ qd̄ occl̄ta vl̄ obſcura q̄ difficile itelligit̄ niſi apiat̄. vt illd̄ iudicū. De comedēti exiuit cib⁹ ⁊ de forti egreſſa eſt dulcedo. ſignificās ex ore leonis fauum eſſe extractum.

Expeditis his q̄ ad ſcholariū eruditiōē digeſta ſūt dilucidandi moderatiōe obſeruata: nec angariare lectorem ſermōis breuitate curam⁹: nec dilatione ꝯfundere nūq̄ꝫ lucidiori ſtilo leuioriqꝫ ſtemate puſi: qm̄ n̄ ſolū diſcretis verūēt rudib⁹ enigmatis ſerie poſtpoſita ꝯmēdat̄. nūc ad magroꝝ venerabilē ꝓperādū ē maieſtatē: Magroꝝ āt talis habeatur diuiſio. Tantorum quidam duabus vrbibus ceteris fulgentioribus: ſcilicet rome et athenis commorantur: vlterius nuſquā procedentes: niſi quantū fortuna ſuc

(Magroꝝ āt talis hr̄ diuiſio.) In hac pte Boe. poſtq̄ꝫ ſe ſupiorib⁹ cōtinuauit. nūc itentōē ꝓſeqt̄. Et duo facit. nā p̊ q̄ſdam magiſtrorū diuiſiones p̄mittit. ſcd̄o normā atqꝫ ipſos regulātē modū demōſtrat. ibi. (Taliū nāqꝫ.) Pria in duas. nā p̄mo p̄mā diſtinctiōē magroꝝ p̄mittit. ſcd̄o ſcd̄am ſubiūgit. ibi. (Tā iſtoꝝ q̄ꝫ ⁊c̄.) Et dicit p̄mo ꝙ diuiſio magiſtroꝝ habetur talis. ſupple vt ſequitur. nam quidam magiſtroꝝ morantur duabus vrbibus excellentioribus. ideſt clarioribus ceteris: ſcilicet rome ⁊ athenis nūq̄ꝫ procedentes vlterius niſi forte inquantū fortuna ſuccedit: ideſt arridet vt eleuentur altius: ideſt ad altiora. vl̄ ſic. nūq̄ꝫ p̄cedentes vlterius: ſcilicet ab vrbibus his. ⁊ hoc inquantum: ideſt quādiu fortuna ſuccedit eis vt alti⁹ eleuent̄. Et vult dicere ꝙ qdam magiſtroꝝ ſunt qui ſolū in

vrbe romana atqꝫ athenieñ morā ſuā hñt. Alij aūt magiſtri ſunt q omittentes faſtigia.i.ſūmitates p̄dictaꝝ vrbiū .ſ.rome ⁊ athenaꝝ.q̄runt emolumēta.i.lucra oppidoꝝ.i. caſtroꝝ ⁊ villarū: vt ſic oppidū largo ſumat̄ vocabulo: oppidoꝝ inq̄ȝ adiacentiū.ſ. p̄dictis vrbibus duabus ſubaudi vel de lōge vel de ꝓpe diſtantiū. Et dico q̄rūt tū.i.p̄mo ꝓꝓ egeſtatem ſupple remediādā.egeſtatē dico nouercam.i.ꝯriā diſcipline.nā vt ſepi⁹ dictū eſt. nā nō ē ſufficiens ſeipſa ſpeculari ſine rebus exteriori bus.tū ēt.i.ſecundo querūt emolumenta alioꝝ oppidorū ꝓꝓ dulcorē r̄nitētē natal' p̄rie.i.p̄rni ſoli. Uult dicere ꝙ poſt eos magros q vrbibus rome atqꝫ athenis cōmorant̄ ſūt alij magiſtri q in oppidis ⁊ hoc q̄dam in oppidis natalis ſoli.q̄dam vero in opidis ꝓrſus extrancis. Et de his oībus ſuo ordine atqꝫ loco ꝯtractabit̄ i ſequēti. ¶ Notādū ſicut plurime ph̄oꝝ fuere ſecte.ſic ⁊ plurima ſtudioꝝ receptacula. Cōmemorādo ergo hyſtoricoꝝ ſnīa celebratiora doctrinaꝝ cōcilia bula athenaꝝ ſtudia ceteris p̄clariſſima extiterūt.q̄ ⁊ ipſe hieronym⁹ ꝯmēdās inq̄t. Studio athenas aptiſſimas fore.p̄.n.leges ſtudiū id tradidit alijſqꝫ ciuitatib⁹ iura tranſmiſit: i eo viguerūt pene oīa ph̄ie lumina quēadmodū tā lōge fama extitit diuulgatū. Poſt athenaꝝ ſtudiū romanū floruit italicis ph̄is ꝯſtipatū.i quo Julius ceſar viguit li. p̄mo. de vita ceſaris. ibi Catho floruit: vt ait Solin⁹ li. primo. ibi Uirgilius tulli⁹ ſeneca atqꝫ reliq multi plurimi valuerunt. Et hec duo ſtudia littera cōmēdat. Eſt ⁊ aliud pariſienſe ſtudiū in ſup̄ioribus ſatis collaudatuꝫ. hꝫ autē etas modernior innumeras pene doctrinaruꝫ vr̄es ſcholas quas ſi laudeꝫ aut vituperē neſcio.cū virtus cōſtet in patenti atqꝫ extraneo nō idigeat cōcionatori. Iteꝫ emolumentum lꝫ ꝓprie molēdine lucrū ſit: ponit̄ tñ ꝓ quolibet lucro vel cōmoditate. Sic malachie tertio. Et qđ emolumentū: q2 cuſtodimus precepta eius.

cedit eis vt alti⁹ venerēt̄. Alij predictoꝝ omittentes faſtigia locorū oppidoꝝ adiacētiū q̄rūt emolumēta. Tum ꝓpter nouercā diſcipline egeſtatēꝫ: tum ꝓpter naturalis p̄rie dulcorē renitētē. Tam iſtoꝝ q̄ȝ alioꝝ q̄daꝫ rōne pulchre denoīationis iperiū aſſumunt vt honorificētur. Alij ratiōe intelligētie ignorantia eoꝝ ne confundantur. Tertij ſubtili⁹ ſpeculantes propter vtriuſqꝫ p̄tis icremēta magiſtralia contrahunt paludamenta. Talium nanqꝫ quicūqꝫ venuſtatis aſſumpte debitiqꝫ

¶ Tam iſtoꝝ q̄ȝ illoꝝ q̄daꝫ rōne pulchre ⁊c.) Hic ponit aliā magiſtroꝝ diſtinctionē dicens. Magiſtroꝝ eq̄deꝫ in ciuitatibus prefatis atqꝫ oppidis circūiacentibus habitantiū.q̄dam magiſtri ſunt q aſſumunt imperiuꝫ.i. gradū atqꝫ titulū magiſtraleꝫ ratione pulchre denoīationis.i.fame.vt.ſ.ab hoībus honorentur. Et hi ſunt q ſolum gloriā noīs querunt. Alij autem ſupple gradum aſſumūt ſupple magiſtraleꝫ ratione.i.ob cauſam intelligentie: ⁊ hoc iō ne cōfundant̄ ignorantia. Tertij vero ſūt q ſpeculātes ſubtilius q̄ȝ ſuperiores ꝯtrahunt paludamenta.i.honorem qui ꝓprie in his veſtimentis conſiſtit magiſtralia.i.magiſtrū oſtendentia. Uult dicere tertij ſunt qui magiſtralē dignitatem aſſumunt ꝓpter incrementa vtriuſqꝫ partis ſupradicte.ſ.tam ꝓpter apparere atqꝫ vt honore celebrentur q̄ȝ etiā ꝓpter itelligentiā. ¶ Notandū q̄ȝuis ſcire bonum ſit atqꝫ p̄ceteris delectabile cū ſcia ipſa cūcta cōplectatur atqꝫ nihil ignorare ꝑmittat: ſcire tñ ipſum non omnino laudabile eſt quod ob fame gloriā dūtaxat comparat. licꝫ.n. pulchrū ſit digito oſtendere ⁊ dicere hic eſt. Juxta Perſij flacci ſnīam: nō tamē ſanctum eſt. Illud ergo ſcire eligendum eſt quod vitam virtuoſam comitatur non glorie cupiditatem. Eſt igitur ex his magiſtroꝝ generibus ſolum illud laudabile qđ ob ignorantie nebulam depellendam ſcientie ſuſcipit incrementa. Item paludamentuꝫ veſtis regiuꝫ genus eſt q̄ vtebātur ad oſtēdenduꝫ bellū ꝓximo futurum. Et dicit̄ a palā: q2 tūc oīb⁹ palā bellūꝫ oñdebat̄. Eſt quoqꝫ veſtimētuꝫ magiſtrale q̄ magiſtrādi induuntur ad futuroꝝ honorum titulum oſtendendū.

officij velit emolumēta proſeq: in vniuerſa moꝝ honeſtate opꝫ vt polleat preclarius: vt ſit vtiqꝫ in ſermone verax: in iudicio iuſtus: in cōſilio ꝓuidus: ⁊ in commiſſo fidelis conſtans in vultu: pius in affatu: virtutibus inſignitus: bonitateqꝫ laudabil' exiſtat. ſi quid vero ꝯtrarij acciderit: humane fragilitatis appetitu accidere ſolet. Conuerſatiōe ēt ſit bon⁹. Nulla ſiquidē res ē magis ꝑniciosa diſcipulo vita magiſtri contumelioſa. infuſa enim videntur ſepiſſime cōfundi ex fetido vaſe

¶ Taliū nāqꝫ quicūqꝫ venuſtatis aſſumpte debitiqꝫ) In hac p̄te Boe. poſt ſup̄iorē magiſtroꝝ bipartitā diuiſionē. nūc de quoꝝlibet norma atqꝫ mō ipſos regulante tā in ſe q̄ȝ quo ad alios ſubiūgit. Et diuidit̄ hec pars i duas p̄tes. nā p̄mo ponit Boe. p̄cepta q̄dā magiſtros regulātia abſolute ⁊ quo ad ſe. ſc̄do ꝑ cōparationē quo ad alios. ſc̄da ibi. (Hec aūt) p̄ma adhuc in duas. naꝫ p̄mo facit qđ dc̄m eſt. ſc̄do cām ſui dicti ſubiūgit. ibi. (Nulla ſiq̄dē) Prima adhuc i duas. nā p̄mo facit id qđ dc̄m eſt. ſc̄do ponit quandā excuſatiōem p̄dicta p̄cepta excuſantē. ibi (Si q̄d vō ⁊c.) Et p̄mo ponēs documēta ſtatū mag̃ri regulantia dicit. ꝙ mag̃r q̄cūqꝫ ipſe fuerit ſi velit ꝓſeq emolumēta aſſumpte venuſtatis.i.honoris mag̃ralis.qꝫ ꝑ ⁊ ōbiti officij opꝫ.i.oportunū eſt vt poleat.i.reſplēdeat clari⁹ in vniuerſa moꝝ honeſtate: vt.ſ.ſit in ſermōe verax. in iudicio iuſtus ⁊c. lr̄a plana eſt. Et ſi q̄d ꝯrij accidat ſubaudi ſup̄iorib⁹ hoc ſolet accidere appetitu humane fragilitatis.i.ipſa ſenſualitate. ipſa.n.debilis eſt ⁊ ad malū ꝓna. Et q2 debilis ideo ipſaꝫ debilitas moꝝ plerūqꝫ ꝯſequit̄. debilitateꝫ.n. ꝯpl'onis vt medicis viſum eſt ſepius morꝫ ſequit̄ debilitas. ¶ Notandū: lꝫ magiſter oīa illa in ſe habeat q̄ forma docēdi cōtinet vti ſunt docēdi cōſideratio. exemploꝝ conformitas ⁊ rurſum eloquētia copioſa. hec tamē minime ſufficiunt niſi ea q̄ verbo docet opere inſtruat. hec.n. optima ſapientie via eſt opa ſanis cōformare doctrinis. Unde ꝓſper. li. epigrāmatū. Nō ſatis eſt dñi precepta euoluere ligua. Is meminit legis q memor eſt opis. Turpe.n.eſt vt inq̄t Lactantius. libro de falſa ſapientia. ad philoſophiaꝫ pergere ⁊ philoſophie opera nō agere. talis enim via nō vera: ſed palliata eſt. Opera aūt philoſophie mores ſunt atqꝫ diuinitatis inſtituta. in quibus magiſtratus ſic polleat: vt diſcipulis neduꝫ exemplo ſit: ſed ⁊ decori. Ratio aūt oīum horum hic conſequenter annexa eſt cum dicitur: quoniaꝫ nulla res eſt diſcipulo magis pernicioſa .i. dānoſa q̄ȝ contumelioſa vita. magiſtri eniꝫ pro; quia: nos Boetius vidimus infuſa ex fetido ideſt contaminato vaſe confundi .i. corrumpi ſepiſſime: quoniam fetiduꝫ vas aquas corrumpit. quaſi dicat ſicuti aque corrumpuntur vaſe fetido ſic ſcientia doctore contumelioſo. ¶ Pro quo notanduꝫ ꝙ

pluri mi hodierni tꝑis ſūt ſapientū q lꝫ doctrinis ſanis itē dāt: vitā tn̄ brutaleꝫ ducūt: ſicuti tāgit Ariſtoteles primo ethicorꝫ. q certe odio admoduꝫ hn̄di ſūt exēplo Pacuuiꝭ q oēs tales tāto faſtidio rennuit vt nec ꝟbo neqꝫ facto eis cōicare dignū eſtimauit. ꝓut ponūt Au. gelli⁹ atqꝫ Heliā/dus i cronicis de qbus Lactāti⁹ in li. de falſa ſapia ſic igt. Quidam ſub obtentu phie vicia ſua celā/tes: vt ſunt ſo/phiſte: domi faciūt ea q̄ in ſcholis argu/unt. ſicqꝫ do/cēt tm̄ nec fa/ciunt. ipſiqꝫ p̄/cepti ſuis pō/dus ꝺtrahūt. ꝭ tn̄ gen⁹ tur/piſſimū eſt. te/ſte Sene. ad lucillū epiſto/la. 24. Turpe .n. ingt ē aliꝺ log ⁊ aliꝺ ſen/tire. Et itē epi/ſtola. 44. ꝭ turpiſſimū eſt quod nobis obyci ſolet verba nos philoſo/phie non opera tractare. Inde Catho. Turpe eſt doctori cū culpa redarguit ipꝫ. Cū q̄ vita cuiuſqꝫ deſpicit̄ eius qꝫ neceſſe ē vt doctrina deſpiciat̄: vt vult Gregori⁹ i homelia .6. li. 2. Diſcāt ſermōib⁹ his viri prudētes docēdi formaꝫ. ſuoſqꝫ diſcipulos ſtudioſos fieri ſuadeāt n̄ ſolū libros euo/luēdo: ſꝫ ēt mores ꝯponēdo. Itē ꝑnicies mors ē vel interi/tus. Inde ꝑniciosus. ſa. ſum. dānoſum letiferum ⁊c̄.

q꞉ fetidū vas aquas infuſas cor/rūpit. Hec aūt ad aīe docentis i/formationē digeſta ſūt: nūc de ce/teris primariꝭs nō dico ꝺ primo primis. ſꝫ ꝺ ſecūdo primis diſſe/rendū eſt. Tenet̄ quoqꝫ doctor erudit⁹ eē: māſuet⁹: rigidus anti/quus nō annis: nō negligēs: nec arrogās. Sit inqꝫ eruditus: pri⁹ enim oportet vt diſcat qꝫ doceat Triuiꝭ ſiqdē cōpraationē doctri/ne nouim⁹ aſſiſtricē. Valde vero abſurdū ē ⁊ iniquū vt iperiti peri/tis: nouelli antiqs rudeſqꝫ prefe/rant̄ emeritis. Māſuet⁹. Quo/

¶ Hec autē ad aīe docētis.) In hac parte Boe. poſtqꝫ po/ſuit documenta regulātia magiſtros quo ad ſeipſum: nūc ꝟo facit ꝭ idē q̄ ad alios. Et diuidit̄ hec ps i duas ptes. nā p̄ ponit normā magiſtros regulantē quo ad diſcipulos. ſe/cundo quo ad alios a diſcipulis. ibi. (Cū aūt ob feſtiui tē/poris ⁊c̄.) Prima in duas. nā p̄mo facit ꝭ quo ad morum obſeruātiaꝫ. ſcd̄o quo ad ſubditorꝫ informatiōēꝫ. ibi. (Cū aūt bone inqſitionis.) Prima adhuc in duas. nā primo ſe dictis dicendiſqꝫ continuat. ſecundo intentuꝫ pſequit̄. ibi (Tenet̄ quoqꝫ doctor ⁊c̄.) Et p̄mo ponit itentionē ſuā re/ſpectu ꝑcedentiū. ſecūdo reſpectu ſequētiū. ibi (Nunc de ceteris.) Et p̄mo dicit. oīa hec ſubaudi q̄ dicta ſunt: ſūt di/geſta. i. declarata ⁊ tradita ad informationeꝫ aīe docentis ſubaudi quo ad moruꝫ ſuorum honeſtatem abſolute ⁊ in ſe. nūc aūt eſt diſſerenduꝫ de ceteris primariꝭs. i. documē/tis ſupple ipꝫ regulātib⁹. nō tn̄ dico de p̄ primis: q꞉ de iſtis iā dictū eſt. ſed de ſecūdo primis. Sūt nēpe vltima reſpe/ctu ꝑcedentiū ⁊ p̄ma reſpectu ſequētiū: q̄re ⁊ ſecūdario p̄/ma dicunt̄. Item diſſero. i. diuerſis modis aperio.

¶ Tenetur quoqꝫ doctor.) In hac parte proſequitur Bo. de documentis regulantibus ipſum magiſtrum per com/parationem ad ſcholares. Et duo facit. nā primo facit hoc in generali. ſecundo in ſpāli de quolibet. ibi. (Sit inqꝫ eru/ditus.) Et dicit p̄mo ꝙ doctor tenet̄ eē erudit⁹ māſuetus ⁊c̄. ꝓut hec oīa in ꝓceſſu declaranda ſūt: q̄re ſequit̄.

¶ Sit inqꝫ eruditus: prius. n.) In hac parte ea q̄ p̄miſerat in generali nūc in ſpāli ꝓſequit̄. Et diuidit̄ in tot quot i ge/neralitate p̄miſerat ptes. Et ponēs p̄ primū documētū di/cit. ego Boe. inqꝫ. i. dixi ꝙ magiſter ipſe ſit eruditus. i. do/ctus. Et rationeꝫ annectens dicit. enim pro quia oportet ideſt oportunuꝫ eſt ꝙ magiſter ipſe prius diſcat anteqꝫ di/ſcipulos ſuos doceat. Et ſcientiam triuialē circa hanc eru/ditionem maxime preualere inſinuans eam recommen/dando dicit. ſiquidem nos nouimus comparationē. ideſt acquiſitionem doctrine triuiꝭ fore valde aptam aſſiſtricē ſup. in his. Et quoddam annectens notanduꝫ dicit. valde enim abſurdum eſt ⁊ iniquū ꝙ imperiti. ideſt indocti pre/ferantur peri/tis. i. doctꝭ. no/uelli ſupple i ſcientiꝭs anti/quis ſupple p̄/ferantur. atqꝫ rudes. i. imbe/cilles emeri/tis. ¶ Notan/dum ꝙ aſcen/dens ad gra/duꝫ magiſtra/leꝫ oportet ꝙ ſciētiꝭs ſubyci/atur aliaſ ca/ueat ne ſibi dicatur illud ad romanos .ii. Qui alios doces teipſuꝫ nō doceas. iō ſapientie. i8. dicitur. Antequam loquaris. ſcilicet docen/do diſce. ſcilicet audiendo. ⁊ Jacobi tertio. Nolite plures magiſtri fieri. in hoc etiam canones ſatis cōcordare vidē/tur. 59. diſtinctione. Ordinarios. ⁊. 61. diſt. Miſerum. ⁊. 16. q. prima. Si quis clericatus. ⁊ extra de electione. cū enim Item eruditus. i. inſtructus q̄ſi ex̄ ruditatē poſitus.

niā quādoqꝫ diſcipulorꝫ elatiōēꝫ pati oportunum eſt: ergo man/ſuetudie vtenduꝫ eſt. Magiſter franco in īmanſuetudine ꝓdeat i exēplū: q ob diſcipulorū ſuorum nobilitate ſua vtentiuꝫ irrefrena/bilē arrogātiā laqueo ſe ſuſpēdit. ſapientius autem egiſſet ſi man/ſuetudine vſus fuiſſet. Rigidus. In ſcholariuꝫ enim amplexu ri/gore frui commodiſſimuꝫ eſt vt ſic errātib⁹ vidictā iponat: ſophi/ſtaruꝫ lites diſſoluat: oblatrātes remordeat: obloquentes repri/mat: ꝓteruiētes caſtiget: totāqꝫ

¶ Manſuetus quoniam diſcipulorum.) Hic ponit ſecun/dum documentum de manſuetudine magiſtrorum. Et duo facit. nam primo documentum ponit. ſecundo exem/plo ipſum corroborat. ibi. (Magiſter franco.) Et dicit ꝙ magiſter etiam aliquo modo manſuetus eſſe debet ſcho/laribus. Et rationem aſſignans dicit. quoniam quandoqꝫ oportunum eſt pati elationem diſcipulorum: conſequens etiam eſt manſuetudine vtendum. Virtus enim illa eſt q̄ iraſcibilitates reprimit ⁊ moderat iras: quare ⁊ multoruꝫ malorum fomenta refrenat. q̄ certe ſi vſus magiſter frā/co fuiſſet cuius exemplū imediate ſubiungit. non laqueo collum ſtrangulaſſet. hic enim cum vidiſſet arrogantiam ideſt ſuperbiam diſcipulorum vtentiuꝫ ſua nobilitate. ar/rogantiam dico non refrenabilem: ideſt corrigibilem la/queo ſe ſuſpendit: qui tamen ſapientius egiſſet ſi manſue/tudine hac virtute vſus fuiſſet.

¶ Rigidus in ſcholarium amplexu.) Hoc eſt tertium do/cumentum de magiſtrorum rigiditate erga ſubditos. Et dicit ꝙ magiſter etiam debet eſſe rigidus: ideſt durus et validus. Et dicitur a rigeo riges. quoniam frui. ideſt vti ri/gore: ideſt rigiditate in amplexu ſcholarium commodiſ/ſimum eſt vt ſic errantibus: ideſt deliquētibus imponat vindictam. atqꝫ diſſoluat litem ſophiſtarum. ideſt diſpu/tantium. atqꝫ remordeat: ideſt puniat oblatrantes: ideſt continue contra ceteros rixantes. ⁊ a canibus ſumptum eſt. ſimiliter ⁊ reprimat obloquentes: ideſt ipſos diffamā/tes: atqꝫ caſtiget virga rectitudinis proteruientes: ideſt proteruum quid attentantes. ⁊ ſic faciat totam determi/nationem: ideſt illam omnem que inter ſcholares tam ex parte morum qꝫ etiam doctrinarum facienda eſt: faciat dialeticam. ideſt ad vtramqꝫ arguendo partem vt ſcilicet plene diſcutiat hic inde: poſteaqꝫ determiet ⁊ faciat quē/admodum premiſſum eſt. ¶ Nota magiſtrū fore rigidū

determinationem dialeticam fa
ciat. Antiquus vero non annis
ſed perpetua ſciētia. ſi vero vtrū-
que affuerit ſanioꝛ conditio erit.
Non negligens. Quoniam ſicut
in vnoquoqꝫ opere mater inueni
tur conſtantia: ita vniuerſe do-
ctrine ⁊ diſcipline nouerca eſt ne
gligentia. Opoꝛtunius enim eēt
machanice dſeruire arti q̄ꝫ negli
gentie iugo onerari. Non ſit ar-
rogans. Quoniā viuax paupe-
rum ſcintillula extinguitur magi
ſtrantis arrogātia: voluntaſque
diſcendi diuitibus ſequeſtratur:
quoniaz arrogantis magiſtri ſe-
dulitas nunq̄ꝫ fideliter hominez
iſtruxit. hi ſunt qui id qđ ſciūt hu
militer docere contemnunt: ⁊ q̄
ratione ſapiunt recte monſtrare
nequeūt: quoniaz i faſtigio poſiti
mētes merētiuz deſpiciūt; nec in
datoꝛem ſcientie cauſam referūt
ſed pꝛopꝛiam in ſe reſpiciunt ex-
cellentiam. Hi etiam ſūt qui fim
bꝛias dilatāt: philateria magni-
ficant: i publicis ſpectaculis emi
nentioꝛa ſedilia querunt: et ab
omnibus rabi nomine vocari et
ſalutari deſiderant. Tales ſiqui-

hoc eo mō itelligēduz eſt q̄ canones itelligūt. ſit inq̄ꝫ rigi
dus ita tñ vt non aſſit ſeuitia. ſ. nimiū coꝛrigendo hoc eſt
verberādo aſpere. talis nempe rigiditas culpe iputāda ē.
Leuis nempe caſtigatio ſolū magiſtris pmiſſa ē. extra de
homici. c. ad audientiā. ⁊. 24. q. 6. c. p̊. ⁊ hic eſt q̄ ſi leui p
cuſſiōe ſcholaris moꝛiat̄ magiſtꝝ nō teneret̄ vt vult. vin-
cēti⁹. ⁊ h̄ ſi ſa-
nus eſt puer ⁊
robuſtus. ſec⁹
āt ſi tener: qꝛ
iā nō eſt leuis
pcuſſio. ff. ad
.l. acquili. l. q̄
actōe. §. ſi qs.
hoc ēt notat̄ i
dcre. cū i ma-
gr̄z. ex̄. d elec.
Sit ātiqu⁹
ñ ānis.) Hoc
eſt q̄rtū docu
mētū qđ ē de
magiſtroꝝ lō
ga experiētia
⁊ ppetuali ſci-
entia. Et dicit
magr̄ etiā ſit
antiqu⁹. i. ex-
perientia ſuffultus. ⁊ hoc bene īuens dicit. antiquus qui-
dem nō annis: ſed perpetuali ſciētia. ideſt ſciētia firmiter
in eo radicata. ſed tamen ſi vtrunqꝫ fuerit: ſcilicet antiqui
tas cum ſciētia cōditio ſua erit ſanioꝛ. Notandum per
hoc q̄ dicit antiquum foꝛe magiſtruz vult ipſum lōga ex-
periētia in doctrinis atqꝫ docendi foꝛma foꝛe exercitatuz
In doctrinis vti in pꝛimo documento edoctū eſt. In docē
di autē foꝛma vt ſcilicet doceat recte ⁊ artificialiter vnū-
quēqꝫ ſecunduz ſuam capacitatez ⁊ ſecundum cuiuſlibet
artis exigentiaz. Et hanc docendi foꝛmam optime tangit
paladius lib. pꝛimo de agricultura cum inquit. Pars pri-
ma pꝛudentie eſt vt conſideres perſonam eius cui p̄ceptu
rus es. Nam ſtultum eſt ruſticos peritiſſimoꝛum viroꝛuz
allog ſtilo. hec ille. vt ergo qs bene doceat expedit: vt mo
dum audiēti vtilem exgrat eiuſqꝫ capacitatem etatem et
ſenſum cōcernat. nec iſtruere icipiat artes. ſꝫ p̄us mutuat
ptes. ⁊ hinc ſumptum eſt vulgare illud. Artes poſt partes
veteres didicere magiſtri. Nō negligēs. Hoc eſt q̄ntuz
documētū qđ eſt de magiſtroꝝ pſeuerātia. Et dicit. Ma-
giſter etiā nullo mō negligēs exiſtat: ſed pſeuerās. quoniā
ſicut i vnoquoqꝫ ope iuenit̄ conſtantia ⁊ diligentia veluti
mater. ita etiā p̄ꝛiam vniuerſe doctrine ⁊ diſcipline no-
uerca eſt. i. inimica negligētia. quo fit vt deſeruire mecha
nice ſcientie eſt opoꝛtunius q̄ꝫ onerari iugo negligentie.
Notandum vir piger idignus bonis eſt. ⁊ iſte q ſollici-
tudinem nō hꝫ nullo meret̄ beneficio dotari. ad hoc eniz
natus ē homo vt laboꝛet coꝛpoꝛe p victu: mēte p v̄tutib⁹
atqꝫ ñ ſolū ſibypſi: ſꝫ vt plato ait ad Architā p̄rie atqꝫ ami
cis. Pigritia. n. multos facit deſides eo q̄ icepta ſalubꝛia
cōtinuare foꝛmidat. Et hi ſolum molles ſūt vt vult Ariſt.
ipſe q̄rto ethicoꝝ. vbi dicit Mollicies eſt fugere laboꝛio
ſa. hec aūt ipſis magiſtris ſūme cauenda eſt. atqꝫ etiā per-
ſeuerantia equo animo firmiter amplexanda. quaqꝫ am-
plexata atqꝫ etiā retenta honoꝛes v̄tutes ſcie diuitie ſolēt
adipiſci. Tardis. n. mentib⁹ nō facile virtus committitur
teſte Tullio li. 4. tuſculanaꝝ q̄nū. Et Uirgilius in buco
licis. Tarde venere bubulci. Omnis nempe tardus bꝛa-
uio caret. Non ſit arrogans. Hoc eſt documētū ſextuz
quo ſuadetur arrogantia foꝛe vitanda magr̄is. Et duo fa-
cit Boetius circa hoc documentum. nam pꝛimo oſtendit
arrogantiam ſūmopere vitandam foꝛe. ſcđo demonſtrat
q ſūt hi magiſtri qui arrogantiam cōfouēt. ibi. (Hi ſunt.)
Et dicit q̄ magiſter nullo modo arrogās exiſtat: quoniaz
arrogantia nullum penitus erga diſcipulos bonum ope-
rata ē et hoc oſtendit tā circa paupes q̄ꝫ diuites. Et dicit
quoniā viuax
ſcintillula. i.
amoꝛ ſciendi:
paupis extin-
guit̄ arrogan
tia magiſtra-
tus. ⁊ h̄ q̄ ad
paupes. dictū
eſt. q̄ꝫ p ⁊. vo-
lūtas diſcēdi
ſeq̄ſtrat̄. i. ſpe
rat̄ a diuitib⁹
ſubaudi ipſa
arrogantia. q̄-
niā ſedulitas.
id ē diligētia
arrogātis ma
giſtri nunquā
iſtruxit homi
nem fideliter
Itez arrogās
ſuperbus iactatoꝛ elatus et inflatus idem: Differt tamen
arrogantia a ſuperbia. nam ſuperbia inanis eſt gloꝛia de
eo quod quis habet. ſed arrogantia de eo quod non ha-
bet: ⁊ cum quis credit ea ſcire que neſcit vel habere q̄ non
habet. ſepe tamen apud auctoꝛes hec duo ꝯfundunt̄.
(Hi ſunt qui id qđ ſciunt humiliter docere contemnūt.)
In hac parte oſtendit qui ſunt magiſtri hoc vicio arrogā-
tie notati. Et duo facit ſecundum duas maneries arrogā-
tie quarum vna in docendo eſt. ſcđa in oꝛnatu. 2ª ibi. (Hi
etiā ſūt.) Et dicit hi ſupple magr̄i arrogantes ſūt qui con-
tēnunt docere humiliter ea que ſciūt ⁊ nolunt monſtrare
recte ea que ſapiunt. quoniam poſiti in faſtigio. i. ſupbia ⁊
faſtu deſpiciunt mentes merentiū. i. deſiderātium doctri
nā faſtidiendo. i. quaſi faſtidiuz eis igerant. hi etiam arro
gantes nec referunt cauſam ſue ſcientie i delatoꝛē ſciētie
.i. deuz gloꝛioſum a quo oē datum optimum ⁊ oē donum
perfectum. Jac. i. hic eni affluēter oia tribuit ⁊ nō impꝛo-
perat. tribuitqꝫ plus q̄ꝫ rogat̄. In hunc dico non referunt
cauſam ſue ſcientie: ſꝫ reſpiciūt ppꝛiaz excellētiā i ſe ſolū
eſtimantes ea q̄ ſciunt ppꝛia ſcire excellentia. Et ide ſecū-
dos arrogātes pſequit̄ dicēs. hi ēt ſupple arrogantes ſunt
q dilatant. i. extendunt fimbꝛias. ſ. veſtimentoꝛum. appe-
tunt enim quotidie epulari ſplendide atqꝫ idui purpura
⁊ biſſo vt eis dicatur ecce rabi. vel ſic. dilatant. i. rotundo
oꝛe manifeſtant ⁊ declarāt fimbꝛias. i. ſcientias ſuas ⁊ ma
gnificant phylateria ſua. i. vanas ſuas arrogantias. Sunt
.n. phylateria pꝛopꝛie bꝛeuicella in q̄bus quondam ſcribe
batur lex ⁊ ſeruabatur: quas deferebant ante frontez vel
pectus: vt ſic ipſi viderentur religioſi. ſed hoc non fiebat
niſi cauſa iactantie. ⁊ ad huiuſmodi ſimilitudinem loqui-
tur in littera ⁊ ſunt verba ſumpta Mathei vigeſimoter-
tio. Dilatant eniz phylateria ſua ⁊ magnificant fimbꝛias.
Hi etiam ſunt qui querunt ſedilia: ideſt recubitus eminē-
tioꝛa: ideſt pꝛima in publicis ſpectaculis atqꝫ deſiderant
ſalutari: ideſt ſalutando vocari noīe rabi. i. magiſtri. ⁊ ſub-
dit ois collectio. i. cetus boꝛum ſcholariuz relegabit. ideſt
ſeparabit tales. ſ. arrogantes a ſe ⁊ hoc ablato. i. remoto iu
re ſedulitatis ⁊ ſciētie. Notādū q̄ arrogātes hi de q̄b⁹
lra ſonat hypocritaꝝ q̄ſi pelle ſupueſtiunt̄ q ſalutationes

dem omniuꝫ bonoꝝ collectio in re ſedulitatis ablato a ſe relegabit. Cum autem bone inquiſitionis tyro legendi cauſa ſcholas intrauerit: rigoꝛe itrinſecus aſſumpto conſiderandum eſt vt auroꝛe tempoꝛe cōtinuo ſubmiſſa voce incipiat oꝛe rotundo medioc riter aſcendendo: niſi magna vrgeat neceſſitas expectādo. Quoniam ſi magiſtratus diligētia aliquos vltra debiti tempoꝛis ſpaciuꝫ expectare ꝓ̄ſumpſerit: hos ſiquidem pigriciei moꝛa confun

dit: ireqꝫ ſe rancoꝛe comminuet. Cum autē pigriciei diſcipulus doꝛmitatiōis artifex magiſtri nouerit ſedulitatē: aut maturiꝰ feſtinabit: aut pudoꝛe ꝯfuſus i huius oppꝛobriū doꝛmitabit. Sꝫ nō faciat vt aſſuerꝰ poeta ꝑcipit: queꝫ dꝛomonis caſtoꝛis diſcipuli pigricies nequit i riſuꝫ excitare: eo vero moꝛe quotidiano ad primam ſtertēte: vnguibus ſcabꝛis mēbꝛatim muſicum melos agentibꝰ: oculiſqꝫ lippiētibus: lucēqꝫ exploꝛantibus matutini laboꝛis:

appetunt in foꝛo atqꝫ ꝑmos recubitus in conuiuio: laudes amant iactantiaſqꝫ faciliter ꝓducunt. adulari gloꝛiantur. a quolibet reuereri expectant. qcqd agūt arbitrantur bonum. coꝛrigi nolūt. Arbitranť. n. ꝓꝓꝛio ſenſu ſe regere poſſe. Ruſuſqꝫ coꝝ tanta eſt temeritas: vt oīa preſumant: nihilqꝫ difficile arbitranť. hoꝝū certe iutilis laboꝛ eſt. diligētia friuola. fructū nō capiūt ex opibꝰ ſuis: ſꝫ potiꝰ detrimentū. vnde Ouidius metamoꝛphoſe. iꝫ. libꝛo. Et obeſt ſua gloꝛia multis. idō mathꝰ i thobia. Non crede titulis fame te ꝯſule credeqꝫ mēti. ⁊ martialis coquus. Uolo laudari q ſine mōte pōt. Jteꝫ fimbꝛia i ſupioꝛibus capitulis expoſitū eſt. Jte relegare. i. remittere. item ē in exiliū dānare vel ꝓcul legare ⁊ ꝓducit le. vn̄ i thobia. Nate cauenda caue ſectare ſectanda. relega Crimia. vas mentis purificare ſtude ⁊c̄.

¶ Cū aūt bone inqſitiōis.) Jn hac pte ipſe Boe. poſtqꝫ poſuit ꝑcepta magiſtros regulantia tam quo ad ſe qꝫ quo ad alios: ⁊ hoc quo ad moꝝ atqꝫ noꝛme honeſtatem. hic facit hoc idem quo ad doctrine adminiſtrationem. Et diuidiť hec ps in duas ptes ſcōm q duplex eſt doctrine adminiſtratio. Eſt. n. vna ꝑ modū lectiōis atqꝫ declaratiōis. Alia vo ꝑ modū argumentatōis. Jn pma ergo pte determinat de noꝛma magiſtros regulāte circa ſcholariū iformatōeꝫ que in lectura conſiſtit. ſcōo facit hoc idem circa eā infoꝛmationem que in diſputatiōe radicať. zª ibi. (Sicā diſſerendi ⁊c̄.) Prima adhuc i duas. nā pmo facit qđ dictuꝫ ē. ſcōo cām dicti ſubiungit. ibi. (Qm̄ ſi magiſtratus ⁊c̄.) Et dicit pmo. cū tiro. i. nouellꝰ magiſter bone inqſitiōis. i. doctrine ⁊ ſcie itrauerit ſcholas cauſa legēdi conſiderandū eſt. ſupple ab ipſo magiſtro vt aſſumpto rigoꝛe itrinſecus ſupple queadmodū ꝓ̄dictū eſt cum dicebať ſupꝛa i codeꝫ caplo ſit rigidus. hoc ergo rigoꝛe aſſūpto tꝑe auroꝛe. i. matutino icipiat ſupple lectiōeꝫ cōtinuo ſubmiſſa voce. i. voce baſſa aſcendendo tn̄ mediocriter. oꝛe rotundo. i. pleno ⁊ hoc expectādo neminē niſi maxia neceſſitas vrgeat. i. incumbat. ¶ Notāduꝫ eſt circa hoc documētū boetij ſummopere ꝯſiderandū ē ne ante ipſam iceptioneꝫ huiꝰ diuini dimittať iploꝛatio auxilij: qꝛ ſolus deus ē qui diuitias ſue ſapie iſluit in aīas ſapientū. Et tribuit ſtudentibus gratiā cognoſcēdi cui nihil eſt difficile: ⁊ ſine quo nihil poſſibile eſt poſſideri vt in ipſo ꝓlogo de regimine ꝑncipum diciť. Et omne datū optimū ⁊ omne donuꝫ perfectuꝫ deſurſuꝫ eſt a patre luminū deſcendēs vt ingt ſcriptura. ⁊ Auguſtinus. Nemo tā eruditꝰ nemo tā doctus q ſuperna illuſtratione nō idigeat. Et Gregoꝛius. Niſi intus ſit q doceat in vanuꝫ ligua doctoꝛis laboꝛat. idō phīa volens oſtendere. ſ. in quo vera exiſtat beatitudo apud Boetium libꝛo tertio ꝓ̄ſa nona de cōſolatione diuinū monet inuocare auxiliū: q certe ꝑtermiſſo nulluꝫ rite fundať exoꝛdium. qđ obſeruātes maioꝛes noſtri ſꝑ i aggrediēdis arduis diuinū iploꝛarunt auxiliū. ſic plato iccepturus geniturā ſenſibilis mūdi ingt veꝝ mi ſocrate: nā cū oībus mos ſit ⁊ quaſi quedā religio ⁊c̄. ꝓ̄cari auxilio diuinitatē ⁊c̄. ſit ḡ meis ꝓ̄cibus ꝯprehenſum maxime qdem vt ea dicanť a nobis que placeāt deo ⁊c̄. ⁊ hali abenragel. grās viuo deo ⁊c̄. ſic ouidiꝰ pꝛimo metamoꝛ. Dij ceptis nā vos mutaſtis ⁊ illas Aſpirate meis ⁊c̄. ſic ⁊ reliq pene oēs. Animaduertat igiť magiſter vt anteqꝫ ea pagat que hoc ꝓ̄cepto docenť deo ſupplicet veluti omniū coꝛdiū illuminatoꝛi. Jtem Tiro i ſuperioꝛibus capitulis declaratū eſt. Auroꝛa dř initiū diei clareſcētis vel ꝑmus ſplēdoꝛ aeri qui grece eoꝰ dř. vn̄ Uirgilius ď roſis Strictioꝛ eoꝰ preceſſerat aura iugales ⁊c̄.

¶ Qm̄ ſi magiſtrātis diligētia.) Jn hac parte Bo. cauſas ſui dicti ſubiungit. Et diuidiť i duas ptes. nā pº facit qđ dictū eſt. zº exēplo dicta ꝯfirmat. ibi. (Sꝫ nō faciat.) Pria adhuc i duas ſcōꝫ q duas cās aſſignat. zª ibi. (Cū āt ⁊c̄.) Et dicit q ſi magiſtratus diligentia ꝓ̄ſumpſerit: expectare aliquos vltra ſpaciū debiti tēpoꝛis hec foꝛte duo mala contingere poſſunt. ſ. qꝛ ipſe foꝛte magiſter cōfundet hos. i. quos expectat moꝛa pigriciei. q. d. cum foꝛte magiſter illos expectabit poſſunt ipſi hāc pigritiaꝫ in cōſuetudinem ſibi trahere cogitantes magiſtros eos ſicuti ſemel ſic ⁊ cōtinuo expectare. Et hoc pmū malū eſt expectatiōe huiꝰ prouenturuꝫ. ſcōm vero ē qꝛ foꝛte expectatione huiꝰ magiſter iracūdia tumoꝛať: atqꝫ repleť atqꝫ ſe ꝯminuet exhinc rancoꝛe ire huiꝰ vt ſic ceteri nō tā ꝓficue ⁊ tā viriliter lecta declarare poſſit ſicuti faceret ſi ira eū nō ꝯminuiſſet. Deide ponit ſcōam cām. Et dicit. magiſter etiam nō debet expectare aliquos. quoniā cū diſcipulus artifex doꝛmitatiōis ⁊ pigriciei nouerit ſedulitatē. i. curioſitatē magiſtri aut feſtinabit ſe maturiꝰ. i. citiꝰ qꝛ veniet ad hoꝛā debitā aut certe cōfuſus pudoꝛe ſupple ob riſuꝫ ſocioꝛum doꝛmitabit in oppꝛobriū huiꝰ. ¶ Notādū ē circa ħ vbi dř ire quoqꝫ rācoꝛe ſe cōminuet. Jra eſt que ſola aīum ꝑturbat atqꝫ ſenſuꝫ diſcernere veꝝ nō permittit. ineſt. n. ſemꝑ iratis anguſtia. vnde Tullius in oꝛatiōe ꝓ marcello. Jracundia iquit ꝯſilio ē inimica. idō epicurꝰ. Jra iſaniaꝫ gignit quare ſūmopere curanda atqꝫ impediēda eſt atqꝫ ea que ipſam iducunt expernēda. vnde Oꝛatius in epiſtola. z. Jra furoꝛ breuis eſt aīum rege qui niſi paret Jmperat hunc frenis hūc tu cōpeſce cathenis Jteꝫ rācoꝛ diciť idignatio doloꝛ amaricatio ⁊ amaritudo mēti. ide rācoꝛoſus ⁊ rancoꝛoſitas ⁊c̄. Jtē doꝛmitare freqntatiuū a doꝛmio. ⁊ ē ſub pigritia doꝛmire. vn̄ ꝓpħa. Ecce nō doꝛmitabit neqꝫ doꝛmiet ⁊c̄.

¶ Sꝫ nō faciat vt aſſuerus poeta.) Jn hac pte Bo. exēplū qđdā circa ꝓ̄dicta ſubiungit. Et pmo ꝓponit ipm exēplū. ſcōo eum ꝓſeqť ibi. (Eo vo.) Et dicit magiſter inqꝫ mane vt ꝓ̄dictum ē icipiet neqꝫ ſcholares quoſqꝫ expectabit rōnibꝰ ſupꝛadictis: neqꝫ faciat vti aſſuerꝰ poeta feceret: quē pigrities dꝛomonis diſcipuli caſtoꝛis nequiuit excitare in riſum. i. deriſionē. Et ide exēplū ſuū ꝓſequens duo facit. naꝫ pmo dicit quō ſe dꝛomon gerebat in exercitio ſchole.

ſtico.ſecundo quõ in menſa ſe geſtabat.ibi(Dum aliqñ) ꝑma in duas.nam ꝑ dicit quõ ſe in mane geſſerat.2°quõ media die.ibi(Si vo)Jtẽ ꝑmo facit qđ dcm̃ eſt.ſecũdo quandam falſam cautelam qua vſus fuit ſubiungit.ibi.(Maluit ꝛc̃)Et dicit eo eniꝫ ſupple dromone quotidia no more ſtertẽte.i.dormiẽte.ad ꝑmã vſqꝫ ad illã horã q̃ ꝑma canit̃:et h vnguib⁹ſcabris.i.ſcabioſis et aſperis agitãtibus.i.ſcalpendo faciẽtibus mẽbratim.i.per mẽbra.muſicũ melos.i.ſonũ q̃ſi muſicũ quia ſe ſcalpẽdo quaſi muſicam armoniã concitabat.et ſimiliter expñſ lippientibus.oculis atqꝫ explorantibus:ſupple nunc apertis nũc iterũ clauſis.lucem matutini

in ſcholiſqꝫ ne res pagat̃ ↄſortibus aduenientib⁹ſic dicebat.Lucis rubore diei aurore ne adhuc ↄfũdit̃.Jllis itaqꝫ negãtib⁹ mediã ꝑtẽ diei creberrime ſomnolentus expleuit gratias deo agẽdo:maluit eni ſani capitis habere duriciеꝫ q̃ꝫ iſani peritiaꝫ.Si vo meridiane diſputatõi plerũqꝫ adeſſꝫ:natiuũ morẽ excedere neſciẽs naſo vigilante ſtertebat:affinibuſqꝫ ob porcine corroſionis ſtrepitũ ꝑbebat faſtidia.dũ aliqñ olera ſecũdas ei⁹ delicias hauriret:ora hiatui:lumia ſõno cõmiſit.Manus vero licet ſor

laboris.i.matutine lectionis.aiebat.i.dicebat ſic ſupple:vt ſequit̃ conſortibus ſuis aduenientibus,aiebat inq̃ꝫ ne.i.nunqd adhuc res.ideſt lectio matutina peragit̃.i.fit in ſcholis.ne.i.nunqd cõfundit̃ adhuc rubor aurore rubore lucis diei.q.d.eſt ne adhuc dies.qđ vltra negãtibus illis.ſ.ↄſocijs ipſe dromon ſomnolent⁹.i.plenus ſomno.expleuit.i.cõpleuit vel expoſuit creberrime.i.ſpiſſiſſime ita.ſ.dormiendo mediã ꝑtẽ diei.i.vſqꝫ ad meridiẽ:ꝛ h agendo.i.referẽdo gratias deo:qꝛ taꝫ bene tamqꝫ ſuauiter in ſomnijs mẽbra refouiſſet:ꝛ cautelã ſuam falſam ſubiungens dicit.maluit enim ſubaudi dromon ipſe.i.magis voluit habere duriciem.i.obtuſitatẽ ſani capitis q̃ꝫ peritiaꝫ.i.ſapientiã iſani.Deinde ponit quõ ipſe dromon ſe circa diem mediã gerebat.vnde dicit ſi acciderat ꝙ ideꝫ dromon itereſſet diſputationi meridiane ipſe neſciens excedere.i.ſuperare vel ꝑuenire morẽ natiuũ.i.inatũ quo neceſſe erat vt dormiret cõtinuo ſtertebat.i.dormitabat ſolo naſo vigilãte.alia lr̃a hꝫ vigẽte.i.ſtertẽdo reſonãte.qꝫ ꝑ ꝛ.ꝑbebat faſtidia.i.nauſeã atqꝫ tediũ affinib⁹.i.ↄſocijs ob ſtrepitũ porcine corroſionis:ꝛ hoc per ſimilitudinẽ dictum eſt.Poſtremo oſtẽdit quõ hic dromon in menſa ſe hẽbat:ꝛ dicit ꝙ dum hic dromon ad mẽſam extitiſſet tãto ſomno dedit⁹extitit:vt dum hauriret pro ſorberet olera.i.caules exiſtentia ſecundas delicias eius cõmiſit ora hiatu.i.voragini ꝛ cõmiſit lumina ſõno.vo ꝑ ſed.licet manus ſordida prędebat aliqđ ĩ catino.i.diſco.tñ ſopor.i.ſõnus extitit ei nociu⁹dũ q̃ſiuit ĩcarcerare.i.deglutire cibaria:qꝛ tãtũ ſomn⁹eũ oppreſſerat vt q̃cũqꝫ incepiſſet ſõno retraheret̃:q̃re alloq̃ns Boe.martianũ dic̃.O martiane cariſſime ſocioꝝ ſiqđẽ ꝓ certe veſtra ĩtẽtio nouit ad quẽ fructũ maturitatiſ.i.laboris ſui creditis ꝑuenire hũc dromonẽ.q.d.imo nouit:qꝛ ad nullũ fructũ vnq̃ꝫ ꝑtigere valebit.⸿ Notãdũ circa h exẽplũ:ꝛ ſi ſõn⁹moderat⁹bon⁹ ẽ.pigritia tñ moderata peſſima:qm̃ pigri ſe ſuaqꝫ negligũt:ꝛ veluti bruta ĩ fecib⁹ſuoꝝ delictoꝝ deuoluũt̃.diuꝫ.n.vicioꝝ fomitũ ſõnolẽtia ẽ.vñ catho.Nã diuturna qes vitijs alimenta miniſtrat.quare ꝛ Ouidius ſomnolẽtos

arguẽs.li.2°.ſine titulo in hec verba ꝓrumpit.Jnfelix tota quicũqꝫ quieſcere nocte Suſtines;ꝛ ſomnos premia magna vocas.ꝛ item.O male preſto quies o ſemꝑ dedita ſomno Pectora nuda bono.quantis pates ipſe ruinis.Quem nox ſola tenet neſcit vigilare periclo.Vos ſomnolentos ꝓſius excitat ſatira q̃nta his verbis.Mane piger ſtertis.ſurge inq̃t auaritia.eya ſurge.Negas inſtat ſurge ĩqs ñ queo.ſurge.En qđ agã rogit] enſa ꝓdaꝫ aduehe ponto.Caſtoreum ſtuppas hebenuꝫ thus lubrica coba.Tolle recẽs ꝑm⁹ piper:ꝛ ſic lẽte camelo.Verte aliqđ iura.q̃ſi diceret poeta.Surge piger ſurge:qꝛ iſtat ſurgendi rõ.Morẽ q̃ꝫ ſomnolẽtoruꝫ

dida in catino aliquid prędebat:ſed ſopor ei nociuus extitit dum cibaria incarcerare queſiuit.ad quẽ fructũ maturitatis.O marciane ſocioꝝ cariſſime creditis hũc peruenire:vr̃a ſiqđẽ nouit ĩtentio.Si differendi cauſa meridianus doctor ſtudium adierit:cauẽdũ eſt ne ſophiſtico polleat appatu nec terris moueat̃ difficultatib⁹:ſꝫ ſtudioſa ꝑmeditatiõe oib⁹armat⁹ĩtrepid⁹ adeat lites caſqꝫ facili mẽte ↄponat:ꝛ illud qđ quiſqꝫ obiecerit ita memorie diſponat:vt detegẽdi tẽpore a via rationis nõ diſcedat

q̃ſi exemplo ꝓpoſito ↄformẽ gãfredus in poetria aptiſſime cõſcripſerat.Jngt enim Sciſne moraꝫ pigri ſi mane vocet̃ obaudit.Si citet̃ adhuc iterata voce ſonora.Nare vigil ſtertit.tandẽ clamore coact⁹:Ore tñ lẽto linguã mouet ꝛ mihi qđ vis Jngt.ſurge veni nox eſt ꝑmitte geſcam.Jmmo dies eſt ſurge.deus meus en ego ſurgo.Vade ſeq̃r.nec eũ ſeq̄t̃:quẽ negligit.ꝛ tu Nõ venies.dudum veniſſeꝫ:ſed mihi veſtes Quero,nec inuenio.nihil eſt te birria noui.Surge cito.dñe en ſum preſto:nec tñ.immo Vel caput huc vel illuc vertit.vel brachia ſcalpit.vl̃ mẽbra in longũ diſtẽdit.ſic ſibi quaſdam Unde libet morulas querit ſemper venit ore.Non pede:ſic veniẽs nunq̃ꝫ venit ille coactus.Forte mouens greſſum trahit a teſtudine motum.hec ille.Nec tamen reprehendenda eſt debita nature quies.quia teſte Oratio ĩ poetria:ꝛ quãdoqꝫ bonus dormitat homerus ꝛc̃.Jtem ſtertere verbum ſupinis caret.ideſt naribus dormiẽdo reſonare.vnde ꝛ ſepe pro dormire ponitur.Jtẽ ſcaber.bra.brum.ideſt aſper ſcabioſus.ſcabidus.Jtem catinum licet ſm̃ Jſidoruꝫ ſit vas vinarium fictile.capitur tamen quãdoqꝫ pro diſco:ꝛ ſcutella in propoſito.

⸿(Si differendi eam meridianus ꝛc̃.)Superius Boeti⁹ docuit qualiter magiſter ſe habere debeat in docẽdo diſcipulos:ꝛ hoc quo ad lectionem exercitium.hic facit h idem quo ad diſputationum certamen.Et diuiditur hec pars in duas partes.nã primo ponit documẽta circa hãc partẽ.ſecũdoqꝫ incidentia ſubiũgit.ibi(Aduertẽdum).Prima adhuc in duas diuiditur ſm̃ duo documẽta que ponit.ſecunda ibi.(Si vero maxima).Primo ergo ponit primum documentuꝫ qđ tale eſt.Si meridianus doctor adierit ſtudium cauſa differendi.ideſt diſputandi ꝑ cauendum eſt ſummopere ne magiſter ipſe polleat apparatu ſophiſtico.ideſt ne vtatur rationibus ſophiſticis ꝛ caueat ne moueatur tetris.ideſt obſcuris difficultatib⁹:ſed armatus ſtudioſa premeditatione.ideſt ſtudio ꝑmeditato inter lites.ideſt diſputationes que ſunt lites ſcholaſtice itrepidus.qꝫ pro ꝛ.cõponat.ideſt declaret eas fa

ciſi mente.hoc eſt facilitate opiniones concordet ⁊ caue- at ꝙ diſponat.ideſt ordinet memorie illud quod quiſqꝫ ſibi obiecerit.ſupple diſputādo.ita.i.tali modo vt tpe de tegendi.i.ſoluendi ⁊ enodandi nō recedat a via rōnis:ſꝫ accepta moderatōe.i.modeſtia dilucidādi.i.declarandi exoluat.i. declaret explicite.i.manifeſte enigmata.i.ob- ſcuritates ⁊ ſo phiſmata ſibi ꝑpoſita ordie ꝯpetenti.ſub- audi quemad modum ꝑpo- ſita ⁊ obiecta ſunt;nō poſte- rius p̄mo atqꝫ p̄mū poſteri⁹ exoluendo. ¶ Notādum Boeti⁹ ſūmo- pe ſophiſtriaꝫ magiſtrum p̄- cauere ī diſce ptationib⁹ ſco laſticis monet Et rō eſt.q2 vt etiam in ſupe rioribus p̄miſ ſuꝫ eſt ipſa nō niſi verboruꝫ eſt oſtentatio ambitioſa.confidentia.n.verboꝝ ſola ꝑbā da replet.quare ⁊ libidinē rixādi Auguſtin⁹ ī de doctria xp̄iana eā nominat atqꝫ ſciam īpietatis:⁊ vide ſupra capi tulo p̄mo de ſtudio logice.Jtem tetrum.i.atrum ⁊ obſcu rum ⁊ etiam in ſuperioribus dictum eſt.

¶ Si v̄o diſcretoꝝ maxima vt aſſolet mentibus) Hic po nit ſcd̄z documentū circa predicta.Et duo facit.nā p̄mo documentū ponit.ſcd̄o circa p̄ſumptū aliud dic ibi(Eo dē mō)⁊ dicit ꝙ ſi in diſputatione dubitatio maxima ac cidat vt ſolet mentibus diſcretoꝝ.vtendū eſt ſtudys de- liberādo qd reſpondendū.⁊ qd̄ mens excogitata.i.cōmo ta naturalibus motib⁹ ꝯſciētie dictauerit ſubaudi ex de- liberatione hꝰ illud ꝑferendum.ideſt determinandum eſt publice in craſtino.i.die ⁊ lectione ſequēti.Et inde cir ca p̄aſſumptum documentū aliud ponens duo facit.naꝫ p̄mo documentum ponit.ſecūdo ipm cōfirmat ibi.(Fa- cilius.n.)⁊ dicit.eodeꝫ modo.ſ.quemadmodum prefatū eſt ſupple faciendum eſt:ſi quid difficillimum magiſter fuerit p̄meditatus.qm̄ ipſum cōmēdandū etiā eſt diſcre tioni.alia littera hꝫ diſputationi ⁊ verius ꝑut ex ſequen- tibus apparet:⁊ rationem ſubdens dicit.enim pro quia. ſcintillula difficultatis reperit̄ plerūqꝫ facilius diſſeren- do.ideſt diſputando q̄ꝫ ſi cōmitteret̄ obſeruantie ſtudy: qd̄ cōfirmans dicit:qm̄ vt ingt Ariſtoteles ſubaudi in to- picis.Ueritas ipſa non tantū reperit̄ in altero.i.in vno. ſed reperit̄ in pluribus ſeu in multis.¶ Notandū circa hoc qd̄ dr̄:facilius enī diſſerēdo ⁊c̄.ꝙ diſputatio act⁹ eſt ſcolaſticus quo glibet intētionē ſuā ad ingrēdā veritatē per rōnē oſtēdit ⁊ eā virib⁹ aſſeuerat.hoc gdē actu inter ceteros nil clarius nihilqꝫ ſalubrius diſcipulo cōprobat̄ ipſa.n.eſt que veritatē enucleat.enigmata manifeſtat er rores atqꝫ deuia condēnat.quare non abſurde dcm̄ ē ve- ritatem facilius diſſerendo repiri q̄ꝫ ſtudendo.

¶ Aiaduertēdū eſt aūt ꝙ trib⁹ modis traditiōib⁹ ⁊c̄.) In hac parte boetius ponit quedā īcidētia circa documēta ſupiora.Et diuidit̄ hec pars in quinqꝫ partes ſm̄ quinqꝫ incidentia que ponit.ſecunda ibi.(Si quis horum) ter- tia ibi(Ut ad magiſtratus) 4.ª ibi.(Si v̄o p̄cneuo tem- pore ⁊c̄.) quinta ibi(Nubila licet quādoqꝫ) Primo po- nit p̄mum incidens.nam aliquis poſſet dicere.O Boeti iam ꝑbatū eſt ⁊ oſtēſuꝫ quō magiſter in diſputatiōe ſe ge rere debeat.ſed adhuc latet q̄s rōnes facere dꝫ vt diſpu tantiū orta diſceptatio cōpetētius diſſoluat̄.Et ad h̄ rn̄- dens dic̄ ꝙ co gnitio diſcre- toꝝ magroꝝ vti ſolet ī tra- ditōibus ⁊ di- ſputatōib⁹ tri- bus modis:et hoc ſcd̄m tria magiſtrorum genera:ſūt.n. gdaꝫ ſubtiles gdaꝫ ſubtilio res.gdaꝫ ſub- tiliſſimi.So- lēt eteni gdā gloriari.i.glo- rioſe vti tradi tionibus.i.ra- tionib⁹ ⁊ docu mentis nouis ⁊ iuſitatis.Et h̄ quo ad ter- tium gen⁹ ma giſtroruꝫ dictum eſt.Solent etiam aly palliare mentes diſcipuloꝝ.veterib⁹.i.antigs ⁊ tetris.i.obſcuris rōnibus ⁊ hoc quo ad p̄mos magiſtros dr̄.Sunt ⁊ terty qui ſolēt excitare.i.cōmouere ītelligētias credentiū ſcholariū edi tionibus ⁊ rōnibus vetuſtiſſimis.i.antigſſimis ſed inoua tis:⁊ vtunt̄ eis tanq̄ꝫ manantib⁹ a ꝑprys riuis.i.ſcientys eoruꝫ.Et hi ſunt qui ſcd̄ꝫ genus.ſcilicet mediocriter ſub- tilium amplectunt̄.¶ Notandum īter omnia magiſtro rum genera hi certe ſubtiliſſimi fore noſcunt̄ qui non ve tuſtorum atqꝫ pene oblitteratorum ſemper vtuntur co- dicibus vel eorum tamen innouatoꝝ.ſunt enim illi alie na mendicantes atqꝫ rapientes ſuoqꝫ ingenio veluti a ſe excogitata aſcribentes:ſed hi acutiſſimi quideꝫ ſunt qui nouis inhiant inſtitutis.miſerrimi enim vt prius etiam monſtratum eſt ingeny extat ſemper inuentis non inue- niendis vti.quare ⁊c̄.Jtem tetrum.ideſt obſcuruꝫ vt ſu- perius expoſitum eſt.

¶ Siquis vero horum diſcipuloruꝫ) Hic ponit ſcd̄m in- cidens quod tale eſt.Diceret forte aliquis ſi pueri atqꝫ ſcholares queſtiones atqꝫ rationes per magiſtros addu ctas ad plenum intelligere nequeant:quid agenduꝫ:Ad quod reſpondens inquit.ꝙ ſi ſcholares diſputationi aſſi ſtentes itelligere nequeant rationes magiſtri in mediū adductas:⁊ tamen rationes ipſe eos delectauerint tunc ſcholares ipſi iungēdā ſunt.ideſt ſociādi archiſcholari.i. baccalario vt ipſe imp̄mat eis fidelr̄ ſeriem recordatio- nis.ideſt modum recordandi atqꝫ etiam intelligendi.vl̄ etiam idem archiſcholaris cōmendet.ideſt informet et oſtendat eis ſcholaribus diligentiam exarandi.i.ſcriben di.quoniā magnum fomentum.ideſt augmentum vtili- tatis colliget̄ ex his ſcilicet priuatis informationibus.

¶ Notandum recordatio de qua in littera illa.ſ.que ſuperius in primo capitulo communis vocitata eſt:ipſa nempe magne vtilitatis eſt diſcipulo.quoniam vt ibidē dicitur:vſum generat.vſus autem ad magiſterium pro- perare feſtinat.Cuius ratio ibidē redditur.quoniā ſicut prudentia ſine iuſticia paruꝫ vel nihil prodeſſe noſcitur.

ſed ordine competēti enigmata dilucidādi moderatione aſſum pta explicite diſſoluat.Si vero maxima vt aſſolet diſcretoꝝ mē tibus ꝯtigerit dubitatio ī diſſe- rēdo:ſtudys vtēdū eſt deliberā do:⁊ quod naturalibus motib⁹ mens exagitata dictauerit con ſcientie in craſtinū proferenduꝫ ē.Eodēqꝫ modo ſi difficillimū qd quiſquis p̄meditatus fuerit: diſcretioni eſt cōmendanduꝫ. facilius eniꝫ diſſerendo plerūqꝫ difficultatis ſcintillula inueni- tur q̄ꝫ ſi ſtudy obſeruationi cō- mitteretur:quoniaꝫ non in alte ro tantū ſeie veritas reperitur: vt dicit ariſtotiles.Aiaduerten duꝫ eſt etiā ꝙ tribus modis:tra ditionibus vti ſolet diſcretoꝝ co gnitio.Nouis ſiqdē ⁊ iuſitatis editiōib⁹ gloriari:veterib⁹ tetriſ- qꝫ diſciplīoꝝ mētes palliare:ve- tuſtiſſimis tm̄ inouatis ⁊ tāq̄ꝫ ꝑ- prys riuis manātib⁹ credētiū in- telligētias excitare.Si quis v̄o hoꝝ diſcipuloꝝ ſagacitate oble ctauerit archiſcholari iūgēd⁹ ē: vt vel eis recordatiōis ſeriē fide liter ip̄rimat:vel exarādi diligē tiā cōmendet.Magnū ſi quidē ī his vtilitatis fomētū colliget̄.

iuſticia aūt ſine prudētia multū.ſic ſcīa ſine vſu parum. vſus aūt ſine ſcīa mltū:put ⁊ queadmodū ī pallegato loco hec atq̧ alia lōgius declarant̄. vide ibi. Itē fomētum nutrimētum vt eſca ⁊ ab effectu ꝑ augmēto:qn̄q̧ ponit̄ Et dr̄ a foueo ues. Itē ſeries.i.oꝛdo tenoꝛ.Et dr̄ a ſero ris ⁋Ut ad magiſtrat⁹ apicē tempoꝛe perueniat) Hic ponit tertium incidens Boe.qꝛ poſſet qs dicere poſtq̄ iam magiſter oīa illa exeqr̄ quēadmodū in ſuperioꝛib⁹ edoctuʒ eſt dʒ ne ipſe exhinc relinqre ſtudiū ⁊ ſolo exercitio ſcholaſtico itendere. Ad quod dic boe. ꝙ nō. Et duo facit.nā pmo dicit ipm magiſtrum continuo adherenduʒ ſtudio.ſecundo quib⁹ ī locis oſtendit ibi ⁋Receſſuq̧ ſecretioꝛi) Et dicit p ꝙ ſicuti imoꝛādū ē.i.vacandū ē ſtudio cōtinuitatis.i.cōtinuo vt diſcipulus pueniat ad apicē magiſtrat⁹.q.d.ſic quoq̧ ꝯtinuo ſtudēdū eſt magiſtro vt apicē ipm magiſterij ꝯſeruet.⁊ locum ſtudij oſtendēs ingt.ꝙ p ⁊.eſt inſiſtendū.i.cā ſtudij imoꝛandū receſſu.i.loco ſecretioꝛi.licet pro quāuis magiſter ipſe ſanguineus exiſtat.ſanguinei.n.vt ſuperius iam demonſtratum eſt in locis apertis amenis ⁊ iocundis infoꝛmandi ſunt.hoc tū nō obſtante in locis ſecretis magiſter ſtudere debet.hoc ne ſtrepitus aſſiſtentiū ebetet eum in ſtudio:⁊ ſilr̄ ne ſtrepit⁹ migrantiū ꝯfundat eius itellectū ſed ſit in loco quieto ⁊ mundo ⁊ expurgato ab oībus.vinculis impediētibus vitales ſpiritus magiſtri.Et reddēs cauſam dictoꝝ dicit.Conſentaneū.n.eſt honeſtati magiſtroꝛuʒ vt magiſter rimando.i.ingrendo ſecreta exiſtat ſolitarius ꝗ̄ ꝙ exhibeat pñtiā ſuā cūctis extrahendo.i.exponēdo libellos ſubaudi in apertū.nōne pro nunquid eni detractionis filius ſupple qcūq̧ fuerit aſpiciēs ſedulitatē.i.magiſtri in extrahēdo.i.in publicū ponēdo libellos ſuos cā ſtudij meditaret̄ ingnatū gd.i.aligd malum vtiq̧ opinaret̄.q.d.cū ita ſit ꝙ foꝛte oculus nequā malū ex hac publica oſtēſiōe opiaret̄ honeſti⁹ē magiſtrū qcūq̧ ſtudeat loco ſolitario ſe recipe. ⁋Notandū circa hoc qꝺ de ſtudij cōtinuitate dr̄. Sicuti vna dies calida nō facit eſtatē neq̧ vna yrūdo ver:vti dicit Ariſtoteles pmo ethycoꝝ:ſic etiā nec vnus act⁹ſtudioſus ⁊ ſciētificus ſtudioſum atq̧ ſciētificū reddit.regrit̄.n.vti etiā in ſupioꝛibus declaratū eſt ad pfectionē magiſterij ſtudij ꝯtinuatio.hʒ nēpe ſe ſtudiū in modū cauātis gutte lapidēq̧ non vno caſu:ꝫ diuerſis iā millies mltiplicatis caſib⁹ lapidē cauat. Sic ꝙ̄ magr̄ bone idolis nō pmis tituli adepti circulis ſtudiū dimittat:ſed ꝯtinuo vſq̧ in finē ſtudio atq̧ exercitio adhereat:⁊ ħ i loco ſolitario.aīa.n.terrenis occupata iſultib⁹nequaquā i cognitionē ſciaꝝ attigere valet.regrit nāq̧ ſtudiū libertateʒ animi terrena pꝛſus reſpuētis cū ipſa de mūdo creata ſit.qre ⁊ ipſaʒ mūdis ac puris ſolū delectari necē ē:nō defecatis atq̧ mole terrena iuolutis.quare ⁊c. Item rimari.i.ſcrutari ⁊ iueſtigare tractū eſt a poꝛcis q p rimā terre ſiliqs ⁊ radices ingrūt: ⁊ pducit ri.vnde pſper. Moꝛbida rimet̄ penetralia dextra ſalutis. ⁋Si vo pmeuo tpe) Hoc ē qrtū icidēs circa pdicta occurrēs.Et eſt tale. Poſſet nēpe quis dicere oīa ſigdē bene ⁊ optime digeſta ſūt. ⁊ hoc circa hos magros g ſcholarium copiaʒ habēt. quid auteʒ de his qbus non plenuʒ eſt auditoꝛium.ſurda pñtia atq̧ comitatus penitus abꝛupt⁹ his rñdēs dicit vt ī littera Et duo fac ſecunduʒ duos modos in lra poſitos.2ᵒibi. ⁋Munerib⁹ tū) Prima in duas.nā pmo quoddam' documentū ſiue quedā modū circa icidens ponit.2ᵒ cām eius ſubiūgit ibi ⁋Paucoꝝ.n.) Et dicit pmo ſi diligētia magiſtrat⁹copiā diſcētiū.ſ.ſcholariū non habuerit pmeuo tpe nō tepeſcat.i.nō deſiſtat ab inceptis.idcirco.ideſt propterea:⁊ hoc ne euaneſcat.i.recedat depoſita ſpe.ſed quāto rarius eſt ſibi auditoꝛiū tanto acrius ſtudijs inſiſtat.ꝙ pro ⁊.prebeat.i.exhibeat ſe in ꝯflictu.i.lucta ſcholaſtica que diſputatio eſt ſtrēnue.i.ardue vt ſic contingat honoꝛem licet cuʒ paucis.Et rationē predictoꝝ reddēs duo facit. Nam pmo rōnē ponit. ſecūdo exemplū quoddam circa hoc annectit ibi ⁋Nōne) Et dic.eni pro qꝛ nos Boetius vidimus multos delinitos.i.inſignitos ſtudio pfunditatis intitulari.i.laudari.vigēte tū cōſoꝛtio paucoꝝ diſcipuloꝛuʒ.Et exemplum circa hoc quod dixerat ne ſepe ⁊c.ponens de theofraſto dicit.nonne Theofraſtus ille magiſter exiſtens artifex ſubtilitatis ⁊ ſuffultus oꝛnatu paucoꝝ nōne ipſe abiecit curam regēdi:⁊ hoc defraudatus ſpe regiminis affuturi.quaſi diceret immo:qꝺ tamē.ſ. abycere regendi curam egit inconſulte:ſed certe egiſſet conſultius ſi ſe exhibuiſſet commendabilem obſeruantie ſtudij. ⁋Notandum queadmoduʒ dicit littera ꝑpter raritatem auditoꝛuʒ non deſperandum eſt:qm̄ ⁊ ſi minima eſſet ſcholariū copia non caꝑpter ab exercitio ⁊ ſtudio deſiſtendū eſt. Attendenda enim non eſt ī his mūdialis gloꝛia:ſed ſtudij exercitijq̧ finis qui ſapiētia eſt:cuius quidem eſt beatum facere.pmo ethicoꝛum. atq̧ beatam efficere vitam.vt inquit Seneca ad lucillū Hac ſalomon pꝛincipatum obtinuit ⁊ honoꝛem.pꝛouerbioꝛum ſecundo. Melioꝛ enim eius eſt acquiſitio ꝗ̄ auri ⁊ argenti ibidem. Ea enim habita omnia bona pariter veniunt cum illa. Non ergo tepeſcat ſcientiarum tiro ſi copiam ſtudentium non habeat cum largioꝛ laborum merces ſibi fuerit canſtituta. Item tepeſco inchoatiuū eſt a tepeo tepere.ideſt tepiduʒ fieri.Et eſt tepere ꝓprie eſſe inter caloꝛem ⁊ frigoꝛem.

⁋Muneribus tamen lontini) Hoc eſt ſecundum documentum circa predictum incidens attendēdum.Et duo facit.nam pmo modū ponit quo ſcholares magiſter hr̄e

Ut aūt ad magiſtratus apicem tempoꝛe pueniat diſcipulus ſtudio ꝯtinuitatis imoꝛādū ē receſſu ꝙ ſecretioꝛi licet ſanguine⁹ exiſtat iſiſtēdū ē:ne ſtrepit⁹ aſſiſtētiū mētē hebetet: vl' migrātiū ripa ꝯfundat intellectū:nullis vinculis vitales ſpirit⁹ ipedientib⁹. Honeſtati.n.conſentaneū eſt vt ſecreta rimando ſolitari⁹ magiſter exiſtat magis ꝗ̄ libellos extrahēdo cūctis pñtiā ſuam exhibeat. Nōne ꝺtractōis fili⁹ magiſtri ſedulitatē libꝛos extrahētē aſpiciēs:qd ignatū meditaret̄: vtiq̧. Si vo primeuo tpe magiſtrantis diligētia copiā diſcētiū nō habuerit idcirco nō tepeſcat nec ſpe ꝺpoſita euaneſcat:ꝫ tāto acrius ſtudijs iſiſtat.ſeq̧ ī cōflictu ſtrēnue pbeat:vt ſic licʒ cū paucis honoꝛē ꝯtigāt. Paucorum eniʒ conſoꝛtio multos delinitos pꝛofunditatis ſtudio vigēte frequēter vidimus ſtrēnue intitulari. Nonne theofraſtus ſubtilitatis artifex paucoꝝ ſuffultus oꝛnatu ſpe defraudat⁹ regendi curaʒ obiecit:qꝺ tamen īconſulte egit: conſultius enim egiſſet ſi ſe ſtudij obſeruantie cōmēdabilē exhibuiſſet. Mūerib⁹

tñ magr̄i leōtini diſcretio multo rum ſibi acqſiuit ꝯſortiū. Pulchrius enim ſic degere cenſuit q̄ȝ diſcentiuȝ cetu deſtitui. Pietatis vo ambitu ſcholarium rector delinit⁹ diſcipulorum corda pauptate degētiū ſtudioſeqȝ diſcētiū mulcere tenet̄. vȝ. cibarijs: calceis: veſtib⁹ ſaltē tritis ſi facultas ſuppetit: ceteriſqȝ donatis ſubueniat ꝯſilioqȝ vt decet ꝯcitatiuo. Que. n. p̄clarior nāq̄ ve ſuauior q̄ȝ veris ſcholaribus erogatio: Preclari⁹ ē. n. ꝯfouere ſcholarē his in quib⁹ ē mīma donantis exhibitio: maxima vo paupis recipiētis ꝑmptio: q̄ȝ biſtrionum ⁊ meretricum d̄teſtabiles incurſus deliniri. Nubila licet quandoqȝ fortuna exiſtat: non tamē magiſtrātis cura deſperet: ſȝ ſemꝑ curialiter ſe regēdo incurſus viriliter ꝑferat dulcius expectādo. Proh coriādi

poſſit. ſc̄do antipophorizat vel ſaltim notabile quoddaȝ circa hoc ponit ibi. (Pietatis vo). Et dicit q̄ ſi magiſter audientiū ſcholarium non habuerit copiam modus eſt vt eos ſibi muneribus coemat ⁊ cōducat exemplo leontini: cuius quidem diſcretio acqſiuit ſibi munerib⁹: ideſt donis conſortium multoꝝ. cenſuit. n. ideſt eſtimauit. pulchri⁹ fore dgere. ideſt paupꝑtati incumbere q̄ȝ deſtitui cetu diſcētiuȝ. ſ. ſcholariuȝ. ¶ Notādum ſi mūere atqȝ donis dij ſupni placari conſtat iuxta ouidij in de arte traditionem. Munere dij ſuperum placantur carmine manes ⁊c. Nulli mirum d̄niqȝ ſi hoīes eis placabunt̄. Munerib⁹ eqdem omnia conamur: vt ſi qd̄ p̄catu difficile eſt munere facilitet̄. quare bene dixit Ouidius vbi ſupra. Carmina laudant̄: ſed munera magna petunt̄. Et item. Ipſe lȝ venias muſis comitatus homere. Si nil attuleris ibis homere foras. Hoc vſus ꝯſilio leōtin⁹ eos q̄s fors ſibi detraxerat munerib⁹ ꝯpauit.

¶ (Pietatis vo ambitu) Hic boetius quoddam notabile circa p̄dicta ponit quo erogationē elemoſynaꝝ paupib⁹ faciendā cōmonet: ⁊ hoc ſi magiſtro ſuppetat reꝝ facultas. Et duo facit. nam p̄mo facit quod dcm̄ eſt. ſc̄do hanc erogationem ſummopere ꝯmēdat ibi (Que preclarior) Et dicit. rector ſcholarium delinitus. i. munitus vel inſignitus ambitu pietatis. ideſt ipſamet pietate. tenet̄. ſcilȝ iure caritatis. mulcere. ideſt fouere corda diſcipulorum degentium ideſt viuentium paupertate: ⁊ hoc diſcentiū ſtudioſe: ⁊ diligenter: nō quidem diſcholis. mulcere inq̄ȝ cibarijs ⁊ calceis. qȝ pro ⁊. veſtibus ⁊ ſi non nouis ſaltem tritis ideſt laceratis ⁊ antiquis. ⁊ hoc dico ſi facultas ſua ſuppetit. vltra enim poſſe viri non vult deus vlla requiri. qȝ pro ⁊. magiſter ipſe ſubueniat ipſis ceteris donatis. ideſt donis alijs q̄ȝ premiſſis. ſimiliter quoqȝ ſubueniat eis conſilio concitatiuo hoc eſt ammoneat eos atqȝ concitet vt priuſq̄ȝ ſtudium relinquant potius elemoſynas recepturi ab eo vel ab alijs veniant. ¶ Notandum licet Boetius ſolos ſcholarium rectores pietatem amplexari cōmonet: ab omnibus tamen totis viribus appetēda eſt. hec enim virtus eſt quam natura ſuadet atqȝ ratio cōprobat fraterne charitatis. omnes enim homines nature vnius ſumus q̄ȝobreȝ penes omnes pietatis opa exhibēda ſunt. hinc Seneca in Thieſte. Nulla vis maior pietate vera eſt. quoſcūqȝ eniȝ veros amor retinuit hos pietas tenebit. his ergo concluditur charitatis opus pietatem eſſe naturāqȝ querere pietatem. ¶ Notandū circa hoc quod dicit ſi facultas ſuppetit non tantum erogādū eſt vt in ꝓceſſu temporis elargienda deficiant. Prudens ergo intueatur quid ſibi contingere poſſit. naȝ teſte Socrate. Melius eſt cauere q̄ȝ pauere. Sic ergo cuncta largienda ſunt ne ſucceſſu temporis remendicari cohibeat̄. Pietas. i. miſericordia benignitas propiciatio. Mulceo es. re. mitigare: fouere. delinire.

¶ (Que. n. preclarior). In hac parte recōmēdat erogationem pauperibus ſcholarib⁹ factaȝ dicens. que enim erogatio. i. elemoſyna ē p̄clarior. i. nobilior vł ſuauior. q̄ȝ illa que eſt facta veris ſcholarib⁹ quaſi diceret nulla: qm̄ cōfoueri. i. mulcere ſcholarē his. ſ. erogationib⁹ in qb⁹ exhibitio donantis eſt mīma ⁊ ꝑmptio. i. receptio recipientis maxima eſt. p̄clarius. i. beatius ⁊ nobilius q̄ȝ deliniri. i. fouere deteſtabiles. i. odibiles icurſus hiſtrionum atqȝ meretricum. ¶ Notandū inter omnes erogatiōes q̄ fieri poſſunt preclarior illa ē que diſcipulis a magiſtro exhibet̄: qm̄ i ipſa duplex erogatio committitur. ſ. corꝑalis atqȝ ſpiritualis. Corporalis nāqȝ q̄ victu veſtitu atqȝ alio exteriori famulatu exhibet̄. Spiritualis vero qua ignorantie diſcipuloruȝ medetur atqȝ dubitanti conſulitur. Cum ergo duplex in his ſit erogatio in reliquis plerūqȝ ſimplex. conſtat ea nil preclarius dulciuſqȝ conſtare. ¶ Item nota circa hoc qd̄ dicit̄ que eſt facta veris ſcholaribus ⁊c. q̄ȝuis omnibus ſubueniēdum ſit. habendus tamen eſt delectus: in quo ſpectandi ſunt mores cui datur. ⁊ animus atqȝ vite ſanctitas. nō. n. erogandum eſt diſcolis: nō ingratis: nō dilapidatoribus: nō quoqȝ deuȝ minime diligentib⁹. Et ideo bn̄ dcm̄ eſt a Cathone. Cui des videto. Itē hiſtrio geſticulator vel ioculator eſt qui diuerſos geſtus ⁊ habitus hominū repreſentare noſcit. Et dr̄ ab hiſtrion quod ē geſticulari. Inde hiſtriones comediaꝝ rep̄ſentatores olim dicebant̄.

¶ (Nubila licet ēt fortuna exiſtat) Hoc eſt quintū ⁊ vltimū icidens quod circa p̄dicta ꝯtingere poſſet qd̄ eſt fortune aduerſitas. Et duo facit in hac parte. nam p̄mo circa hoc incidens documentuȝ ponit. ſc̄do ipm̄ documētū exemplo cōfirmat. ibi (Proh coriandi) Et dicit. licȝ ipſa fortūa qn̄qȝ exiſtat nubila. i. aduerſa: tñ cura. i. vigilia atqȝ ſtudij ſollicitudo magiſtrātis. i. magr̄i nō deſperet ꝑpͤ hec: ſed regēdo ſe ſemꝑ bn̄. i. eq̄nimiter ꝑferat. i. patiat̄. viriliter. i. aīo forti icurſus. i. aduerſitates fortunaꝝ ſpectando ſemꝑ dulcius ⁊ melius euētuꝝ: ⁊ nō faciat queadmodū Coriādus ille magiſter q cū fortuna ſibi nō ſemꝑ arrideret ſcholas dimiſit ⁊ deſperationē icurrebat. ⁊ iō ingt ꝓh. iteriectio deteſtātis eſt proh trāſactio. i. ꝯſtātia. coriādi huius magiſtri eſt pudenda. i. reſpuenda. ¶ Notandū ⁊ ſi oīs virtus in ſummo ſit: equanimitas tñ animi quam cōſtantiā hic licet appellari: plurimū collaudāda eſt quā ſiqdem macrobius li.° p̄ ſic deſcribit. Eſt animuȝ ſupra periculuȝ erigere: nihilqȝ niſi turpia metuere: fortiter tolerare aduerſa: ⁊ humiliter ꝓſpera: conſtantis hoc animi eſt: vt ait Tullius li.° p̄ de officijs in rebus aſperis minime ꝑturbari. Qui hac virtute caret nullam in ſuis operibus proſperitatem obtinebit. Cū ergo fortuna malefida nubilum oſtenderit vultum equanimiter perferēdum eſt atqȝ in domino ſperanduȝ: quia teſte propheta qui ſperant in domino non confundentur. Quare fortuna nubila quondam depingebatur vt ſuperius ſatis edoctum eſt.

❡Cum aūt ob feſtiui tp̄is ipulſum). Poſtq̄ Boetius in precedētibus poſuit normā atqȝ modū magiſtros ipſos regulātes tā quo ad ſe q̄ quo ad diſcipulos ſuos: ⁊ h̄ taȝ in morib⁹ q̄ in ſcientiaꝝ adminiſtratione. Hic ꝯſeq̄nter ponit modū atqȝ normā magiſtros regulātes in cōparatione ad alios a diſcipul'. Et diuidit̄ hec pars i duas partes ſcd̄m duo documēta que ponit'. ſecūda ibi (Licȝ aūt i ſcholas ⁊c̄). Prima i duas nā p̄mo documentū ponit. ſcd̄o cāȝ ſubiūgit. 3° exēplo plo corrobo- rat. 2ª ibi (Ne quaſi) 3ª ibi. (Marōis ſaltus) Et legendo hoc totum vſqȝ in ſcd̄m documētū dic̄. p̄mo cū magiſtro placuerit viſitare loca deliciaruȝ ob impulſuȝ feſtiui tp̄is. diſcretio docētis habeat ſemp ſecū nobiliores ſui cetus. ſ. ſuoꝝ ſcholariū atqȝ etiā eminētiores forma: forma. n. eminēs corporis animi etiā excellētiā cōmuniter rep̄ſentare p̄hibet̄. Et hoc ideo fiat ne magr̄ ipſe a multis videat̄ eſſe deſtitut⁹ ſolatio. i. ſolamine: vel ēt ideo ne excitet̄. i. cōmoueat̄ in periculū: ve. n. homini ſoli quoniā cum ceciderit nō habebit ſubleuantē. Et mala que ex inde poſſunt euenire ſi predicta non obſeruent̄ exemplo oſtendens dicit. Saltus. n. i. trāſitus ſolitarius Maronis forte Uirgiliū dicit vel alterū. indoluit. i. valde doluit p̄uari. i. d̄ſtitui cetu. ſ. ſocietate feliciū ſcholariū forte malū quoddā ex ſolitario ſuo trāſitu Maroni euenit: q̄d quale fuerit Bo. tn̄ hic nō expreſſit.

pudēda trāſactio: Si aūt ob feſtiui tp̄is ipulſum deliciaꝝ loca viſitare placuerit: ſp̄ cer⁹ ſui nobiliores: formaqȝ eminētiores docentis ſecū hēat diſcretio: ne quaſi deſtitut⁹ ſolatio a multis videat̄: vel ne i p̄iculū excitetur Maronis ſalt⁹ feliciū diſcipuloꝝ priuari cetu indoluit. Licet aūt i ſchol' rigidus exiſtere d̄beat: tn̄ igreſſu ſalutando deuot⁹ p̄maneat: in ſermone iocundus trāſmigrātib⁹: comes alludentibus: fidelis āmonitu cōmorantib⁹: caſtitate caut⁹ affinibus: ne ſuſpirātis naſi fetorē ſi q̄s affuerit: amicabilis ebibat affinitas. Extrema p̄ñtis volumis extat cōpilatio d̄ magiſtrātib⁹: quos liberalib⁹ nouerca diſciplis egeſtas fines ꝯpulerit iuadere alienas. Et d̄ illis quos natalis patrie reuocat dulcedo aliq̄d ſub compēdio dicam⁹. Cū ob egeſtatis cām repellēde lucri querat q̄s odorē dulciſſimū: cōſiderādū eſt vt ſaluo magiſtrat⁹ honore p̄citati q̄ztū q̄at inſiſtat veſtib⁹ mediocrib⁹ ibiat: ⁊ ſcholariuȝ regimini p̄cipue idulgeat.

❡Licet aūt ⁊c̄.) Hoc eſt ſcd̄m documētū quo magiſtros informat qualiter ſe erga alios a ſcholaribus ſuis gerere debeant. Et dicit. magiſter ipſe ſcholarium licet debeat eſſe rigidus in ſcholis. ſubaudi queādmodū ſuperius in eodē capi. expreſſuȝ eſt vbi dicebatur rigidus ⁊c̄. tamen magiſter debet eſſe deuotus ingreſſu: ideſt tranſitu ſuo coram populo: ⁊ hoc dico ſalutādo quēlibet ſm̄ cōditiones ſuas. debet etiam eſſe tranſmigrantib⁹. i. euȝ p̄tereūtibus iocūdus ſermone. atqȝ colludētib⁹. i. ſibi cōgruentib⁹ comes ⁊ ſocius. ſitqȝ ꝯmorantib⁹. i. ſecū habitantib⁹ fidelis ammonitu. i. ammonitione ſalubri: atqȝ etiam ſit affinibus. i. vicinis caut⁹. i. aſtutus caſtitate. i. in caſtitate: quaſi dicere velit. ſi nō caſte viuere poſſit coram vicinis faciat tn̄ vt ſi q̄d ſiniſtrum egerit vicinis nō inoteſcat vt quod caſte fieri nequeat ſaltē caute exequet̄: ⁊ hui⁹ cām ſubdens inq̄t. Et hoc ideo vt dcm̄ eſt fieri debet ne affinitas amicabilis. i. amica vicinitas ebibat. i. ſubtrahat fetorem ſuſpirantis naſi. q. d. vt imediate ſupra ſuppletū eſt. Et metaphorica locutio eſt.

❡Extrema p̄ñtis ⁊c̄.) Hec eſt ſcd̄a ps p̄ncipal' hui⁹ vltimi capli. In qua poſtq̄ Boe. determiauit ⁊ poſuit diuerſaȝ magroꝝ diuiſionē ⁊ mores eoꝝ qui in locis ſtudiorū p̄ncipaliorib⁹. ſ. athenis ⁊ rome habitāt documētis regulauit. Hic modo in hac ſcd̄a p̄ncipali parte huius capituli vult oſtēdere quomodo ſe debent habere illi q̄ habēt curam regendi ſcholas in caſtris vel in villis p̄fata loca ſtudioꝝ circūiacētib⁹ paupertate cōcluſi. Et diuidit̄ hec pars in duas partes. In p̄ma parte premittit intētū ſuū In ſecūda ipſum proſequitur. ibi (Cū ob egeſtatis cām) Et dicit. extrema. i. vltima cōpilatio preſentis volumis extat. i. eſt. vt dicamus ſub compēdio. i. ſub breuitate de magiſtrātibus illis quos egeſtas. i. paup̄tas exiſtēs nouerca. i. cōtraria et inimica liberalib⁹ diſciplinis ꝯpulit inuadere fies. i. regiones alienas et ſimiliter quoqȝ de his quos dulcedo natal' patrie reuocauit ſubaudi vt ibidē cōmorarentur ⁊ de his in 3ª parte p̄ncipali. ❡Notādum circa hoc q̄d dicit liberalibus diſciplis per has liberales diſciplinas ſeptem artes liberales intelligit. liberales inq̄: qm̄ ab alys illiberalibus prorſus ſunt diſtincte ipſe nempe ad animam. ille vero ad corp⁹ ordinant̄: liberales etiam. q2 ſecūdū eas homo per ſe diſponitur ſm̄ intellectum ad optimum finem veluti vſuȝ virtutum moralium ⁊ intellectualiū vel ad perfecte felicitatis vſum que eſt ſpeculatiua. qui autē talia cōſiderāt naturaliter liberā ſunt ⁊ non ſeruiles cum intellectu vigeant. ideo recte artes ille liberales dicte ſunt. ⁊ rurſum liberales: q2 liberos expeditos ⁊ exercitatos animos requirūt eo ꝙ ſubtiliter de reruȝ cauſis diſputāt: ⁊ de illis plerūqȝ que a ſenſu remota ſunt. Et inſup̄ liberales: ideo q2 antiq̄tus tantūmodo liberi. i. nobiles ⁊ ingenui in eis ſtudere cōſueuerūt. Plebei v̄o in mechanicis ob peritiā operādi que q̄dē p̄itia ⁊ opus plus plebeis ꝯgruit. Ociū v̄o ⁊ ſtudiū nobilib⁹ ſm̄ Hugonē. Itē finis incerti generis. i. terminus ⁊ a funis d̄r. q2 agroꝝ fines funiculis ſunt diuiſi. Unde p̄pheta funes ceciderunt mihi in p̄claris. Et dicitur finis terminus. cōſumatio. mors: patria. vnde Eſt finis patria mors cōſumatio meta. ⁊ cōmuniter icerti generis eſt aut maſculini aut feminini.

❡Cum aūt ob egeſtatis cām) Poſtq̄ Boe. intētū ſuū p̄miſerat. hic ip̄m modo p̄ſequit̄. Et duo facit. Nam p̄mo Boe. oſtēdit qualiter magiſtri ipſi exiſtētes extra patriā ſuam ⁊ in locis ſupradictis vel de p̄pe vel de longe adiacentib⁹ ſe regere debeāt erga ſcholares. ſecūdo qual'r erga alios a ſcholarib⁹. ibi. (Cū aūt cena) Prima adhuc in duas p̄ facit q̄d dcm̄ eſt quo ad ſe. 2° quo ad vicedoctorē ibi (Aduertēdū). Prima adhuc in duas. p̄. n. ponit documēta generalia. ſecūdo ſpecialia documēta ſubiūgit. ibi (Puerisqȝ) Et dic̄ p̄mo cū q̄s magiſtroꝝ ob cām repellēde egeſtatis. i. egeſtate ipſa cogēte q̄rat odorē dulciſſimū lucri. ſubaudi in partibus alienis: tūc ꝯſiderādū ē vt magiſtrat⁹ ipſe iſiſtat. i. intēdat q̄ztū queat. i. poterit parcitati. ⁊ hoc honore dico ſaluo. qȝ p ⁊ ꝯſideret ēt vt ibiat veſtibus mediocrib⁹. ſubaudi tn̄ honore magiſtrali dignis iuxta p̄miſſa p̄cepta. atqȝ indulgeat. i. itēdat p̄cipue regimini ſcholariū. ❡Nō qm̄ oia hec generalia p̄cepta i ſu-

Puerisqꝫ primo ꝓbeat vultuꝫ benignū: parētibusqꝫ eoꝝ benigniorē affatū: docēdiqꝫ aditum ſpōdeat benigniſſimū: vt ſic nō ſolum pueroꝝ corda ꝑmolliat: verū ēt parētū pecuniā extrahat famāqꝫ efferat: ſchole vero iura regaliter defēdet: ordie docēdi prius edocto putat̄. Eiſdē ēt aliquātuluꝫ adultis rigidū ſe exhibeat ipſorūqꝫ ora ad recte loqn̄dum cōponat: digitoſqꝫ ad ſcribendū cōſtringat: ad legēdū oio conformet rigore iuſticie cōmitāte: vt ſic nō ſolū i doctria: verꝫ ēt in facetia ꝯueniat. Ludēdiqꝫ ſpaciū tēpeſtiue ꝯcedat: docēdiqꝫ bñficia nullo caſu ſubtrahat.

Si vero ꝯtumacē ſupbūqꝫ iuenerit: dulciter caſtiget: exemplaqꝫ moꝝ ꝓponat qb⁹ reprimat̄: alioqn parētū aſſenſu vgis affligat̄ vt ſic ad vnguē caſtigat⁹ euadat ne deſpat⁹ i igminiā cadat. Cuꝫ aūt magiſtrātis dilectio etate infridatos ſtatualeſqꝫ ac planeticos ſcholaſtici itroit⁹ habuerit pricipes: ſi correctōis lima apō eos vti nequerit: ſenio cōfectis arridēdū ē ſtatualib⁹ igemiſcēdū planeticiſqꝫ fauoris ſimulacro ē ꝯgaudēdū. Calāiſtratos cirris hirſutis purat: fucoqꝫ pfuſos lachrymis irrigātib⁹ gulā perfundat. Molleſqꝫ caute eijciat: ne mētis ſue reatū ꝯmoti pricipent

perioꝛib⁹ eodē capitulo q̄ſi deducta ſunt. vꝫ. magr̄i parcitas: veſtimētoꝝ honeſtas: atqꝫ iuxta ſcholares debita attētio; ideo de eis h̄ denuo ptractare ſupfluū foret: q̄re ibi videas. Itē queo quis quiui quitū. gre. i. poſſe. ꝛ cōponit̄ cum non: ꝛ dicitur nequeo.

¶ Puerisqꝫ vultū ꝑmo ꝓbeat. In hac pte poſt documenta generalia: documēta ſpālia pōit. Et diuidit̄. nā ꝑmo docꝫ quō magiſter ſe hēbit erga ſcholares correctōi ſubiectos. 2° quō circa alios. ibi (Cū āt habuerit ꝛc̄.) Itē ꝑ oſtēdit quō ſe habeat corā nouellis ꝛ puis. 2° quō corā adultis. ibi. (Eiſdēqꝫ aliq̄ntulū adultis ꝛc̄.) Et ꝑ dicit ꝙ cū magiſter in alienis ptibus curā regimis ſuſcepit. dꝫ ꝓbere ꝑmo ꝛ ꝑncipal̄r pueris ſupple iformādis. vultū benignū: parētib⁹ aūt eoꝝ affatu benigniorē. atqꝫ ſuadeat. i. ꝓmittat tam pueris q̄ꝫ parētib⁹ aditū. i. introitū docēdi beniginiſſimū. ꝛ hoc ideo vt nō ſolum ꝑmolliat. i. mollificet atqꝫ molliēdo ad ſe attrahat corda pueroꝝ. verꝫ pro ſed extrahat ēt pecuniā parentuꝫ. ſupple qua neceſſitati ſue mederi valeat. atqꝫ efferat. i. deportet famā. ſupple redolentē ex hoc. i. hac ſua benignitate. Sil̄r aūt cum hec oia gerunt̄ defendat nihilominus regal̄r. i. viril̄r iura ſchole. ꝛ hoc ordine. i. modo docēdi edocto. i. demōſtrato prius. i. in ꝑorib⁹. ¶ Notādū lꝫ magiſtroꝝ benignitas tā erga diſcipulos q̄ꝫ eoꝝ parētes maximū ꝑſtet attētionis atqꝫ beniuolentie diſcipuloꝝ incremētū vti colligit̄ ex canone hoc hꝫ. xxvi. di. ꝛ ſil̄r dcretali humilis de maio. ꝛ obe. tn̄ talis benignitas ſic moderari dꝫ ꝙ ex hoc regēdi auctoritas nō frāgat̄. q2 put dic̄ Aug. in canone qn̄. lxxxvi. di. dum nimiū ſeruat̄ humilitas regendi frangit̄ auctoritas. Et ide bn̄ Boe. poſt benignitatis ammonitionē ſubiecit. ſchole vero iura ꝛc̄. q. d. cum hec gerunt̄: nihilominus ſchole iura manuteneant̄. Et hec de nouellis dicta ſunt.

¶ Eiſdēqꝫ aliq̄ntulū adultis). In hac pte boe. oñdit quō magr̄ ſe habere dꝫ erga diſcipulos iā adultos. Et duo fac̄ nā ꝑmo facit qō dcm̄ eſt circa adultos dociles. 2° circa rebelles. ibi (Si vero). Et dicit. ꝙ ſi magr̄ hūerit diſcipulos iam pene adultos: tūc exhibeat ſe eiſdē adultis rigidum queadmodū de rigore ſupra doctū eſt. atqꝫ cōponat. i. ordinet ora eoꝝ. ſ. adultoꝝ ad loquēdū recte. i. cōgrue q̄ ad grāmaticā ꝛ ornate q̄ ad rhetoricā. atqꝫ cōſtrigat. i. diſponat digitos eoꝝ ad ſcribēdū. atqꝫ cōformet eos oio ad legendū. ꝛ hoc dico ꝯcomitāte rigore iuſticie. ſ. ſcholaſtice Et rōnē q̄re oia hec ſic fieri debeāt ꝛ ſpāl̄r hui⁹ cum dicit rigore iuſticie ꝛc̄. ſubiūgit dicēs. hec iō fieri dbēt vt ſcholares ipſi ꝓficiāt nō ſolū i doctria: ſꝫ ēt i facetia h̄ ē moribus atqꝫ vtutib⁹. Et ſubdit. Magr̄ ēt ꝯcedat tēpeſtiue. i. tpe debito ſcholarib⁹ ſpaciū ludēdi atqꝫ ſic vt nullo°eis abſtrahat bñficiū docēdi. ¶ Nō nō ſolū ſcholares ipſi i doctris ꝛ diſciplis erudiēdi ſūt: ſꝫ q̄ꝫ i facetis morib⁹ atqꝫ vtutib⁹ ſūmis niſib⁹ iſtruēdi: qm̄ ſi ſolū i doctris ꝓficiāt ꝛ morib⁹ deficiāt. certe nullo mō ꝓfeciſſe dñr. q. n. ꝓficit i ſciētys atqꝫ deficit i morib⁹ plus dfeciſſe q̄ꝫ ꝓfeciſſe ꝓhibet̄. q̄re Paul⁹ aplus ad eph̄. vi. ingt. Educate illos. ſ. iuuenes in diſciplia. ꝛ adiūxit ꝛ correctione dñi. ꝛ gre. 7. regiſtri ſui. Peto igt vt puulos q̄s doces morib⁹ erudias ꝛc̄. Et illud apte iſinuans boe. d. Rigor̄ iuſticie comitāte ꝛc̄. ¶ Si vero ꝯtumaceꝫ ſupbūue inueniat) Hic oñdit Boe. quō magr̄ ſe hēre dꝫ circa rebelles: ꝛ dic̄ ꝙ ſi magr̄ iueniat quē. i. aliqueꝫ ꝯtumaceꝫ vel ſupbū ipꝫ dulciter caſtiget. h̄ ē vbis dulcib⁹ ꝛ exhortabilib⁹ ad bonū cōrigat atꝫ icrepet: ipſiqꝫ exēpla ꝓponat qb⁹ a ſua ꝯtumacia atqꝫ ſupbia repmat̄. ꝙ ſi nllo mō vbis ac monitis charitatis ꝛ dulcibus ſil̄r ꝛ exēpl̄ mime corrigi valeat. affligat̄. i. corripiat̄ vgis ꝛ vberib⁹: ꝛ h̄ dico fiat cū aſſēſu parētū. Et rōnē ſubdēs igt. vt ſic ſupple ille ꝯtūax euadat caſtigat⁹ ad vnguē. i. ad ꝑfectōeꝫ ne cadat oio i igminiā. i. ifamiā q̄ſi dſpat⁹. ¶ Nōndū ꝙ magr̄ circa ꝯtūaces diſcipl̄os more prudētis medici vti dꝫ. Medic⁹. n. i curādis morb ꝑ medicias miſtrat faciles ne patiēs mediciaꝝ fortiū trahat̄ i horroꝛē: ꝛ vt ꝑ leuitatē medicāis potōib⁹ ſalubrib⁹ aſſueſcat: ſic q̄ꝫ magr̄ ꝑ rebelles vbis agat dl̄cib⁹ vt dl̄cedie cōrectōis allecti a morbo rebelliōis dſiſtāt: ꝙ ſi his mime retrahi valeāt acriori medicāie ē vtēdū. ſ. vgaꝝ ceſiōe. eligat̄ qꝫ h̄ poti⁹ ne ſic̄ vnū mbꝝ putridū n̄ icisū toti⁹ cōpis ipediat ſani^{tē}: ſic nꝫ ſcolar l ꝯtūac l rbellio igmie ꝓbeat dſpatōeꝫ. ¶ Cū āt hūerit ꝛc̄) In hac pte hoc. poſtq̄ꝫ documēta ꝑmiſerat quō magr̄ ſe hr̄e dꝫ circa illos diſcipulos q ſūt cōrectioni ſubmiſſi. h̄ fac̄ idē circa eos q ex correctionis limā pēit⁹ reponūt̄ vt ſūt ſenes ſtatuales plācitici ꝛ aly. Et ponit pl̄a breuia documēta ſm pl̄alitatē ꝛ diuerſitatē oiuꝫ hoꝝ diſcipl̄oꝝ: ꝛ dic̄. cū dilectio magiſtrātis hūerit etate ifridatos h̄ eſt ſenes ſtatuales. i. beſtiales ꝛ rudes igenio vel ꝑ vel planeticos. i. errabūdos: ꝛ h̄ dico oēs ſcholaſtici itroit⁹ pticipes. qd agēdū iq̄ꝫ. ſi magr̄ neq̄t vti lia. i. rigore cōrectōis apō eos h̄ mō agēdū ē. vt ſeq̄t̄. Arridēdū. n. i. fauēdū ſenio ꝯfectis. i. ſenib⁹ atqꝫ igemiſcēdū ē. i. ꝯdolēdū pp igeny ruditatē ſtatualib⁹. i. rudib⁹. planeticis vero. i. vagabūdis ꝯgaudēdū ē ſimulacro. i. ſilitudib⁹ ꝛ exēploꝝ adductōib⁹: ꝛ ſiq laſciui affuerint vt calamiſtrati fucati atqꝫ molles: tūc purat. i. caſtiget viciū eoꝝ penit⁹ purēdo calāiſtratos exñtes hirſutis cirris. i. criſpatis capill̄. atqꝫ ꝑfūdat ꝑfuſos fuco illo colore ficto lachrymis irrigātib⁹ gulā eoꝝ. h̄ ē tāto eos caſtiget vt i lachrymas ꝓuocꝫ q̄ gulā ſuā fuco ꝑfuſā lachrymis rigāt. Molles āt. i. laſciuos ꝛ

Animaduertendū ē etiā ꝙ quorū erogatiōe laborioſū delinit certamē: in illis doctrialis ꝯprobet effectꝰ: reꝝ nāqꝫ effectꝰ exhibitióe opis declarat. Ordine āt cōpetēti viciſſim ſūt ꝯuocādi vt fideli ſcrutinio pateat quid ſubminiſtrātiū labor diurnꝰ erogauerit. Subminiſtrātiū enī cure nō ſemꝑ eſt ꝯfidēdū: qm̄ illoruꝫ cupiditas fractis aſſibꝰ plerūqꝫ ꝑmollit: aut ſpe ꝺfraudata tepeſcit fidelitas: aut vt videant fideles crudeſcit ꝑtās. Sicuti vero paupertati felici miſericorditer deferendum eſt: ſic non minus ipſius eruditionibus attentius ē iſiſtendū. Cum autē cena pauperior affuerit: cōmēſalibus eſt erogāda facultas: familiaribus ꝯplicibuſqꝫ vicinitatis iuite porrigenda: ne familiaris vox ſecreta reuelet detrahendo vel multiplicitatis anꝰ ꝓdiga ꝓpinat anui

luxurioſos eyciat caute a ꝯſortio reliquoꝝ: ⁊ h̄ aly ꝯmoti ſupple ſuo luxu ꝑticipēt reatum. i. vicium. ſue mentis. ¶ Notādū ſicuti ſe hꝫ iformatio ad informādū ſic ſe hꝫ correctio ad corrigendū: ſꝫ aly ⁊ aly informādi ꝭꝫ diuerſitatē moꝝ aliā ⁊ aliā regrūt iformationē. aliter. n. informantur capaces aliter icapaces: aliter iuuenes: aliter ſenes: aliter q̊qꝫ hi: al'r quoqꝫ aly. g̊ etiā per locuꝫ a ſimili aly ⁊ aly corrigendi aliaꝫ ⁊ aliaꝫ regrunt correctioneꝫ: nō. n. teneres acriter nꝫ fortes tenerrime corrigēdi ſunt ſꝫ qlibet ſcd̄ꝫ ſue ꝯditionis graduꝫ correctionē recipe dꝫ. ſenes ergo arridēdi ſunt nō qdē laudādi: ſed ſub adulatione q̄dā icrepādi. rudibꝰ quoqꝫ ꝯdolēdū eſt cuꝫ tali modo rudes ſint vt eis ꝑrſus nulla diſcipline medela valeat ſuffragari. planetici autē exēplis ammonēdi ſunt vt exemploꝝ ꝯtinua maſticatione ad quietudinē contrahant: ⁊ ſic reliquis ſua manerie ꝑut defectus cuiuſlibet exquirit diuerſitas diuerſo medicamie ſubueniatur. Item Statualis ideſt rudis ⁊ a ſtatua nomen cepit: ſicut enīꝫ ſtatua ſemper recte ſtat ⁊ difficile flecti poteſt. ſic quoqꝫ rudes niſi magna adhibeat induſtria informari nequeūt. Item planeticus ideſt vagabundus ⁊ errans ⁊ nomen ſumpſit a planeta qđ errantem ſonat. A planeta enim planeticus: ⁊ planetaris. Iteꝫ cirrus plicatura capillorum eſt in anteriori capitis ꝑte. Et dicit a cirrim. i. tōdere. Inde cirritus. i. crinitus. vnde
Eſt homo cirritus qui cirrum vertice portat.

¶ Animaduertendum eſt etiā ꝙ quoꝝ) Poſtq̄ꝫ Boetiꝰ in precedentibus docuit magiſtrū qualiter ſe habere debeat erga ſcholares: ⁊ hoc quātū in ſe eſt. In hac ꝑte ꝯſequenter facit hoc idem: ⁊ hoc inq̄ꝫtū in vicedoctore ē. Et diuidit hec pars in tres partes. naꝫ ꝑmo ponit ſuū documentum. ſecūdo docet modū perquirere ⁊ iuenire ſi doctor bene egerit circa pueros. 3° ꝓbat. 4° cōfirmat. 2ª ibi (Rerum nāqꝫ) 3ª ibi (Ordine autem) 4ª ibi. (Subminiſtrantium) Et dicit. aduertendum etiam eſt ꝙ effectꝰ doctrinalis. i. doctrine comprobet in illis. ſ. vicedoctoribus quoꝝ. ſ. vicedoctoꝝ erogatione. i. oſtēſione adminiſtratione: ⁊ ſubſidio laborioſuꝫ certamē. i. exercitiū ſcholaſticum delinit. i. ꝑmollit. q. d. ꝓſpiciēdū etiam eſt quomodo vicedoctores vt ſunt baccalary: ⁊ aly vicem magiſtri gerentes ſe habeant erga pueros ſi eos probe informent: aut ſicco pede pertranſeant: quoniaꝫ quocūqꝫ mō ſe geſſerint hoc finis operis oſtendet: rerum nāqꝫ effectꝰ declarat. i. manifeſtat operis exhibitione. Et dās modū quō in cognitione hoꝝ deueniat inqt. ſcholares ipſi oēs quotquot ſunt. ſūt ꝯuocādi ſubaudi ⁊ examinādi viciſſiꝫ. i. vicibꝰ alternis: ⁊ h̄ ordie cōpetēti. i. decēti vt pateat. i. innoteſcat fideli ſcrutinio. i. inqſitione qd labor diurnus ſubminiſtrātiū. i. vicedoctoꝝ erogauerit. i. docuerit eos. qm̄ nō eſt cōfidendum ſemper cure ſubminiſtrantiū. Et rationē ponit: qm̄ cupiditas. i. auaricia illoꝝ demollitur plerūqꝫ aſſibus. i. obolis fractis vel ab effectu: quia aſſes illi ſubminiſtrantiū frangunt conſtantiam: vel quia fracti ſunt ⁊c. aut fidelitas horuꝫ plerūqꝫ tepeſcit defraudata ſpe. ſcilicet lucri: vel etiam poteſtas eoruꝫ crudeſcit ſepius: ⁊ hoc vt fideles magiſtro videantur ſua nimia crudelitate. ¶ Nota tria ſunt propter que non eſt in collaborantibus confidēdum: ſcilicet auaricia: fruſtratio ſpei ⁊ nimia crudelitas. Auaricia enī ſeducti pueros nō corrigunt. fruſtratione ſpei. pauperes deſpiciunt: qm̄ nullā mercedē ꝯſeq ſperāt. Crudelitate aūt mētes diſcipuloꝝ obſtupeſcunt. non ſit ergo vicē magiſtri gerens nūmorum cupidus neqꝫ ſit i docēdo pauperes piger: qm̄ vt i lr̄a ſequit ſicuti eſt deferendū. i. dandum miſericorditer felici paupertati. i. illi que non eſt infecta malis vſibus: ſic quoqꝫ eo minus eſt inſiſtenduꝫ attentius pauperis eruditioni: exercetur enim in hoc duplex miſericordie opus. vnū qdē corporale: qđ eſt bonoꝝ erogatio. Aliud ſpirituale. ſ. ſalubris eruditio. Item ſcrutinium in ſuperioribus expoſitū eſt. Itē as aſſis plura ſignificat. vnde as obolus punctꝰ pondus poſſeſſio tota. hic auteꝫ in ꝓpoſito obolus eſt. ſic ⁊ in euāgelio nōne duo paſſeres aſſe veneunt ⁊c.

¶ Cum autem cena ⁊c.) Poſtq̄ꝫ Boe. documēta ꝑmiſerat quibus modum atqꝫ normā magiſtris tradidit quomodo ſe erga diſcipulos ſuos habere debeant. nūc facit hoc ideꝫ circa alios a ſuis diſcipulis. Et diuidit hec pars in duas ꝑtes. nam ꝑmo ponit vnum documentum. ſecūdo aliud ibi (Proterua) tertio tertium ibi (Cauenduꝫ) ꝑma adhuc in duas. nam ꝑmo ponit documentum. ſecūdo cauſam documenti ſubiūgit ibi (Ne familiaris vox) Et ponens documentum dicit cū magiſter ipſe cena nō abūdauerit: ſed ſibi cena pauperior: ideſt tenuior extiterit vt aliquid elargiendum ⁊ erogandum pietatis ītuitu diſpoſuerit. ſolūmodo facultas ipſa eſt eroganda cōmenſalibus ⁊ ſcholaribus ſecum commorantibus. familiaribus v̊o complicibus vicinis: ſi quid erogandum ſit illud tm̄ inuite porrigēdū eſt. ⁊ hoc ideo ne vox ⁊c. Et in h̄ reddit cauſam documēti: ⁊ diuidit ꝭm duas cauſas. ſecūda ibi. (Vel multiplicitatis). Et dicit. hoc ideo fieri debet ſubaudi quemadmodum premiſimus. ne vox familiaris ſupple vicini reuelet ſecreta ſupple paupertatis magiſtri: ⁊ hoc ſibi verbis malefidis detrahendo vel etiam ideo ne anus: ideſt vetula cui forte erogat exiſtens prodiga: ideſt ſuperflue larga multiplicitatis ſupple verboruꝫ mendacy propinet. ideſt det. ſupple ſibi erogatum anui. ideſt alteri vetule: ⁊ hoc annectendo ſupple multiplicitati ⁊ mendacio: ipſa enim anu conſcia domeſtice paupertatis magiſtri nihil futilius: ideſt vanius loquacius ⁊ verborum ſuperfluuius reperiri poteſt. quare dicit. quid enī vt in littera. ¶ Notandum circa hoc quod dicitur ne familiaris beneficia que plerūqꝫ gratis dantur ⁊ pietatis obtentu elargiuntur plerunqꝫ etiam in venenum ⁊ opprobrium mutantur. ſunt enim qui beneficia accipiunt ⁊ indigentie conferentium attribuunt. naꝫ penes ſe dicūt ideo is dedit: quia me eget vel indigebit. nouit enim aut

aliquo ſibi proficere poſſe:aut mee familie ſperat obſeq/ium.dicūt etiā plures beneficia ꝛ erogationes ſibi fieri fraudis ſub ꝑtextu.rurſus aliꝫ dona cū receperint mīme recognoſcūt.verūtn̄ ſapiēs ꝛ bonus datū cōmēdat q̄ꝫtu lūcūq̄ꝫ etiam fuerit.cōmēdat inq̄ꝫ atq̄ꝫ aſſidua cōmemoratione delectat̄:qua de re proſpiciendum maxime cui eroget̄.Erogetur ḡ poti⁹ domeſticis q̄ꝫ familiarib⁹ vicinis ne ꝑ extranea beneficia intranea egeſtas in publicuꝫ deuoluetur. Itē anus antiqua vetula dr̄ q̄ſi multos hn̄s ānos. vel dr̄ ab a et nus ideſt ſenſus quaſi ſine ſenſu.ꝛ corripit a. vn̄ ꝑā/pbile tolle manus iā q̄ꝫ redibit anus.dicit̄ etiam poſterior pars corporis:ꝛ tunc ꝑducit.a. vt in verſu.Dū ſe curuat anus retro ſibi ſibilat an⁹ Itē futile eſt qđ cito ꝛ facile decurrit:ꝛ dr̄ qđ nihil pōt retinere:ꝛ hinc facta tranſlatione futilis dr̄ homo vanus ſuperfluus loquax qui nihil velare ꝛ celare poteſt vnde futile vas illud quod nulla receptio claudit:ſic homo futilis eſt diuulgans omne quod audit.

¶ Proterua in minimis abſit procul). Hic ponit aliud documētū quo auariciā magiſtri diſſuadet atq̄ꝫ tenacitatē.Et dic̄ rapacitas.i.auaricia ꝓterua.i.crudelis abſit ꝓcul in mimis.ſupple reb⁹.q.d.ꝛ etiā in maximis per illaꝫ topicā.Si illud qđ minus:ꝛ illud qđ magis:ꝛ hoc de auaricia.ꝛ ſeq̄t̄.abſit ēt adūca.i.curua ꝛ pene iflexibil̄ tenacitas exn̄s nouerca.i.inimica fame.Iteꝫ ſicuti a q̄lꝫ ſic:ꝛ a magr̄o īter cetera mala hoc viciū rapacitatis fugiēdū ē. lucꝝ nēpe illicitū ē q̄re iniuſte poſſidet̄:ꝛ qm̄ iniuſte acq̄ſitū:iđ iuſte deꝑdit̄.hic tulli⁹ in philippica.z.Male inq̄t ꝑta male dilabunt̄.Nēpe difficile eſt vt q̄s ex rapacitate ꝓſpet̄.Si q̄s.n.ſuis dieb⁹ gaudere videat̄ his q̄ rapuit: ei⁹ tn̄ ꝓſpitas:aut nō erit diuturna:aut in ſucceſſorib⁹ nō durabit:iuxta illđ Senece ad lucillū.Nulli inq̄t cui rapina feliciter ceſſit gaudiū rapti durat in poſteris:nec mirꝝ q꞉ nullū violētū ꝑpetuū.Abſit ḡ a magr̄o rapacitas que nō ē niſi cupiditas q̄dā atq̄ꝫ rerꝝ tā magnarꝝ q̄ꝫ ꝑuarꝝ igenioſa expoliatio.Itē de tenacitate ſupra iā ſatis dc̄m eſt.

¶ Cauēdū eſt ēt ne pueroꝝ pulueri.hoc eſt 3^m documētū huius partis qđ eſt de mora magr̄i extra ſuā patriā.Et dicit ꝙ magr̄o ipſo extra patriā ſuā regimini ſcholaſtico icumbēte cauēdū eſt ēt ne magiſter ipſe extra ſuaꝫ patriā degēs alludat pulueri.i.labori feculēto.i.fece pleno eoꝝ ſupple que dicta ſunt.ſ.ſcholaſtico regimini.alludat inq̄ꝫ pluſq̄ꝫ triēnio.non obſtante ꝙ confluentia.i.abundantia maxima gaze ſupple ꝛ lucri ꝛ comitum:ideſt ſcholariuꝫ affuerit affluētia inq̄ꝫ federata:ideſt copulata opulentia .i.cum abundantia amoris:alia littera habet cōfederati amoris:ſed in idē redit:ꝙ niſi ideſt excepto illo ſi ꝓmotio in maiore vigeat.i.niſi ſperet ad maiora ꝓmoueat̄.vl̄ certe elatio facultatum:ideſt diuitiarum ꝛ lucri vigeat ī honore:quaſi dicat.tunc enim cōmorandū eſt cum maiora ꝑmia expectentur.Itē puluis dicitur qđ vi vēti tollit̄.

annectēdo.Quid aūt anu conſcia futilius:·Proterua in minimis procul abſit rapacitas:ꝛ fame nouerca ꝛ adūca tenacitas. Cauēdum eſt etiam ne puerorum pulueri feculento pluſq̄ꝫ triēnio ibidem alludat:licet maxima comitū gazeve affuerit affluentia : confederataq̄ꝫ amoris opulentia:niſi honoris promotio vigeat in amore vel facultatū elatio in honore . Cū aūt ob dulcoris patrie delicias parētūq̄ꝫ venerabiles aſpect⁹ regendi curam quis acceperit in natalis ſoli cōfinio:pompoſo affatu iſiſtendum eſt. Caute ſplendideq̄ꝫ procurationi viciſſim eſt arridendum:veſtiumq̄ꝫ varietate gaudendum : quoniam veſtis pollimite venuſtas : anulorūq̄ꝫ inſignia : multos aliud q̄ꝫ veritas exigit cogunt obtinere : ornat⁹ fauor:affatuſq̄ꝫ lepos : q̄ꝫ plurimos cōparatos ſenſu erroneo homerum excedere viſu cōpellunt:ordine tamen docendi pretaxato diligenter obſeruato.

Inde ꝛ puluerē pro labore plerūq̄ꝫ accipim⁹.Unde Uirgilius in quadaꝫ egloga.Quid iuuat eſtiuo defeſſuꝫ puluere abeſſe.Quā potius bibulo decubuiſſe thoro.ꝛ Oratius.Sunt quos curriculo puluereꝫ olimpicū collegiſſe iuuat.licet forte alia ibi inrerpretetur manerie.Item feculentus a fece dicitur.ideſt fetidus vel plenus fece.lēt⁹ enim ſepi⁹ plenuꝫ ſignificat ſicut oſus.

¶ Cum auteꝫ ob dulcor] patrie delicias) Poſtq̄ꝫ Boetius in hoc vltimo capitulo oſtēdit qualr̄ magiſtri regētes ſcholas in duab⁹ vrbib⁹ ſolēnioribus vti ē athenis ꝛ rome.ſimiliter quoq̄ꝫ i locis his adiacētibus extra tamen ſuam patriam exiſtentibus ſe gerere debeant tam quo ad ſe q̄ꝫ quo ad ſcholares:ꝛ ad alios a ſuis ſcholaribus diſtinctos nunc conſequenter in hac finali parte totius operis determinat quomodo magiſtri in patria ſua curam docendi diſcipulos ſuſcipientes ſe debeant gubernare.Et diuiditur hec pars in duas partes.nam primo ponit documēta quedam ipſum regulantia quo ad mores componendos.ſecundo quo ad vicia fugienda.ſecunda ibi.(Iocorum).Prima adhuc in duas.nam primo facit quod dictum eſt.ſecundo cauſam documentorum ſubnectit.ibi (Quoniam polimita).Et primo documentum ponens dicit.cum quis magiſtrorum ſuſceperit curā regēdi ſcholas in cōfinio natalis ſoli:ideſt territorio tuꝫ ob delicias dulcoris patrie.tum etiam ob venerabiles aſpectus parentum inſiſtendum eſt:ideſt vacādum eſt.ſubaudi ipſi magiſtro pompoſo.ideſt ſuperbo non ea ſuperbia que vicio commaculata eſt:ſed pōpoſo:ideſt pleno pompa philoſophica.affatui ideſt colloquio ꝛ ſermoni.q̄ꝫ pro ꝛ ſimiliter arridendum eſt caute ſplēdideq̄ꝫ procurationi ſubaudi ciborum ꝛ victualium reliquorum.ꝛ hoc dico viciſſim non quidem die ſingulo:ſed cum tempus expoſtulet aut facultate permittatur.q̄ꝫ pro ꝛ. gaudendum eſt ipſa varietate veſtium ſupple:ꝛ aliꝫs ornatibus decentib⁹ vti ſunt anuli ꝛ birrum:ꝛ ſimilia que honor magiſtralis req̄rit.Et cauſam huius ſubdens de varietate veſtiū dicit:ꝛ hoc ideo qm̄ venuſtas.i.decētia veſtis polimite.i.ornate q̄ꝫ pro ꝛ iſignia.i.glorioſa ornamēta anuloꝝ ꝛ alioꝝ redimiculorum cogūt multos obtinere aliud q̄ꝫ veritas ipſa intrinſeca exigat ꝛ req̄rat.Qm̄ vir bn̄ veſtitus in veſtib⁹ eſſe perit⁹ Creditur a mille quāuis ideota ſit ille.Et annectens cauſam aliam hoc ipſum dicit.ornatus etiam et fauor.q̄ꝫ pro ꝛ lepos.ideſt facetia affatus ꝛ colloquiꝫ cōpellunt ſupple plerūq̄ꝫ excedere:ideſt precellere viſu et apparētia multos ſupple tales:ꝛ taliter veſtibus fauore facetia colloquiꝫ iſignitos.multos dico cōparatos ſenſu erroneo ſubaudi ob fictā decētiā.homerū illum poetaꝫ grecū.q.d.ornat⁹ veſtimētoꝝ atq̄ꝫ reliq̄ ſupradicta ſepi⁹ faciūt magiſtrū eſtimari homero ſapientiorem ꝛ peritiorem:q̄ꝫuis ita in rei veritate nō exiſtat.¶ Notādum ꝙ cuilibet patria ſua dulcoroſa ē:qm̄ loc⁹ genital̄ cuiuſlꝫ eſt

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

ꝓ̃uatiuū ꝑ̃ncipiū: queadmodū pater ꝑ̃ncipiū ꝓductiuū
exiſtit. vti atteſtaṫ Porphyrius Iſagogicus cū īngt. Eſt
.n. patria ꝑ̃ncipiū generationis queadmodū ⁊ pater. In
ipſa nēpe vt⁹ celeſtialis nato vigorem influit atq̄ ipſum
in eſſe conſeruat veluti locus ſuum locatum. eſt ḡ dulco
roſa cuilibet ſua patria ob loci natalis cōſeruantiā. ſimi-

Jocorum quoq̄ damnoſa libi-
do attēti⁹ ablata ſit: vt quod ra-
ro ↄtingit ꝓuicialis honor famā
efferat in tituli commēdationē.
Quāto magis vero venuſtatis
titulus ſurrexerit tanto magis
ſubditorū inſiſtendū eſt fauori:
vt quod proprij oris neq̄t effer-
ri tumultibus: ipſorum tempe-
ſtiuis erogetur affatib⁹: vt non
ſolum in morum dulcedine:

liter q̄q̄ dul
coroſa eſt ob
parentū reue
rentiā que q-
dē ꝑmū in ꝓ
miſſione mā-
data eſt. vt pꝫ
exodi. xx. cuꝫ
dicitur. hono
ra patrē tuuꝫ
⁊ matrē vt be
ne ſit tibi. af-
fert enim pa-
rentū reuerē-
tia vite longe
uitatem atq̄
bonoꝝ tēpo-
ralium affluentiā abundātē. Iteꝫ polimitus. ta. tū. adie
ctiue ſumitur. vel etiam polimita veſtis eſt multoꝝ co
loꝝ ⁊ dicitur a rotūditate qͦ eſt polus: quia veſtis illa ro
tunda eſt. ⁊ poteſt capi in ꝓpoſito vtroq̄ ſignificato. Itē
venuſtus. i. decens. ⁊ diciṫ a venus. Papias vero diċ ve
nuſtus. i. ſapiens ornatus. modeſtus. facetus. formoſus
inde venuſtas facetia eſt ⁊ formoſitas.

¶ Jocoꝝ quoq̄ dānoſa libido ⁊c̄) In hac parte Boetius
poſt predicta ponit documēta magiſtros regulātia quo
ad vicioꝝ fugā. Et diuidiṫ hec pars in duas partes ſcd̄m
duo documēta que ponit. ſecunda ibi (Cum autē) Prio
ponit vnum documentum qͦ eſt de euitatione iocorum
illicitoꝝ. ſecūdo cauſam documēti ſubiungit. ibi (Ut qͦ
oris ⁊c̄) Et dicit ꝑmo ꝙ dānoſa libido. i. cupiditas iocoꝝ
ſit ablata ſubaudi a magiſtro attētius: ⁊ hoc iō vt honor
ꝓuicialis. i. hominū ꝓuincialiū ⁊ patrie efferat. i. extollat
famā ſupple magiſtri in cōmendationē tituli. i. honoris.
quod tamen raro contingit. quoniam nemo acceptus in
patria eſt neq̄ ꝓpheta. vt diciṫ in euāgelio. ⁊ ſequitur. ⁊
quātomagis titulus. i. laus ⁊ honor venuſtatis ⁊ nobili-
tatis ſurrexerit. i. excreuerit tantomagis eſt inſiſtendum
. i. vacandum fauori ſubiectoꝝ. i. ſcholarium. Et cauſam
documenti aſſignans dicit: hec omnia ideo fieri congruū
eſt vt quod. i. que laus nequit ꝓferri ſubaudi ob ꝓferen
tis verecūdiam cum ꝓpria laus ſordeat. proferri inq̄ꝫ tu
multibus. i. verbis tumultuoſis. ꝓprij oris. illud ſaltem
erogetur ⁊ ꝓpaletur affatibus tempeſtiuis eorum. ſ. ſub-
ditoꝝ. vt ſic magiſter ipſe non ſolum moꝝ dulcedine: ſꝫ
⁊ facultatis. i. ſcientiarum acumīe. i. excellentia ſpecteṫ
⁊ mireṫ. ¶ Notandum magiſtri in natalibus cōmoran
tibus locis ſummopere a luſoꝝ cōſortio ſe abſtinere de-
bent ꝓpter multas viliſſimas ↄditiones quibus quilibꝫ
luſor aſtringitur. Prima eſt deſiderium lucrandi quod
ex cupiditate ꝓcedit que radix omniū vicioꝝ ē. ꝑmo ad
thimotheū. 6°. Secunda ſpoliare ꝓximum qͦ rapina eſt.
Tertia blaſphemare deū qͦ eſt turpiſſimū. Quarta per-
iurare. quo eccleſia cōtemniṫ. Quinta valde mētiri quo
ſcandalizaṫ ꝓximus. Sexta furari qͦ ſuſpendiū ſequiṫ.
Septima iraſci qͦ plerūq̄ homicidiū ſequiṫ. Octaua ſo
lēnitates nō colere. q̄re ⁊ merito lapidādi eſſent luſores
ſicuti q colligebāt ligna ī ſabbato. Nona ē amiſſio bono-
rum oīuꝫ. quaſobres bone ingſitiōis magiſter qui famā
bonā ⁊ honores ſuos ꝓmulgare deſiderat ludoꝝ ihone-

ſtatē rabiēq̄ deuitet: q̄m nihil ē qͦ hoīeꝫ tā dehoneſtet
q̄ ludoꝝ ihoneſtas. Alee. n. ludus vt in policrato li. ꝑmo
ſcribiṫ. oīuꝫ maloꝝ mater eſt. Deuiteṫ ergo tā alee q̄ ce
teroꝝ ludoꝝ enormitas. exēplo Chilonis lacedemonij.
hic. n. ſocietatis iūgēde cauſa miſſus ī corīthū duces ⁊ ſe-
niores ppl̄i ludētes īuenit ī alea. īfecto itaq̄ negocio re-

verumetiam proprie facultatis
acumine commendabilis inſpe-
ctetur. Cum autem tam moruꝫ
q̄ facultatis in publicum euene
rit commendatio: cauenduꝫ eſt
ne inceſtus caput obſtipet: adul
terium ora confundat: illiciteq̄
malignitatis fetor famā bonam
denigret: ne roſe vernuꝫ emittē-
tes odorem videanṫ expirare:
⁊ lilia ſudore caſtitatis queſita

uerſuꝫ ē dicēs
ſe nolle ſpar-
toꝝ gl̄iaꝫ q̄ꝝ
cōſtructio hi-
ꝫātio clareſce
bat hac macu
lare īfamia vt
diceret cū ale
atorib⁹ ſocie-
tatē ↄtraxiſſe.
ꝑclare q̄q̄ vt
ferṫ referebat
Temiſtocles
magr̄at⁹ ⁊ lu-
dis ⁊ q̄buſcū-
q̄ leuiorib⁹ ar
cēdos fore ne
reſpublica ludere videaṫ. defectūq̄ ſui relicta grauitate
pronunciet. hec ille.

¶ Cum aūt tam moꝝ q̄ facultatis). Hic ponit 2^m docu-
mentum quo īuitat Boe. magr̄os ipſos ad fugā luxurie
ſummis viribus amplexādā. Et diuidiṫ hec pars in tres
ptes. naꝫ ꝑmo documētū ponit. 2°. cām documēti reddit.
3° oīa iſta exemplo ↄfirmat. 2ª ibi (Ne roſe) 3ª ibi (Uene
rabilis Cratonis). Et ꝑmo documētū ponēs dicit. cuꝫ cō
mendatio. i. laudatio ⁊ honoratio taꝫ moꝝ q̄ facultatis
magiſtri in publicum. i. in publicam famā euenerit cōſi-
derandū eſt ⁊ firmius cauēdū ne inceſtus. i. luxuria vel
fornicatio caput eius obſtipet. i. circūdet ⁊ īclinet: ⁊ etiaꝫ
ne adulteriuꝫ ora ſua ↄfundat: ſinodoche ē pars pro toto
poſita. q̄ pro ⁊. ne fetor vicium illicite malignitatis deni
gret ⁊ obfuſcet famā ſubaudi magnis laborib⁹ ↄq̄ſitaꝫ. ⁊
rōnē reddēs hoꝝ dicit. hec ideo ↄſiderāda ſunt ne roſe
. i. ipſa bona fama: emittētes odorē vernū. i. vernalem ⁊
ſuauē videanṫ expirare: ⁊ etiā ne lilia caſtitatis. i. ipſa ca-
ſtitas que lilijs merito cōparaṫ queſita ſudore. i. labore.
videanṫ decreſcere ſupple a ſua pulchritudine: quaſi di-
ceret. ne ipſa bona fama redolere deſiſtat. ¶ Nota Bo.
attēdēs īter alia vicia q̄ hn̄t bonā famā tollere: ac ēt de-
nigrare ipſa luxuria ē. Pro tāto vere ſapīe magr̄m ꝑ hoc
documētū viciū hoc euitare docet ⁊ famā bonā retīere:
qͦ facil̄r adiplere valebit ſi ↄſilio ſapīe voluerit adhere
re. vn̄ ipſa ſapīa ꝫ viciū h̄ ⁊ reliq̄ vicia dicit illō ſapīe. 7°.
venerūt mihi oīa pariter cū illa ⁊ īnumerabil̄ honeſtas:
ꝑ man⁹ illi⁹. qͦ ⁊ catho at tēdēs ingt. Luxuriā fugito ⁊c̄.
⁊ ſeq̄ṫ in fine ſcdi v̄ſus. nā ſunt ↄ̄ria fame. ↄ̄ria inq̄ꝫ quod
nō ſolū verbis: ſed exēplo clariſſimū eſt. nunq̄d. n. volu-
ſcentiū vrbs clariſſima opulēta legibus ⁊ moribus ordi-
nata. vt refert Ualeri⁹. li. 9. c. i. poſtq̄ ī luxuriā ꝓlapſa ē ī
iniuriā ⁊ turpitudinē decidit vt ſeruoꝝ īſolētiſſime ſub-
iaceret dn̄atiōi. ſic ⁊ īperiū romanū. vti Policrates li. 6.
c. iz. refert luxu ⁊ libidine exhauſtū eſt nerone regnāte.
q̄d ergo h̄ vicio fedius. q̄d dānoſius. quo virtus attereṫ
victorie elāgueſcūt. ſopita gl̄ia ī īfamiā ↄuertiṫ. facieſq̄
honeſtatis denigraṫ. Itē īceſtus. i. īcaſtus q cuꝫ moniali
ↄſanguinea vel v̄gine ↄcūbit. eſt. n. coit⁹ illicit⁹. Sꝫ adul-
teriū quaſi ad alteri⁹ thoꝝ acceſſus. ē. n. vt ingt magiſter
4° ſniaꝝ illicit⁹ coitus cū maritata. Sed ſtuprū eſt deflo
ratio virginis illicita. Fornicatio cōmunis ad hec oīa. fit
tn̄ ſpāliter cum ſoluta vidua vel meretrice.

decreſcere videantur. Venerabilis Cratonis effigies proprie facultatis complicib⁹ alijs etiaz qui eum vnico aſpectu attigerant meroris cauſam prebuit ⁊ incrementum: qui caſtoris in diuerſorio ob eufragie vxoris ſue delicias obdormiuit: amplexando repertus eſt: capillis tract⁹: verbere caſtigatus: vulnere laceratus: ſale fricat⁹: vrina ſeruoꝝ perfuſus angulis eiectus: trabibus erectus: tandem laſſatis tortoribus genitalib⁹ priuat⁹: ſterquilinio ſuppoſitus: tranſeūtibus expoſit⁹: plebis abiectio: diſcipulorum deſolatio: commilitonum opprobrium: crudumqꝫ ac crudele: miſerum ac miſerrimum cunctis extitit doloris ſpectaculuz: affinitatis gratia parētelecqꝫ gloria in nullo ſibi proficientibus. Licet eniz prima quādoqꝫ ſalua fiant indicia: vltima vero alteri⁹ ſaporis inquinamēta permanebūt ⁊c̄.

Venerabilis Cratonis effigies. In hac parte Boetius ſuperius dicta exemplo confirmat. Et duo facit. nam primo exemplum p[onit] ſecūdo circa hoc notabile quoddā ſubiūgit. ibi (Licet enim) Et exemplum proponens dicit que ⁊ quāta opprobria ſubſanationes atqꝫ blaſphemias ob adulterij incurrebat vicium. venerabilis enim effigies. ideſt imago ⁊ ſucceſſus Cratonis illi⁹ magiſtri prebuit cauſam meroris atqꝫ triſticie incrementūqꝫ nedū proprie facultatis. ideſt artis complicibus. ideſt ſocijs verūetiā alijs qui eum attigerēt vnico reſpectu. q[uia] ſcilicet Crato cuz obdormiret quodā tēpore in diuerſorio. ideſt domo. Caſtoris illius hominis q[ui]cunqꝫ ipſe fuerit. ⁊ hoc ob delicias. ideſt adulterium. Eufragie vxoris ſue. repertus. i. cōprehēſus eſt in amplexādo. quid vltra. Crato ipſe tractus capillis caſtigatus verbere laceratus. ideſt laniatus vulnere. ⁊ deide ſale fricatus atqꝫ poſtea in augmentum penarum vrina ſeruoruz infuſus: ⁊ iterum eiectus angulis ſupple domus. erectus trabibus. Tandem vero tortoribus ipſum vt premittit̄ cruciantibus laſſatis ⁊ feſſis genitalibus priuatus eſt. ſterquilinioqꝫ ſuppoſitus. tranſeūtibus expoſitus ſubaudi in ridendam fabulam. quibus omnibus ſic perpetratis extitit plebis abiectio. ideſt deriſio ⁊c̄. vt in littera clarius proſequitur. quoniam littera nulla eget expoſitione. Notanduz licet mechos atqꝫ adulteros ſimiliter quoqꝫ ⁊ alios fornicarios cuiuſcūqꝫ cōditionis exiſtant multa mala iuſto dei iudicio concomitantur. hec tamen que littera exemplo enumerat licet non plerūqꝫ contingant quemadmodum Cratoni eueniſſe narrantur: ſunt tamen de his que cum adulter in vicio deprehenditur: ipſi promptius q̄ꝫ reliqua infliguntur. ſimilia ſunt que Oratius libro primo ſermonuz cōnumerat Satira ſecūda. inquit enim ipſe hoc modo. Hic ſe precipitez tecto dedit. ille flagellis Ad mortē ceſus fugiens hic decidit acrem Predonum in turbam: dedit hic pro corpore nummos. Hunc perminxere calones. quin etiam illō. Accidit vt quidam teſtes caudamqꝫ ſalacem Demeret ferro iure omnes ⁊c̄. hec ille. Item meror proprie dolor eſt cum ſilentio. ⁊ venit a mereo. es. qđ preterito caret lz mereo. es. ui. inueniatur. tamen nō in eadem ſignificatione. Item diuerſorium diuerſitas viarum eſt vbi viator ad callem diuertitur. vel locus remotus ab alio vel receptaculum. ſ. hoſpitiū vel hoſpitale. Et dicitur a diuerto. vnde in luca. non erat ei locus in diuerſorio. ⁊ vt dicit ibi gloſa eſt locus inter duos muros habēs duas ianuas. vt ſcilicet ex diuerſis vijs recipiat aduenientes.

Licet enim quandoqꝫ primeua ſalua fiant indicia. In hac finali particula huius totius libri de diſciplina ſcholarium circa proxime dicta quoddaz ſubiūgit notabile: quo magiſtros quoſlibet ꝯmonet vt quecūqꝫ tū i moribus: tuz quoqꝫ i adminiſtratione doctrinaꝝ geſſerint hec ſaltem eo ordine atqꝫ manerie gerant vt ſicuti media primis preualeāt. ſic quoqꝫ vltima medijs primiſqꝫ antecellant. quod tamen plerūqꝫ alio ordine geritur. quāuis enī primeua indicia. ideſt ſigna fiant quādoqꝫ. ideſt ſepi⁹. ſalua ſubaudi ⁊ laudabilia. tamen vltima ſupple indicia remanebunt plerūqꝫ inquinamēta. ideſt turpia ⁊ ſcelerata alterius ſaporis. ideſt manerie q̄ꝫ p[ri]ma.

Notandū ſicuti parum prodeſt bene agere ſi mens labilis exiſtat cum ex nullis actibus generetur habitus niſi boni operis perſeuerātia coexiſtat: ſic quoqꝫ parꝫ imo nihil proficit: qui a bonis īcipit medio tēpe finēqꝫ horrore cōfundit. vnde in prouerbijs ſapientuz bene dictum eſt. Nil prodeſt bene facere ſi ceſſes. Nam turpe eſt bona opera cepta deſerere atqꝫ in mala declinare. Incepto ergo bono propoſito pſeuerandum eſt iugiter Ille aūt perſeuerat qui bona cepta continuat. ille quoqꝫ ꝯtinuat q[ui] ſūmo creationis fine ſingula claudit. Qui de⁹ glorioſus eſt in ſecula cūcta benedictus Amen.

Finis

Conſiliabar item gnatorū ſoluere carmen:
Obliqua facie ſurdus ab arce vehor.
Non pudeat ſtruxiſſe dolos ex aggere ſato:
Rumiferos ſonit⁹ duz mouet ampla ſeges:
Aderat interduz rabies contermina ponto:
Dum loquor ex quarto capite cōfer opus.
Vos p̄cor o iuuenes qb⁹ eſt celebrāda iuuēt⁹:
Suggerat innocuos nūc mea lira modos.

Diui Seuerini Boetij de ꝯſolatione: necnon de ſcholarium diſciplina meliſluis operib⁹: cuz ſancti Thome ſuper vtroqꝫ cōmētarijs: in hoc eodem volumine: impſſis mādato ⁊ impenſis nobilis īntegerrimiqꝫ Viri Dn̄i Octauiani Scoti ciuis Modoetiēſis finis eſt feliciter datus: Venetijs: Anno incarnationis domini poſt milleſimum quaterqꝫ centeſimuz nonageſimo octauo. Decimo octauo kalēdas Julias. Per Bonetū Locatellum Bergomenſem.

UNIVERSIDADE LIVRARIA DA

1498

Registrum

a

Boetius de
Damnatoꝝ pena
Parentes.require
¶ Eximy preclariꝗ

b

uit.i.appoſuit
ptis.i.ablatis
mihi ne abſcondas
ptimum beneficium

c

litione.i.ignorantia
ſpe.reliquerit
ſimilitudinem. ibi
tam noſtram

d

Si illud quod videt
nemo niſi diues
poteſtas non eſt multū
queſiuit dignitates

e

Quod autem
philoſophia more
eſt bene diſpoſitus
familiaritas non

f

dicit vel oſtendit
tes.vt dicit ſcriptura.
¶ Proſa vndecima
Tunc ponit aliud

g

¶ Notandum ꝙ pħis
huiuſmodi habeat
probra.i.homines
ad propria

h

tia.per ſimiles
berans.i.abundans
¶ Metrum ſextum
poſſunt.¶ Notandum

i

¶ Sed cur tanto flagrat
hil tamen neceſſitatis
cognoſcit queꝗ
accipitur hic ſenſus

k

tia.i.coniungenda
ideſt ſtruma.
a ciuitate expelli
nihil lucidius.

l

Nihil aliud
litatis ipſius.
apud aſtrologos
res crebro

m

ſocialis amoris
que in modeſtia
labor ⁊ fidelitas
ſupple ne diligentia

n

ſtico.ſecundo quomō
iuſticia autem
¶ Cum autem

Finis.

Boetius de. Consolat. philo

R
37
5